

Voorlopige agenda van de commissie Werk en Inkomen van 9 december 2015

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Werk en Inkomen

Datum: woensdag 9 december 2015
Aanvang: 16:30 uur
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: I.M. Jongman-Mollema
Griffier: mevr. A. Weiland t.(050) 367 7678

Opening

[Bijlage - Uitnodigingsbrief W&I 9-12-2015 \(pdf\)](#)

A Algemeen deel

A1. Opening en mededelingen

A2. Vaststelling verslag

[2015-11-18 Verslag W&I \(pdf\)](#)

[2015-11-04 Verslag W&I Begroting 2016 \(pdf\)](#)

A3. Vaststelling agenda

A4. Afspraken en planning

A4a. Besluitenlijst

[Bijlage - 2015-11-04 besluitenlijst W&I Begroting prog.1 en 2 \(pdf\)](#)

[Bijlage - 2015-11-18 besluitenlijst W&I \(pdf\)](#)

A4b. Lange termijn agenda

[Bijlage - LTA W&I december 2015 \(pdf\)](#)

A4c. Lijst initiatiefvoorstellen en moties

[Bijlage - IM-lijst W&I december 2015 \(pdf\)](#)

A5. Conformstukken

A6. Ingekomen stukken

[Bijlage - Lijst van ingekomen stukken voor W&I december 2015 \(pdf\)](#)

A7. Rondvraag

B Inhoudelijk deel

- B1.** Right to Challenge
(collegebrief 13-11-2015)
Collegebrief - Right to Challenge (pdf)
- B2.** Jongerenaanpak
(collegebrief 19-11-2015)
Collegebrief - Jongerenaanpak (pdf)
- B3.** Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel voor accenten 2016
(collegebrief 20-11-2015)
Collegebrief - Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel voor accenten 2016 (pdf)
Bijlage - Advies Cliëntenraad aangaande de stand van zaken armoedebeleid 2015 en accenten voor 2016 (7-12-2015) (pdf)

Sluiting

Bij de inhoudelijke agendapunten onder A en B kunnen burgers gebruik maken van het inspraakrecht. Men krijgt daarvoor maximaal drie minuten. De totale insprek-tijd per vergadering is maximaal een kwartier. Insprekers dienen zich minimaal 24 uur voor de vergadering aan te melden bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

U kunt deze vergadering live volgen via www.gemeenteraad.groningen.nl

Bijlage - Uitnodigingsbrief W&I 9-12-2015

Raadscommissie Werk en Inkomen
Telefoon 050-367 7678
Annemarieke.weiland@ Groningen.nl

Onderwerp Uitnodiging vergadering raadscommissie Werk en Inkomen d.d. 9 december 2015
Datum 26 november 2015 bijlage(n) div.

Geachte commissieleden,

Namens uw voorzitter, mevr. Inge Jongman, nodig ik u uit voor de vergadering van de raadscommissie Werk en Inkomen op woensdag **9 december 2015 van 16.30 tot 19.00 uur in de Oude raadzaal**.

Ook leden van de cie. O&W zijn uitgenodigd i.v.m. de agendapunten B.1 en B.2

Planning en afspraken

Graag maak ik u attent op de geactualiseerde LTA- en IM lijst met voorgestelde aanpassingen. Afhankelijk van uw goedkeuring worden de voorgestelde aanpassingen na de vergadering definitief aangepast.

Tevens is de besluitenlijst van 18 november 2015 toegevoegd.

Inhoudelijk

B.1

Right to Challenge

(collegebrief 13-11-2015)

Het college vraagt de visie van de raad m.b.t. het voorstel Right to Challenge en om in te gaan op de 5 geformuleerde vragen en dilemma's.

B.2

Jongerenaanpak

(collegebrief 19-11-2015)

Betreft de oprichting van een tijdelijke Taskforce jongerenaanpak vooralsnog voor 2 jaar, die een verbinding maakt op het snijvlak Onderwijs-Werk –Zorg. Eind 2016 wordt een tussentijdse balans opgemaakt.

B.3

Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel voor accenten 2016

(collegebrief 30-10-2015)

U treft hierin de eerste resultaten aan. Tevens ontvangt het college graag uw input voor het uitvoeringsplan 2016

Met vriendelijke groet,
namens de voorzitter,

Annemarieke Weiland,
Raadsadviseur Werk en Inkomen

2015-11-18 Verslag W&I

VERSLAG VERGADERING RAADSCOMMISSIE WERK EN INKOMEN

Datum: 18 november 2015

Plaats: Oude raadzaal

Tijd: 20.00-22.00 uur

Aanwezig: mw. I.M. Jongman-Mollema (voorzitter), mw. K.W. van Doesen (D66), dhr. E. Zirkzee (D66), mw. L.R. van Gijlswijk (SP), mw. M. van Duin (SP), mw. C.E. Bloemhoff (PvdA), dhr. J.P. Loopstra (PvdA), mw. G. Chakor (GroenLinks), mw. F.T. Folkerts (GroenLinks), mw. E. Akkerman (VVD), dhr. J.R. Honkoop (VVD), dhr. M. Bolle (CDA), dhr. E.B. Koopmans (ChristenUnie), dhr. A.P.M. Banach (Student en Stad), dhr. T. van Zoelen (PvdD)

Wethouders: dhr. J.M. van Keulen, dhr. T. Schroor, dhr. R. van der Schaaf

Afwezig m.k.: dhr. M.T. Gijsbertsen, mw. A.M.J. Riemersma (Stadspartij)

Namens de griffie: mw. A. Weiland (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeuring

Inspreker: dhr. Alderkamp (cliëntenraad) bij agendapunt B1

Opening

A1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Wethouder Gijsbertsen wordt vervangen door wethouder Schroor.
- Mevrouw Folkerts van GroenLinks wordt welkom geheten bij deze commissie.

Wethouder Schroor:

- LTA: het plan van aanpak dienstverlening en communicatie komt niet in december, maar in januari 2016 in de commissie.
- Commissie W&I 14 oktober 2015: de brief van het ministerie over de tegenprestatie was op dat moment wel ambtelijk ontvangen. Wethouder Gijsbertsen heeft al gereageerd op de brief. De verordening over de tegenprestatie voldoet aan de wettelijke eisen. De verplichte tegenprestatie: het college kiest voor de meest zachte variant die voldoet aan de wettelijke eisen. Beide brieven komen naar de raad.

A2. Vaststelling verslag 14 oktober 2015

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

A3. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A4. Afspraken en planning

a. Besluitenlijst

b. Langetermijnagenda

c. Lijst initiatiefvoorstellen en moties

De voorzitter:

- Constateert dat de commissieleden geen opmerkingen hebben.

De lijsten worden ongewijzigd vastgesteld.

A5. Conformstukken

Er zijn geen conformstukken.

A6. Ingekomen stukken

Er zijn geen opmerkingen.

A6. Rondvraag

Mw. Van Doesen (D66):

Verslag vergadering raadscommissie Werk en Inkomen 18 november 2015

1

2015-11-18 Verslag W&I

- Brief cliëntenraad over afspraken Menzis en vergoeding eigen bijdrage: kan het college schriftelijk reageren en die reactie naar de commissie sturen?

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Wijst op de toezegging van het college bij de begrotingsbehandeling om hiermee aan de slag te gaan, naar aanleiding van een motie van de SP. Kan die erbij worden betrokken?

Wethouder Schroot:

- Antwoordt bevestigend op de vragen van mevrouw Van Doesen en mevrouw Van Gijlswijk.

Dhr. Loopstra (PvdA):

- Ijsbaan Grote Markt: wat gaat het college doen om ervoor te zorgen dat er volgend jaar weer een ijsbaan op de Grote Markt is?

Wethouder Van Keulen:

- Gaat de aanpak vanuit de gemeente verbeteren. Er wordt eerder gestart met het proces, zodat de partijen eerder om de tafel zitten. De wethouder heeft er alle vertrouwen in dat het lukt.

Inhoudelijk deel

B1. Plan schuldhulpverlening 2016-2020

(raadsvoorstel 5 november 2015)

Inspreker dhr. Alderkamp (cliëntenraad Groningen) zegt dat het plan een mooie visie bevat, maar dat het bij de cliëntenraad veel vragen oproept. Door allerlei redenen vindt verdringing op de arbeidsmarkt plaats en zijn participatiebanen vrijwilligersbanen. Banen verdwijnen hierdoor. Spreker heeft vragen bij de toegankelijkheid van de Groninger Kredietbank. De doorlooptijd: na het intakegesprek moeten mensen een aantal maanden wachten. Klanten hebben vaak met meerdere ambtenaren te maken. De pilot: voordat de pilot is afgelopen, worden conclusies getrokken. Nazorg: deze ontbreekt. Het artikel in de krant over geldzaken: de aangestipte zaken zijn niet weggelegd voor de minima en de mensen onder de armoedegrens.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Zegt dat een deel van de schulden door de overheid wordt veroorzaakt. Voorbeelden waarbij zich dit voordoet, zijn: het terugbetalen van toeslagen, het terugbetalen van uitkeringen, het overbruggen van lange doorlooptijden en het niet gebruiken van voorzieningen door te weinig informatie. Er zijn landelijke maatregelen nodig.
- Het belang van preventie: de fractie steunt de aanpak. Wil het college het weer mogelijk maken om gas, licht en water rechtstreeks vanuit de uitkering te betalen, vooral voor bepaalde risicogroepen onder de bijstandsgerechtigden?
- Meer laagdrempelige voorlichting is nodig, om het gebruik van regelingen te vergroten. Waarom wijzen de Stips en de sociale wijkteams de mensen niet op allerlei initiatieven?
- Kosten bewindvoering: de bijdragen vanuit de bijzondere bijstand voor deze post stijgen flink. Dat is verontrustend. Voor veel mensen is het een te zwaar middel. Spreker verwijst naar een project in Arnhem.
- De stijgende zorgpremies zijn voor een aantal mensen een probleem. Er zijn afspraken met zorgverzekeraars nodig.
- Als de doorlooptijden kort zijn, kiezen mensen voor gemeentelijke schuldhulpverlening in plaats van voor commerciële bureaus. De SP juicht dat toe.

Mw. Chakor (GroenLinks):

- Vindt het goed dat een integrale aanpak en preventie voorop staan en dat kinderen en jongeren veel aandacht krijgen.
- De veranderde regels voor studerende jongeren met schulden: is het college het ermee eens dat doorstuderen waardevol is en dat de gemeente goed moet onderzoeken hoe zij jongeren het beste kan helpen? Is het college bekend met de pilot 'schulden en studeren' in Apeldoorn? Is dit voor Groningen een geschikte optie?
- Het is goed dat de GKB het aanspreekpunt is voor vragen. Bepaalde doelgroepen zijn echter gebaat bij een laagdrempelig meldpunt, waar men anoniem naartoe kan bellen. Is het college bereid uit te zoeken of een dergelijk meldpunt kan worden opgezet?
- Symposium CMO STAMM over jongeren en schulden: is het college op de hoogte van dit symposium, dat in 2016 wordt gehouden? Heeft het college een rol bij dit symposium?

Verslag vergadering raadscommissie Werk en Inkomen 18 november 2015

2

2015-11-18 Verslag W&I

Mw. Van Doesen (D66):

- Staat achter de uitgangspunten en doelstellingen van dit plan. De praktijk is echter weerbarstig. De fractie signaleert een aantal knelpunten in de uitvoering.
- Schuldhulpverlening voor jongeren beneden de 21 jaar: het is ongewenst dat jongeren eerst drie jaar met het verwerken van hun schulden bezig moeten zijn, voordat zij onderwijs kunnen volgen.
- Mensen met pgb's worden zelf verantwoordelijk voor het terugbetalen aan zorgkantoren, indien sprake is van het niet goed uitvoeren ervan door een commercieel bureau. Als daarna nog sprake is van problemen, mag de GKB niet helpen.
- Het ontwikkelen van nieuwe initiatieven is noodzakelijk. Kan de raad op de hoogte blijven?
- D66 stelt twee thema's voorop: de eigen regie bij schuldbemiddeling en privacy bij schuldpventie. Het bevorderen van de eigen regie vergt bepaalde vaardigheden van de medewerkers van de GKB. Spreker geeft uitleg bij beide punten.
- De fractie verzoekt het college met een voorstel te komen op welke wijze de privacy van de cliënt bij schuldpventie wordt gewaarborgd. Privacy is ook van belang bij het uitwisselen van gegevens met derden bij de schuldbemiddeling.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Vindt het goed dat in het kader van het armoedebeleid de aanpak voor schuldhulpverlening nu al wordt vernieuwd. De twee doelgroepen zijn echter niet precies dezelfde.
- De integrale aanpak en de inzet op schuldpventie zijn goed.
- Preventie en de samenwerking met de wijkteams: de kennis moet bij de wijkteams op orde zijn, voordat kan worden samengewerkt.
- Schuldhulpverlening wordt niet geweigerd bij recidive en fraude. Waar ligt de grens? De klant moet zelfredzaam worden, maar de schuldhulpverlening wordt stopgezet als deze de afspraken niet nakomt. Waar ligt hier het onderscheid?
- De dienstverlening wordt aangepast als de klant niet zelfredzaam wordt. Kan het college dit uitleggen?
- Brief cliëntenraad: hoe worden mensen die het Nederlands niet goed beheersen, dyslectisch of analfabeet zijn, begeleid door de GKB? Spreker verzoekt het college meer informatie te verstrekken over de mogelijkheden tot kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en waterschapslasten.

Mw. Akkerman (VVD):

- Kan zich vinden in het plan en is positief over de inzet op preventie en vroegsignalering en op zelfredzaamheid.
- Is positief over educatie en over wijkgericht werken.
- Vindt dat te weinig naar werk wordt gekeken.

Dhr. Loopstra (PvdA):

- Geeft het college een compliment over het stuk in de krant.
- Deelt de zorgen van de cliëntenraad.
- Het plan bevat prima aanzetten tot een beleid voor schuldhulpverlening. De proactieve en preventieve aanpak is goed.
- De alternatieve aanpak door het doen van klussen is een goede zaak. Zijn er meer van dat soort maatregelen mogelijk? Hopelijk kan verdringing worden voorkomen.
- De fractie wil meedenken over het idee van GroenLinks om een anoniem meldpunt in te stellen.
- De fractie heeft hoge verwachtingen over de samenwerking tussen de GKB en de wijkteams.
- Uit onderzoek blijkt dat schuldhulpverlening rendeert, ook voor de gemeenschap.
- De fractie onderschrijft de doelstellingen van het plan. Het hebben van betaald werk is een belangrijk iets om uit de schulden te blijven.
- De fractie stemt in met het plan.

Dhr. Banach (Student en Stad):

- Zegt dat de gemeente met schuldhulpverlening de maatschappelijke participatie mogelijk kan maken.

2015-11-18 Verslag W&I

- Preventie is belangrijk. Deze aanpak heeft al positieve effecten gehad. Het aantal aanmeldingen is in 2014 namelijk teruggelopen ten opzichte van 2013.
- Het monitoren van preventiemaatregelen is een goede zaak.
- Naast preventie is nazorg een belangrijk aspect van begeleiding. De fractie zou het instrument van budgetbeheer een goede zaak vinden.
- Financiële educatie: de wijkteams hebben een belangrijke rol. In hoeverre is een koppeling met WIJS gemaakt? Wat vindt de wethouder van het Amsterdamse voorbeeld BOOT? Studenten deden daar de eerste opvang, waarna budgetbeheer sneller te werk kon gaan.
- Commerciële bureaus: de kosten van een dergelijk traject zijn erg hoog. Hoe kan de gemeente ervoor zorgen dat zo veel mogelijk mensen de gemeentelijke route kiezen?

Dhr. Van Zoelen (PvdD):

- Vroegtijdig ingrijpen en het geven van rust aan de mensen om uit de problemen te komen, moet de inzet zijn van het plan. Het plan voorziet hierin en spreker is blij met de integrale aanpak.
- De fractie ziet graag dat de samenwerking met corporaties, energieleveranciers en dergelijke, wordt verdiept en is net als de SP voor een convenant met zorgverzekeraars.
- De zakelijke aanpak van incassobureaus en van commerciële bureaus moet worden tegengegaan en ontmoedigd.
- Wijkteams: opleiden van de daar werkzame mensen is nodig. Wanneer gebeurt dit?
- Er ontbreekt een plan van aanpak over het optreden van incassobureaus. Door snel de regie te grijpen, kunnen verdere incassokosten worden voorkomen. Het is jammer dat sommige klanten maanden moeten wachten op hulpverlening.
- De aandacht voor kinderen is terecht. Spreker vraagt ook aandacht voor de opvang van huisdieren in dit soort situaties. De hondenbelasting kan worden kwijtscheldend.
- Spreker sluit zich aan bij de opmerkingen over regelingen voor kwijtscheldingen.
- De fractie plaatst vraagtekens bij het voornemen om mensen te laten betalen voor budgetbeheer. Waarom moet dit?
- Is een jaarlijkse of tweejaarlijkse evaluatie mogelijk?

Dhr. Bolle (CDA):

- Sluit zich aan bij de lovende woorden van de PvdA en de VVD. De eigen verantwoordelijkheid is goed beschreven.
- De commerciële bureaus kunnen worden bestreden door de kwaliteit van de diensten van de GKB te verhogen.

Wethouder Schroor:

- Opmerking cliëntenraad over lange doorlooptijd: het proces na het intakegesprek kost in veel gevallen veel tijd, omdat er orde in de chaos moet komen.
- Iemand die inloopt zonder afspraak krijgt direct een aanmeldgesprek.
- De suggestie van de SP om gas, water en licht weer rechtstreeks uit de uitkering te betalen, wordt door de wethouder nader onderzocht. Het gaat in eerste instantie over bijstandsgerechtigden met schulden, maar de wethouder kijkt ook naar de groep zonder schulden.
- Commerciële bureaus: de gemeente wil zo veel mogelijk zelf doen. De GKB moet topkwaliteit leveren. De opzet in Arnhem zal worden onderzocht, evenals de mogelijkheid om bij de rechtbank aan te geven dat de gemeente dit soort zaken zelf kan doen.
- De gemeente werkt nauw samen met MJD en Humanitas, vooral als maatwerk nodig is.
- De vraag over de zorgverzekeraars: dit wordt in het kader van vroegsignalering bekeken.
- Jongeren: de gemeentelijke insteek is dat jongeren een startkwalificatie halen.
- De gemeente volgt de aanpak van de gemeente Apeldoorn, om er eventueel van te leren.
- Een anoniem meldpunt: de wethouder zoekt het uit. Het is een positieve gedachte.
- Het congres van CMO STAMM: de wethouder zoekt het uit en bekijkt of de gemeente een rol kan vervullen.
- De eigen regie: het plan gaat uit van eigen regie en van bewustwording. De wethouder bevestigt dat dit bepaalde vaardigheden vergt van de medewerkers van de GKB.

2015-11-18 Verslag W&I

- De privacy: de gemeente houdt zich aan de wetten en de afspraken die daarbij horen en doet niets zonder toestemming van de cliënten. De gemeente voelt een verantwoordelijkheid om de partners waarmee wordt samengewerkt hetzelfde te laten doen. Het college zal hierop toezien.
- Kennis over schuldhulpverlening in de wijkteams: er wordt gewerkt aan de borging en er zijn scholingsprogramma's. Medewerkers van de GKB en de wijkteams werken samen.
- De gemeente heeft mensen die gespecialiseerd zijn in dyslexie en analfabetisme kunnen opsporen.
- Kwijtschelding is goed geregeld. De regelingen om die aan te vragen, zijn eenvoudig.
- Financiële educatie op scholen is een groot succes. Scholen worden gestimuleerd dit in het lespakket op te nemen.
- Het belang van werk wordt altijd bekeken.
- WIJS: de wethouder bekijkt het idee van Student en Stad om studenten in te zetten.
- De gemeente probeert altijd te voorkomen dat incassobureaus ingezet worden. Dit gebeurt samen met wijkteams, op een zo snel mogelijke manier.
- De evaluatie: de wethouder bespreekt dit met de voorzitter van de commissie.

Het voorstel gaat als stuk met 1-minuutinterventie naar de raad van 25 november 2015.

B2. Eindevaluatie Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid 2.0

(collegebrief 30 oktober 2015)

Dhr. Zirkzee (D66):

- Zegt dat de werkloosheid een gevolg is van de economische ontwikkeling. Dit plan doet dan ook aan pleisters plakken, in plaats van oorzaken aan te pakken.
- Het plan leidde tot 360 banen. Het is onduidelijk hoeveel van die 360 arbeidsplaatsen structureel zijn. Er is waarschijnlijk sprake van verdringing van regulier werk. Weet het college hoeveel werkplekken zijn verdrongen? De werkloosheid onder jongeren is in de betreffende periode toegenomen.
- Het is duur om jongeren hun startkwalificaties te laten halen.
- Het project wordt niet voortgezet. Waarom niet? Het college vindt het plan succesvol. D66 is niet voor voortzetting.
- Scholing speelt een belangrijke rol.
- Uiteindelijk kan werkloosheid alleen worden verkleind door de creatie van meer banen. Belangrijke voorwaarden zijn een goed vestigingsklimaat, goed opgeleide mensen en de aanwezigheid van ondernemers. Ook ruimte voor start-ups is erg belangrijk, net als een lagere belasting op werk.
- Het college zou moeten erkennen dat investeren in kwaliteit het beste is en dat hier een langetermijnvisie voor nodig is. Alleen kortetermijnprojecten is te beperkt.

Dhr. Banach (Student en Stad):

- Vindt aandacht voor jeugdwerkloosheid belangrijk, omdat de werkloosheid onder hen weer stijgt.
- Het terug naar school leiden van jongeren en de vouchers blijken effectieve maatregelen te zijn. Ook de werk- en opleidingsstage is een goede maatregel.
- Op welke manier gaat het college proberen nieuwe middelen te vinden voor de projecten die worden voortgezet?
- De fractie vindt het jammer dat het college geen concrete plannen presenteert om jeugdwerkloosheid tegen te gaan. Het project Noorderlink: komt er een vervolg op dit project?
- Hoger opgeleide jongeren verdienen de nodige aandacht. De werkloosheid onder alle groepen jongeren dient te worden bestreden. De fractie komt op dit punt met een motie.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Zegt dat de doelen zijn gehaald en dat het plan goed is uitgevoerd.
- Het actieplan moet worden vervolgd, gezien het grote aantal werkloze jongeren. Welk budget is nodig om een dergelijk actieplan te kunnen voortzetten? Welk bedrag stelt het Rijk beschikbaar en wat is vanuit de gemeente nodig? Wordt er een Europese subsidie aangevraagd?

2015-11-18 Verslag W&I

- De vouchers waren een succes. De fractie is voor een vervolg van dit instrument. De communicatie kan beter.
- WhatsAppcoaching: is dit een mogelijkheid voor Groningen?
- Naast werklozen moeten ook jongeren die thuiszitten, gebruik kunnen maken van het actieplan.
- Stages zijn succesvol. Kan met alle betrokkenen worden gesproken, om meer plekken te realiseren?
- Social Return on Investment: kan dit in een volgend actieplan worden meegenomen? Hetzelfde geldt voor de kansen op werk voor jongeren, in verband met de aardbevingsproblematiek.

Dhr. Honkoop (VVD):

- Vindt het actieplan een goede zaak en is positief over de betrokkenheid van werkgevers.
- De jongeren met startkwalificatie: biedt de gemeente hen wel voldoende begeleiding?
- Werkloze, hoger opgeleide jongeren: de werkgeversgerichte benadering is goed. Welke aanpak heeft de gemeente voor de toekomst? Welke mogelijkheden ziet het college? Spreker vindt het idee van de heer Van Zoelen om de begeleiding door de hogescholen te laten doen, interessant.
- Hoe wordt de integrale aanpak toegepast bij functioneel analfabetisme?

Mw. Folkerts (GroenLinks):

- Is blij met het actieplan en met het feit dat een aantal projecten wordt voortgezet.
- De zogenaamde onzichtbare jongeren vormen een kwetsbare groep. De fractie heeft schriftelijke vragen gesteld en de antwoorden stemmen positief. De fractie is tevreden met het antwoord.
- Het vervolgplan jeugdwerkloosheid: het college zegt niets over het zorgdomein en de rol van de wijkteams.
- Wat betekent de constatering dat een jongere wel of niet leerbaar is? Waar komt een jongere terecht die niet leerbaar is?
- De fractie adviseert het college om in gesprek te gaan met de jongeren zelf en staat achter het idee van de PvdA om WhatsAppcoaching in te voeren.

Mw. Van Duin (SP):

- Geeft een compliment, omdat de doelen zijn gehaald.
- De vouchers: betekent het gebruik ervan dat de werkgevers zonder financiële steun geen jongeren in dienst kunnen nemen?
- Hoe kijkt het college aan tegen de stijging van het aantal werkzoekende jongeren? Wanneer geeft het college een vervolg aan het actieplan? Binnen het economisch programma zijn middelen aanwezig.
- Het uitgevallen van jongeren: wat zijn hiervan de oorzaken? Vindt het college het ook wenselijk dat deze jongeren in beeld blijven? Is voor deze jongeren een andere aanpak nodig?
- Spreker sluit zich aan bij de vraag van D66 over het structurele karakter van de banen.

Dhr. Van Zoelen (PvdD):

- Mist het onderwerp startkwalificaties in de eindevaluatie. Is duidelijk welke jongeren een startkwalificatie missen? Van welke scholen komen die jongeren? Ligt het aan de kwaliteit van de scholen? Wat kan eraan worden gedaan?

Dhr. Bolle (CDA):

- Werkervaringsplekken: er mag geen verdringing optreden en werkgevers mogen die niet gebruiken om goedkope krachten binnen te halen.
- Koppeling opleiding en werkgevers: het is goed als deze aanpak doorgaat.
- De fractie is blij met de resultaten.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Is tevreden dat alle kwantitatieve doelstellingen zijn gehaald.
- Is het eens met de PvdA wat betreft het voortzetten van het actieplan.
- De jeugdwerkloosheid verdient continue aandacht.
- Noorderlink: het is goed dat dit wordt voortgezet. De gemeente kan zich dan richten op lager opgeleiden.

2015-11-18 Verslag W&I

- Vouchers: spreker sluit zich aan bij de vragen over de voortzetting van de vouchers.

Wethouder Van der Schaaf:

- Zegt dat de vooraf gestelde ambitie is gehaald. Er is echter nog veel te doen.
- Het klopt dat de economische ontwikkeling bepalend is voor de groei van het aantal banen. Arbeidsmarktbeleid gaat uit van het helpen van mensen die de dupe zijn van de economische ontwikkeling. De aanpak jeugdwerkloosheid valt daaronder.
- Mogelijke geldbronnen voor het vervolg: de ESF-middelen waar de arbeidsmarktregio maximaal op inzet en de sectorgelden voor banenplannen. Bij de bespreking van de brief over het nieuwe arbeidsmarktbeleid begin 2016 kan worden bekeken of de gevonden middelen voldoende zijn. Succesvolle aanpakken worden zo mogelijk voortgezet.
- De gemeente blijft aandacht geven aan hoger opgeleide, werkloze jongeren. Dit gebeurt vooral via netwerken en contacten met werkgevers.
- De vraag over de aantallen structurele banen: de aanpak gaat meer om het beter en zo mogelijk permanent geschikt maken van jongeren voor de arbeidsmarkt. Sommige jongeren zijn teruggeleid naar school. Dat zijn structurele bijdragen van het plan.
- WhatsApproaching is een interessante ontwikkeling. De wethouder gaat ermee aan de gang.
- Aansluiting mbo-onderwijs en arbeidsmarkt: de wethouder signaleert geen problemen.
- Stages: de wethouder gaat in gesprek met betrokkenen voor meer stageplekken.
- Social Return on Investment: er komt meer aandacht voor jongeren.
- Integrale aanpak en functioneel analfabetisme: bij jongeren is de koppeling aan werk een belangrijk doel.
- De link met de sociale wijkteams is in ontwikkeling. De koppeling is belangrijk voor jongeren.
- Het leerbaar zijn van jongeren wordt getoetst, om te voorkomen dat zij nergens terechtkomen.
- De vouchers: de voortzetting hangt deels van de financiering af. Een andere ontwikkeling is dat werkgevers zonder overheidsfinanciering hiermee gaan werken. De onlinemiddelen helpen hierbij.
- Jongeren die uitvallen, blijven in beeld. Er wordt een specifieke aanpak ontwikkeld. De wethouder heeft daarover vandaag een brief gestuurd.

Het voorstel gaat als stuk met 1-minuutinterventie naar de raad van 25 november 2015.

De voorzitter sluit de vergadering om 22.00 uur.

2015-11-04 Verslag W&I Begroting 2016

VERSLAG VERGADERING RAADSCOMMISSIE WERK EN INKOMEN BEGROTING 2016

Datum: 4 november 2015
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 10.00 – 12.00 uur

Aanwezig: mw. I.M. Jongman-Mollema (voorzitter), dhr. B.N. Benjamins (D66), mw. K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), dhr. E. Zirkzee (D66), mw. L.R. van Gijlswijk (SP), mw. M. van Duin (SP), mw. C.E. Bloemhoff (PvdA), dhr. J.P. Loopstra (PvdA), mw. G. Chakor (GroenLinks), mw. P. Brouwer (GroenLinks), mw. A.M.J. Riemersma (Stadsparij), mw. E. Akkerman (VVD), dhr. J.R. Honkoop (VVD), mw. A. Kuik (CDA), dhr. M. Bolle (CDA), dhr. E.B. Koopmans (ChristenUnie), dhr. R.J. Lammers (Student en Stad), mw. J.B. van Geffen (PvdD)

Wethouders: dhr. M.T. Gijsbertsen, dhr. J.M. van Keulen, dhr. R. van der Schaaf

Namens de griffie: mw. A. Weiland (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeuring

Inspreker: geen

Opening

A1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Op de agenda staat de Begroting 2016, de onderdelen Werk en Inkomen en Economie en Werkgelegenheid.

Inhoudelijk deel

Begroting 2016

(raadsvoorstel 2 oktober 2015)

Programma Werk en Inkomen

Programma Economie en Werkgelegenheid

De voorzitter:

- Geeft het woord aan de fracties.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Ziet nog steeds geen doelen en indicatoren in het programma Werk en Inkomen.
- Waarom worden niet meer werklozen dan negenhonderd aan een baan geholpen? De arbeidsmarkt trekt namelijk aan.
- Waarom wordt bezuinigd op de brancheteams? Het aantal plaatsingen daalt daardoor. De bezuinigingen kunnen beter aan de inkomenskant terecht komen.
- Ambities maatschappelijke participatie: de motie Vrijwilligers in de spotlights voor iedereen komt niet terug in de begroting. De combinatie beschut werk, dagbesteding en participatiebanen komt eveneens niet terug in de begroting. Graag een toelichting.
- Het deelprogramma Inkomen en Armoedebestrijding ziet er goed uit.
- Motie Impuls voor werkactivering en scholing: uit de begroting wordt niet duidelijk wat aan middelen nodig is. Er is geen koppeling aan doelen voor re-integratie en participatie en doelgroepen. Klopt het dat de Sociale Dienst alleen kiest voor re-integratie met een uitstroombesluit van 100%?
- De fractie is positief over de financiën. Het is goed dat tekorten bij werk, inkomen en maatschappelijke participatie uit de algemene middelen worden gedekt. Het is goed dat structureel geld wordt vrijgemaakt voor de oud ID-banen in de wijken.
- BUIG-middelen: goed dat het college bij het Rijk aan de bel trekt en dat tekorten bij het rekeningresultaat worden verrekend.

2015-11-04 Verslag W&I Begroting 2016

Dhr. Loopstra (PvdA):

- Hoopt dat de Groningse werklozen kunnen profiteren van het doel van het college om in 2016 meer mensen in de stad aan het werk te hebben. Hoe doet het college dit?
- Hoe werken de gemeentelijke diensten economische zaken en de sociale dienst samen? In hoeverre heeft de samenwerking geleid tot uitstroom?
- Beeldvorming Groningen: hoe wordt de marketing van de stad vorm gegeven? Met welke partijen werkt de stad samen? Wat doet het college? Zijn er al resultaten?
- Voorspelde daling aantallen studenten: heeft het college beleid om hierop te anticiperen?
- Innovatie: waarom doet de gemeente Heerenveen niet mee aan de noordelijke samenwerking van vier steden?

Mw. Chakor (GroenLinks):

- Is blij met de eerste stappen op het gebied van de vernieuwing van de sociale zekerheid.
- Invulling Participatiewet, beschutte werkplekken in 2016: is rekening gehouden met de groep ex-Wajongers die straks een beroep op de Participatiewet moeten doen?
- Individuele studietoelage: klopt het dat nog geen enkele aanvraag is ingediend? Wat gaat het college hieraan doen?

Mw. Brouwer (GroenLinks):

- Ontwikkeling aantal zzp'ers en kleine zelfstandigen: de fractie is blij met de aangekondigde ondersteuning vanuit de gemeente. Hoe kunnen leegstaande panden worden benut? Zijn flexibele huren mogelijk?
- Arbeidskansen en -discriminatie allochtonen: heeft dit de aandacht van het college? Zo ja, hoe?
- Kan het college de raad op de hoogte houden van het congres Building the future of health?

Dhr. Bolle (CDA):

- Wet BUIG: wat is de stand van zaken in verband met de opvattingen van de staatssecretaris?
- Dienstverlening in de wijken: de nieuwe aanpak spreekt de fractie aan.
- ID-banen in de wijken: hoe worden buurten betrokken bij de toekenning van de twee keer 200.000 euro aan middelen?
- Screening: het zou beter zijn de middelen voor beide screenings deels uit BUIG of uit de middelen voor participatie te halen.
- Iederz: wat is de alternatieve manier waarop het uitvoeringstekort wordt bestreden?
- Werk en activering: de doelen tonen een gebrek aan ambitie. De totale lasten zijn hoog.
- Het doel voor de uitstroom, 100% binnen acht weken: wordt dit in 2016 gehaald?
- Armoedebeleid: de fractie mist de nodige ambitie om mensen uit de armoede te krijgen.

Mw. Kuik (CDA):

- Programma economie: het college zet de ambitie niet om in hogere resultaten. De fractie vraagt meer inzicht in vooral het financiële deel van de campagnes en wil de campagnes aanscherpen. Een goede indicator ontbreekt.
- Kennis en innovatie: de fractie wil de focus op Duitsland leggen. Blz. 47, 48 en 53: er staan ambities maar onduidelijk is wat het college wil bereiken. Er ontbreken indicatoren.

Mw. Van Duin (SP):

- Beschutte werkplekken: waarom zijn de 50 plekken nog niet ingevuld terwijl er een wachtlijst is? In de nota Participatiewet staat het grote belang ervan.
- ID-banen, de bezuinigingen: hoe strookt dit met het idee van sterke buurtaccommodaties? Wat betekent dit voor het beheer van accommodaties en de inzet van beroepskrachten?

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- De voormalige langdurigheidstoelage: 2015 is een overgangsjaar. De toezegging van het college om een koppeling te maken met de mate van participatie komt niet terug.
- BUIG: er resteert een tekort van 14,5 miljoen euro waardoor de begroting niet sluitend is. Waarom wordt het weerstandsvermogen niet aangesproken?
- Geen compensatie voor loon- en prijsstijgingen: wat zijn de gevolgen voor het programma werk en inkomen?

2015-11-04 Verslag W&I Begroting 2016

- Extra kosten handhaving op koopzondagen: is de wethouder economie bereid de extra kosten van 45.000 euro uit het programma economie te betalen?

Mw. Akkerman (VVD):

- Staat achter de doelen van het programma Werk en Inkomen. Ook de ambitie voor de uitstroom van werklozen is goed.
- Inbedden onderdeel werk in de wijk: wordt werk hiermee voldoende geïntegreerd in het sociale domein?

Dhr. Honkoop (VVD):

- Constateert dat de economie van de stad in de lift zit en licht dit toe.
- Wat is de ambitie en inzet op het gebied van innovatie vooral bij het bestaande bedrijfsleven?
- Wat leveren de handelsrelaties met andere steden op?

Mw. Riemersma (Stads partij):

- Geeft complimenten voor de lay-out van de begroting en voor de beantwoording.
- BUIG: waarom is niet voorzichtiger begroot? De bezuiniging vanuit het Rijk was bekend.
- Werk en activering: mensen zonder werk ondervinden vaak problemen op de arbeidsmarkt.
- Veranderlab sociale zekerheid: dit is een goede zaak. Belemmeringen moeten worden voorkomen.
- Middelen armoedebeleid in de wijken: waar wordt het geld aan besteed?
- Klopt het dat de armoede is toegenomen doordat veel meer mensen gebruikmaken van gemeentelijke inkomensondersteuning?
- Toename aantal mensen met schulden: preventie moet de hoogste prioriteit hebben. Klopt het dat extra lenen schuldhulpverlening onmogelijk maakt?
- Armoede en preventie: preventie moet minder vrijblijvend zijn.
- Bereikbaarheid binnenstad: de bus blijft belangrijk en mag niet worden verdrongen door meer ruimte voor fietsers en voetgangers.
- Samenwerking medewerkers economie en werk en inkomen: hoe zien de concrete afspraken eruit?

Dhr. Zirkzee (D66):

- De begroting bevat veel tekst. Een goed overzicht ontbreekt. Vele zaken zijn te weinig concreet en ontberen acties. Dezelfde formats bij begroting en rekening is een mogelijkheid.
- Met welke maatregelen worden de kosten van iederz beheersbaar gehouden? Hoe groot is het extra tekort in 2016?
- Hoe ziet de extra impuls eruit om het aantal mensen in de bijstand terug te dringen?
- De digitale backoffice: hoe voorkomt het college fouten in de dienstverlening zoals bij het UWV?
- Interesse in bedrijfspaviljoens: hoeveel wordt in 2016 verkocht en om welk bedrag gaat het?
- Programma G-Kwadraat: waartoe heeft het geleid en wat levert het in 2016 op?
- Programma economie en werkgelegenheid: de fractie vraagt extra aandacht voor jongeren met een arbeidsbeperking, een oplossend armoedebeleid en meer creativiteit in de schuldhulpverlening.
- BUIG: het college heeft de juiste keuzes gemaakt.
- Het economisch beleid: er is meer dynamiek in het beleid nodig.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Vindt het extra geld voor de ID-banen een goede zaak.
- Gezamenlijke backoffice: er komt nog onderzoek. Het college boekt de bezuiniging daardoor te vroeg in.
- Beschutte werkplekken: er zijn instromers vanuit het praktijk- en voortgezet speciaal onderwijs. Welke mogelijkheden hebben zij?
- Ambities armoedebeleid: spreker is het eens met het CDA. De ambities zijn niet terug te zien in de indicatoren.
- Start-ups: de mogelijkheden voor uitkeringsgerechtigden zijn volgens spreker beperkt. De gemeente moet realistisch blijven.

2015-11-04 Verslag W&I Begroting 2016

Dhr. Lammers (Student en Stad):

- De uitstroom van bijstandsgerechtigden naar werk is een succes.
- Screening rechtmatigheid uitkeringen: hoe vaak vindt deze screening plaats?
- Start-ups doen het goed in Groningen. Spreker is benieuwd naar de werkgelegenheidseffecten.
- Akkoord van Groningen: de samenwerking tussen overheden en bedrijfsleven verloopt goed. City of Talent is een voorbeeldcampagne.
- Internationale vermarkten Groningen: waarom zet het college in op slechts drie locaties?
- Winkelen: welke acties zet het college in naast verruimde openingstijden?
- Samenwerking vier steden: hoe ziet de aanpak er concreet uit? Wat zal het resultaat zijn?
- Top 10 Nederlandse campussen: Zernike- en Healthy Ageing-campus behoren nu tot de top 10 en zouden tot de top 5 moeten behoren gezien de ambities.

Mw. Van Geffen (PvdD):

- Is benieuwd naar het voorstel over elektrische taxi's.
- Tuinen in de stad en Toentjes zijn goede initiatieven. Hoe wordt dit vervolgd?
- Hoe duurzaam zijn de resultaten bij social return? Wordt hierop getoetst bij de volgende evaluatie?
- Armoede: spreker is het eens met de vragen van het CDA. Kan meer worden ingespeeld op armoede bij kinderen?
- Schuldhelpverlening: goed dat preventie meer aandacht krijgt.
- BUIG: spreker sluit zich aan bij de vragen van het CDA.
- De Green Deal is een goede zaak. Hopelijk leidt dit tot een ander consumptiepatroon in de stad. Het college kan erop inspelen door gericht bedrijvigheid aan te trekken.
- Aardbevingen, de aanpak: de relatie met klimaatneutraal is erg belangrijk.
- De fractie is niet voor financiële hulp aan vliegveld Eelde.

De voorzitter:

- Geeft het woord aan het college voor de beantwoording.

Wethouder Van der Schaaf:

- ID-banen: vorig jaar is voor de jaren 2014 en 2015 een bedrag van 500.000 euro beschikbaar gesteld. In de begroting wordt vanaf 2016 structureel 400.000 euro beschikbaar gesteld. De wethouder zegt toe de raad een overzicht te geven hoe de middelen over de wijken en over de banen worden verdeeld. De wijken worden volop betrokken omdat daar de afspraken worden gemaakt.
- Middelen armoede in gebiedsgericht werken: de gebieden stellen de programma's op. Uit de gebiedsprogramma's blijkt dat veel geld naar armoedebestrijding en maatschappelijke participatie gaat.
- Tuinen in de stad en Toentje: de maatschappelijke kant is ook belangrijk. Het college komt binnenkort met een brief. Voor het Toentje wordt een nieuwe locatie gezocht.
- Discriminatie op de arbeidsmarkt: in de arbeidsmarktregio wordt erover gesproken. Daar waar nodig onderneemt de gemeente actie samen met bijvoorbeeld vakbonden. De raad wordt waar nodig geïnformeerd.

Wethouder Van Keulen:

- De Groningse economie: de wethouder geeft een toelichting. De stuwende economie is belangrijk. De gemeente heeft lang niet overal een rol.
- Start-ups: de wethouder geeft het belang aan en komt terug op het in kaart brengen van de werkgelegenheidseffecten. Het gaat niet altijd over werk voor hoger opgeleiden.
- Leegstand: de gemeente gaat er soepel mee om.
- De raad wordt op de hoogte gehouden over het congres Building the future of health.
- Marketing stad Groningen: de stad gaat samen met alle betrokkenen een aanpak opstellen. De aanpak is ook van belang bij acquisitie. De raad wordt op de hoogte gehouden.
- De vragen van het CDA over de gemeentelijke rol: de stad wil bedrijven de ruimte geven.
- De samenwerking van de medewerkers economie en sociale zaken verloopt prima.

2015-11-04 Verslag W&I Begroting 2016

- Prognose aantallen studenten: de cijfers zijn nog niet definitief. De instellingen nemen de nodige initiatieven om studenten te werven.
- De samenwerking van de vier noordelijke steden: met Heerenveen bestaan net als met Drachten de nodige contacten.
- Handhaving op koopzondagen, het verzoek van de SP: het college overlegt in verband met de nieuwe handhavingsnota. Het idee van de SP is een om eventuele mogelijkheid te bekijken.
- De vraag over de verkoop van bedrijfskavels: de wethouder komt er later dit jaar op terug.

Wethouder Gijsbertsen:

- De uitstroom: de wethouder licht de aanpak toe. Veel inzet vindt plaats bij de samenwerking tussen EZ en SoZaWe en de screening. Het klopt dat de uitstroom zeker bij een aantrekkende economie gericht moet zijn op groei.
- Vrijwilligers betrekken in dit programma: dit gebeurt in combinatie met Kansen in kaart en via de screening.
- Wijkwerken: de raad is erover geïnformeerd in de nota Maatschappelijke participatie.
- Re-integratie: het college hanteert niet de voorwaarde van 100% kans op uitstroom.
- BUIG: er is bewust gekozen om de tekorten uit de algemene middelen te betalen.
- De financiering van de screening is deels uit de algemene middelen vanwege het algemene belang.
- 100% binnen acht weken: voorwaarde is dat de mensen hun gegevens op tijd aanleveren.
- Huisvestingslasten iederz, het bedrag van 650.000 euro: het bedrag zit in de taakstelling voor de bezuiniging.
- Armoede: het programma is erop gericht allerlei neveneffecten van armoede te voorkomen. In de evaluatie wil het college dit in kaart brengen.
- Beschut werken: de wachtlijst bevat geen mensen die voor beschut werken in aanmerking komen. De gemeente gaat bij PrO/VSO scholen op zoek naar mensen voor nieuw beschut werken. Op een vraag van mw. Van Doesen of de gemeente ook kijkt naar mensen zonder uitkering zoals jongeren die nog thuis wonen, antwoordt de wethouder hierop schriftelijk te zullen antwoorden.
- Individuele inkomenstoelage: de voorwaarden bij de langdurigheidstoelage blijven ook hier van toepassing. Dit staat in de nota Maatschappelijke participatie.
- Het accres: het niet intern compenseren van loon- en prijsstijgingen is met efficiencymaatregelen en ICT opgelost. Er zijn geen gevolgen voor de dienstverlening.
- De relatie met het sociale domein: volgend jaar komt de koersbepaling voor SoZaWe in de wijken.
- Armoede: meer gebruik van instrumenten is niet altijd een indicator voor een stijging van de armoede.
- Schuldhelpverlening: het nieuwe schuldhulpverleningsplan komt deze week naar de raad.
- Kosten iederz: het subsidietekort is 7,2 miljoen euro. De wethouder heeft geen antwoord op de vraag hoe dit bij te sturen. De mogelijkheden zijn beperkt. Geprobeerd wordt het bedrag niet hoger te laten worden.
- Het samen met andere gemeenten verstrekken van uitkeringen: een dergelijke aanpak lijkt zinvol om bezuinigingen te realiseren. Het gaat om een gezamenlijke backoffice inkomen (GBI).
- De screening rechtmatigheid is een eenmalige screening.
- De studietoelage: de wethouder gaat bekijken hoe de mensen beter kunnen worden geïnformeerd.

De voorzitter:

- Sluit de vergadering om 11.55 uur.

Bijlage - 2015-11-04 besluitenlijst W&I Begroting prog.1 en 2

BESLUITENLIJST RAADSCOMMISSIEVERGADERING WERK EN INKOMEN Begroting 2016 Raad 11 november 2015

Datum: 4 november 2015
Plaats: Oude Raadzaal
Tijd: 10.00 - 12.00 uur

TOEZEGGINGEN

Programma 1 (Werk en inkomen)

Programma 2 (Economie en werkgelegenheid) van de gemeentebegroting 2016.

Wethouder van der Schaaf zegt toe de raad zo snel mogelijk een overzicht te geven over de inzet van de beschikbare €400.000,- voor de voormalige ID banen, hoe dit in 2016 zal landen in de verschillende wijken en alle andere gestelde doelen.

Wethouder van Keulen zegt toe terug te komen bij de raad op de werkgelegenheidseffecten van de start ups.

Wethouder van Keulen zegt toe de raad op de hoogte te houden van het congres 'Building the Future of Health'.

Wethouder van Keulen zal de raad informeren zodra in gezamenlijkheid met de stad, 'het beeld, het verhaal van de stad', waarmee ook bedrijven binnen kunnen worden gehaald, gereed is.

Wethouder van Keulen komt terug op de oplossing van het vraagstuk van de handhaving tijdens de koopzondagen.

Wethouder Gijsbertsen zegt toe terug te komen op de vraag of de plekken binnen 'nieuw beschut' ook beschikbaar zijn voor mensen die niet recht op een uitkering hebben (potentiele wajong ers, die nog thuis wonen) en of daar nu ook aandacht aan wordt besteed.

Bijlage - 2015-11-18 besluitenlijst W&I

BESLUITENLIJST RAADSCOMMISSIEVERGADERING WERK EN INKOMEN

Datum: 18 november 2015

Plaats: Oude Raadzaal

Tijd: 20.00-22.00 uur

1. AGENDAPUNTEN VOOR DE RAAD VAN 25 NOVEMBER 2015

1-MINUUT INTERVENTIE

Plan schuldhulpverlening 2016-2020

(raadsvoorstel 5-11-2015)

GroenLinks overweegt het indienen van een motie

Eindevaluatie Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid 2.0

(collegebrief 30-10-2015)

Student&Stad overweegt het indienen van een motie

2. TOEZEGGINGEN

Mededelingen

Wethouder Schroor zegt toe dat de brief van de staatssecretaris over de verplichte tegenprestatie en het antwoord van de gemeente Groningen daarop in afschrift aan de raad wordt toegestuurd mede ter voorbereiding op de afstemmingsverordening die nog in het eerste kwartaal 2016 naar de raad gaat.

Rondvraag

Wethouder Schroor zegt toe een schriftelijke reactie te geven aan de cliëntenraad op hun brief m.b.t. de afspraken van Menzis en de vergoeding van het eigen risico en de raad hiervan een afschrift te sturen en de ingetrokken motie van vorige week hierbij te betrekken

Plan Schuldhulpverlening

Wethouder Schroor zegt toe een aantal zaken te onderzoeken:

- Om de mogelijkheid van doorbetalen van gas, water, licht en huur voor bijstandsgerechtigden weer tot het pakket te laten behoren, ook in het licht van preventie.
- Het initiatief van de gemeente Arnhem en hun evaluatie om lessen uit te kunnen halen
- De zorgverzekering in het kader van vroegsignalering
- Of er nog lessen geleerd kunnen worden uit de pilot schulden en studeren in Apeldoorn. De insteek is dat jongeren hun studie afmaken. De nieuwe mogelijkheid om ook met studiefinanciering schulden af te kunnen lossen zal aangegrepen worden.
- De suggestie van een anoniem telefonisch meldpunt voor het wegnemen van drempels in het kader van een goede communicatiestrategie
- Of de gemeente op de hoogte is van het symposium over jongeren en schulden, dat het CMOSTamm in 2016 gaat organiseren en of de gemeente hierin een rol gaat spelen
- Of de evaluatie eerder (jaarlijks of tweejaarlijks) kan plaatsvinden en komt hier via de voorzitter op terug.

Eindevaluatie Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid 2.0

Wethouder van de Schaaf zegt toe bij de bijeenkomst over de nieuwe aanpak arbeidsmarktbeleid, in januari of februari als onderlegger een overzicht aan te bieden met "wat we nu al hebben, wat we willen en wat er nog financieel nodig zou zijn."

Bijlage - 2015-11-18 besluitenlijst W&I

3. LTA, LIJST MOTIES/TOEZEGGINGEN, INGEKOMEN STUKKEN

- Akkoord met voorgestelde wijzigingen in de LTA en de IM lijsten
- Geen agendering van ingekomen stukken

Wethouder Schroor meldt dat het Plan van aanpak dienstverlening en communicatie zal worden aangeleverd voor de commissie van januari.

4. VERSLAGEN

Het verslag van 14 oktober 2015 wordt ongewijzigd vastgesteld.

5. AFSPRAKEN / OVERIG

Bijlage - LTA W&I december 2015

Lange Termijn Agenda per 27-11-2015

1

maand / kwartaal	maand	dag	nummer	de	onderwerp	vorm document	portefeuille	opmerkingen
PM			2014-227	W&I	Resultaat gesprek met de ING/RABO over de geldautomaat		v. Keulen	cbrf. 29-5-15 moties wachten op nadere info. LTA aug. '15
PM			2014-273	W&I	Hoogkerk			
PM			2013-196	W&I	Plan van aanpak gevolgen voor ouderen en mensen met een beperking en wat nodig is		Schroor	rv. 18-9-14, acceptant VSD voorjaar 2015
					Uitgewerkte visie Somweggebied		v. Keulen	n.a.v. de W&I 14 okt.
4e kw 15	november '15	18	2015-120	W&I / O&W	Discussienotitie Right to challenge (n.a.v. budget inkoop SD)	opiniërende brief	Schroor	zie cbrf. 30-10-2015
4e kw 15	november '15	18	2015-17	W&I	Schuldhelpverleningsplan	voorstel	Gijsbertsen v. der Schaaf	rv. 5-11-2015 afvoeren Cbrf. 30-10-2015 afvoeren
4e kw 15	november '15	18	2014-244	W&I	Evaluatie regionaal actieplan Jeugdwerkloosheid	brief		
4e kw 15	november '15	18	2015-146	W&I	Participatiebudget incl. (talent) ontwikkelingscijferen voor vervolg op participatiebaan	brief	Gijsbertsen	Cbrf. 21-10-2015 afvoeren
4e kw 15	december '15	9	2015-70	W&I	Eerste kleine kwalitatieve inventarisatie, voorstel accenten uitvoering armoedebelid 2016	brief	Gijsbertsen	Cbrf. 9-7-15 planning. Cbrf. 30-10-15, afvoeren.
1e kw 16					Rapportage voor 2015 voortijdige beëindiging studie i.c. indiv.			
1e kw 16			2015-18	W&I	Studietoelag		Gijsbertsen	toezegging i.c. rv 12-12-14
1e kw 16			2015-131	W&I	Koersbepaling / kadernota SoZaWv in de wijken		Gijsbertsen	
1e kw 16			2015-139	W&I	Armoede monitor, armoedemonitor 2015, uitvoeringsplan 2016	brief	Gijsbertsen	cbrf. 9-7-'15
1e kw 16	januari '16	20	2015-148	W&I	Plan van aanpak dienstverlening en communicatie	brief	Gijsbertsen	n.a.v. LTA gesprek
1e kw 16	januari '16	20	2014-259	W&I	Evaluatie Levendige stad ook op zondagen	brief	v. Keulen	toezegging 8-10-2014 LTA overleg aug. '15
1e kw 16	januari '16	20	2015-176	W&I	Werken in Duitsland	brief	v. der Schaaf	
1e kw 16	februari '16	10	2015-175	W&I	Evaluatie afspraken	brief	v. der Schaaf	
1e kw 16	maart '16	16	2015-149	W&I	Programmering activiteiten en evenementen Binnenstad volgend jaar		v. Keulen	Toezegging 17-6-'15
2e kw 16					Stand v. zaken en evaluatie detailhandelvisie 'Oog voor nieuwe detailhandel'			
2e kw 16	mei '16	18	2015-209	W&I	Algemene financiële en beleidsmatige kaders GR Bedrijvenpark Rengers		v. Keulen	cbrf. 20-2-2014
2e kw 16	mei '16	18	2015-210	W&I	Concept-begroting GR Bedrijvenpark Rengers - wensen en bedenkingen		v. Keulen	jaarlijks conform afspraken die. Verbonden Partijen okt. '15
2e kw 16	mei '16	18	2015-211	W&I	Algemene financiële en beleidsmatige kaders GR Eems Dollard Regio		v. Keulen	jaarlijks conform afspraken die. Verbonden Partijen okt. '15
2e kw 16					concept-begroting GR Eems Dollard Regio - wensen en bedenkingen		v. Keulen	jaarlijks conform afspraken die. Verbonden Partijen okt. '15 (DEADLINE 1 juli!)
4e kw 16					kwalitatieve beoordeling, globaal voorstel uitvoering armoedebelid 2017	brief	Gijsbertsen	cbrf. 9-7-'15

Legenda:
Blauw=nieuw
Rood= verwacht discussiepoint in commissie

1/2

Lange Termijn Agenda per 27-11-2015

]

maand/ kwartaal	maand	dag	nummer	oie	onderwerp	vorm document	portefeuille	opmerkingen
1e kw 17			2015-141	W&I	Armoede monitor, armoedemonitor 2016, uitvoeringsplan 2017 en opzet onderzoek beleidsvaluatie meerjarennota Perspectief kwalitatieve beoordeling, globaal voorstel uitvoering armoedebelaid 2018	brief	Gijsbertsen	cbrf. 9-7-'15
4e kw 17			2015-142	W&I		brief	Gijsbertsen	cbrf. 9-7-'15
1e kw 18			2015-143	W&I	Armoede monitor, armoedemonitor 2017, uitvoeringsplan 2018 en rapport beleidsvaluatie meerjarennota Perspectief	brief	Gijsbertsen	cbrf. 9-7-'15
2e kw 18			2015-144	W&I	Globaal voorstel accenten nieuwe beleidsnota	brief	Gijsbertsen	cbrf. 9-7-'15
4e kw 18			2015-145	W&I	Beleidsnota (onder voorbehoud)	voorstel	Gijsbertsen	cbrf. 9-7-'15

Legenda:
 Blauw=nieuw
 Rood= verwacht discussiepunt in commissie

Bijlage - IM-lijst W&I december 2015

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	M	Initiatief	Titel	Dictum	&	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Soort	Agenda-punt	Portefeuille houder
2013-85	12	VVD	Onderwijsproppeller	1. alle projecten in kaart te brengen die door scholen zouden kunnen worden geïmplementeerd ter versterking van (de instroom in) het beroepsonderwijs; 2. in overleg te treden met het scholenveld teneinde tot een protocol te komen voor systematische uitwisseling en samenwerking op grote projecten; 3. voorstellen te doen voor een lancering en evaluatie met betrokken scholen, projecten en bedrijfsleven, bijvoorbeeld in werkconferenties; 4. de raad begin 2014 te informeren over de uitwerking van dit voorstel en de implementatie daarvan.	O&W/ W&I	?	Initiatiefvoorstel		v. der Schaaf/ Schroor?
2014-28	6	PvdA, D66, VVD, GL	Maak meer werk van jobcarving	1. om intern onderzoek te doen naar de mogelijkheden om jobcarving binnen de gemeentelijke organisatie in te voeren en ons daarover voor 1 november te rapporteren; 2. om de diverse gremia van werkgevers- en werknemersorganisaties te informeren over het instrument Jobcarving teneinde implementatie te bevorderen bij organisaties en bedrijven in stad en omstreken.	F&V/ W&I	betrekken bij HR-commissie sept. 2015, zie ook info in motiebrief 2-10-15 Voorstel: afgehandeld	motie	Voorjaarsdebat	v. Keulen/ van der Schaaf
2014-32	6	PvdA, GL, CU, S&S	Decentralisaties en Healthy Ageing	indrukkelijk aandacht te besteden aan de werkgelegenheidsaspecten van de decentralisaties door in gesprek met ROC-instellingen, de partners in het Akkoord van Groningen, de zorginstellingen en de partijen betrokken bij de sociale wijkteams te bezien hoe in de nieuwe realiteit van zorg en welzijn kansen gecreëerd kunnen worden - ook in het nieuw op te stellen economisch programma - voor de huidige en toekomstige generaties studenten in zowel MBO, HBO als universiteit.	W&I	Motiebrief 2-10-15 andere info, dec. 15	motie	Voorjaarsdebat	van der Schaaf
2014-47	6	CU	Meer kansen voor langdurig werkzoekenden	te onderzoeken in hoeverre de programma's van de ROC's een bijdrage kunnen leveren aan het scholen van langdurig werkzoekenden om zo hun kansen op werk te vergroten en de raad hierover uiterlijk bij de behandeling van de begroting 2015 te rapporteren.	O&W/ W&I	Motiebrief 2-10-15 nite in reg. Educatieplan november 15	motie	Voorjaarsdebat	van der Schaaf
2014-68	9	PvdA, CU, SP	Inzet bouwvakkers in aardbevingsgebied	1. om in overleg te gaan met de NAM, de Provincie, Bouwend Nederland, woningcorporaties en gemeenten en andere relevante partijen om te bereiken dat werkzoekende bouwvakkers uit stad en Provincie betaald aan de slag kunnen bij de projecten voor het restaureren en bestendig maken van huizen in het aardbevingsgebied; 2. om de relevante partijen te bewegen Gorninger MBO onderwijsinstellingen nog intensiever te betrekken bij de aardbevingsproblematiek zodat zij hun kennis en kunde (praktische innovaties) kunnen aanwenden om methoden te ontwikkelen voor het aardbevingsbestendig bouwen in stad en Provincie; 3. om de raad te informeren over de voorgang in deze.	W&I	Stuuzen in motiebrief 2-10-15	motie	Economische Agenda 2015-2019	van der Schaaf
2014-72	10	CDA, GL, CU, PvdD, SP, S&S, Stadspartij	Oog voor kleine ondernemers	zich eventueel in te zetten om de aantrekkelijkheid van de stad ook op andere dagen van de week te stimuleren en het gevoerde beleid na een jaar te evalueren met de raad.	W&I	Stuuzen in motiebrief 2-10-15	motie	Levendige stad ook op zondagen	v. Keulen

In groen is verzoek aan griffie

1/3

27-11-2015

Bijlage - IM-lijst W&I december 2015

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	M Indiaten	Titel	Dictum	& Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt	Porte-feuille houder
2014-74	10 GL, CDA, PvdA, CU, PvdD, Stadspartij	Experiment huishoudelijke hulp	verzoekt het college: samen met stadjes en betrokkenen, zoals wijkorganisaties en woningbouwverenigingen, te gaan experimenteren met andere organisatievormen van huishoudelijke hulp, zoals wijkcorporaties of vouchers. (Http://www.trouw.nl/tr/nl/4516/Gezondheid/artikel/detail/3375825/2014/10/25/Hulp-in-huis-en-banen-gered-met-dienstenbeschique-gemeenten.dhtml)	O&W/W&I Loopt, college houdt raad op de hoogte (zie statusmaats, brief 2 okt. 2015)		motie	Beleids- en uitvoeringsplan Vereniging Social Domain (VSD)	Schroor
2014-76	10 GL, PvdA, S&S, PvdD, CU	De stem van jongeren	1. de nieuwe jeugdhulp samen met kinderen en jongeren vormt te geven en een manier te vinden daarover met hen in gesprek te gaan; 2. daarbij gebruik te maken van ervaringen elders in het land, (bestaande initiatieven en methoden om jongeren te betrekken)	O&W/W&I Info in 3e kwartaalrapportage 2015 (zie motiebrief 2 okt. 2015)		motie	Beleids- en uitvoeringsplan Vereniging Social Domain (VSD)	Gijsbertsen
2014-90	11 PvdA, GL, D66, CU, Stadspartij	Goede Gieren	onderzoek in te stellen of de gemeente Groningen experimenten aan kan gaan op het gebied van schuldhulpverlening, zoals het Goede Gierenfonds, dan wel te kijken welke elementen uit die werkwijze overgenomen kunnen worden in de werkwijze van de sociale teams.	W&I In invypl. amosdebeleid 2015-2016 zie motiebrief 2-10-2015 vervolg dec.15		motie	Begroting 2015	Schroor/ Gijsbertsen
2014-93	11 GL, CDA, SP, CU	Slimme wandelroutes	1. in navolging van slimme fietsroutes de mogelijkheid voor slimme wandelroutes te onderzoeken en in kaart te brengen; 2. de bevindingen daarvan te betrekken bij het genoemde plan van aanpak.	W&I Motiebrief 2-10-2015 mee in Def. Binnenstadsvisie feb.'16 daarna afgeh.		motie	Begroting 2015	De Rook
2014-98	11 CDA, GL, CU, PvdD, SP, PvdA, Stadspartij, S&S	Toegankelijkheid d prominent op de agenda	een proactieve rol aan te nemen om de toegankelijkheid van de stad te verbeteren zodat mensen met een beperking en ouderen betere mogelijkheden krijgen om deel te nemen aan het stadse leven en te streven naar de Access City Award 2016.	W&I Motiebrief 2-10-2015 mee in Def. Binnenstadsvisie feb.'16 daarna afgeh.		motie	Begroting 2015	De Rook / Van Keulen
2015-9	4 VVD, PvdA, CDA	Goede participatie vereist goede communicatie	1 jaar na invoering van de Afstemmingsverordening te rapporteren aan de raad hoe vaak een maatregel is genomen en in hoeverre dit voortkomt uit gebrek aan bekendheid met de verplichtingen.	W&I Motiebrief 2-10-15, rapportage 2e kw.'16		motie	Venkerlingen Participatiewet	Gijsbertsen
2015-24	6 PvdA, SP, GL	Vrijwilligers in de spotlights voor iedereen	1. samenwerking met betrokken organisaties een campagne te organiseren waarbij vrijwilligerswerk bij lokale projecten in de sportdigs wordt gezet, als onderdeel van het gebiedsgericht werken; 2. deze campagne niet primair te richten op werkzoekenden, maar juist het belang van vrijwilligerswerk voor iedereen te benadrukken; 3. hierbij gerichte communicatie in te zetten en gebruik te maken van de doelgroep zelf.	W&I Motiebrief 2-10-15 nadere info. in najaar.		motie	Marschappelijke participatie	Gijsbertsen/ Schroor?
2015-28	7 D66, GL	Innovatieleer in het sociaal domein	1. om innovatie in het sociaal domein mede mogelijk te maken door het faciliteren van een atelier; 2. om met een innovatieleer goede ideeën uit de Stad op te halen en hier ook middelen uit het innovatiebudget tegenover te zetten.	O&W/W&I motiebrief 2-10-2015; planning innovatieleer in dec/15/jan16		motie	Voorjaars-brief	Gijsbertsen

In groen is verzoek aan griffie

2/3

27-11-2015

Bijlage - IM-lijst W&I december 2015

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	M	Initiatiefvoorstellers	Titel	Dictum	&	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt	Portefeuille houder
2015-30	7	PvdA, VVD, CDA, Stadspartij, SP	Het MBO akkoord van Groningen	verzoekt het college:	W&I	motiebrief 2-10-15: op agenda-stuurgroep, nadere info volgt. Voorstel: afgehandeld.		motie	Voorjaars-brief	van der Schaaf
2015-31	7	PvdA, CDA, D66, Stadspartij, S&S	Werken in Duitsland	1. te onderzoeken in hoeverre bijstandsgerechtigden meer op de hoogte kunnen worden gebracht van de mogelijkheden om in Duitsland aan de slag te gaan en welke eisen aan werken in Duitsland gesteld worden; 2. te onderzoeken op welke manier vacatures in de Duitse grensstreek snel en effectief onder de aandacht kunnen worden gebracht van de werkzoekende stadlers; 3. te onderzoeken welke activiteiten onze Gemeente kan organiseren om het werken in Duitsland meer onder de aandacht te brengen van werkzoekenden. Te denken valt bijvoorbeeld aan een banenbeurs waar Duitse werkgevers zich kunnen presenteren aan werkzoekenden; 4. de resultaten van de onderzoeken in het najaar van 2015 terug te koppelen aan de raad en zo mogelijk met voorstellen te komen om het werken in Duitsland te bevorderen.	W&I	UTA gesprek/januari '16 nadere info.		motie	Voorjaars-brief	Gijsbersen van der Schaaf?
2015-38	7	CDA, GL, Stadspartij, CU, SP	Drempel lager betere toegankelijkheid	1. in gesprek te gaan met ondernemers hoe winkeliers in de Stad gestimuleerd kunnen worden om de entree-tiempo's die toegankelijkheid kunnen belemmeren, waar kan toegankelijker te maken; 2. de raad hierover voor de begroting 2016 te rapporteren.	W&I	motiebrief 2-10-15: nadere info na gesprek stuurgroep Binnenstads-management met ondernemers		motie	Voorjaars-brief	van Keulen
2015-43	9	CDA, SP, CU, VVD, D66	Parttime ondernemen in de bijstand	de raad zo spoedig mogelijk doelen en indicatoren van de pilot voor te leggen en daarbij o.a. gebruik te maken van het Divosa rapport "werkwijze parttime ondernemen" en de resultaten uit de drie genoemde gemeenten.	W&I	voorstel: afgehandeld.		motie	Parttime ondernemen in de bijstand	Gijsbersen
2015-50	11	SP	Kledingbonnen	1. in overleg met bij kinderen en jongeren populaire kledingwinkelketens te treden om in samenwerking met de betreffende ketens kledingbonnen die een substantieel bedrag per jaar vertegenwoordigen voor de aanschaf van nieuwe kleding via de Stadlerpas ter beschikking te stellen; 2. de gemeenteraad hierover vóór 1 maart 2016 te informeren.	W&I			motie	Begroting 2016	Gijsbersen
2015-51	11	SP	Speelgoedbonnen	1. in overleg met speelgoedwinkels te treden om in samenwerking met de betreffende ketens speelgoedbonnen ter beschikking te stellen; 2. de gemeenteraad hierover vóór 1 maart 2016 te informeren.	W&I			motie	Begroting 2016	Gijsbersen
2015-53	11	PvdA, SP, CU	Activeren en stimuleren vrijwilligerswerk vanuit de bijstand	1. zelf nog meer een activerende en stimulerende rol te gaan vervullen om bijstandsgerechtigden aan te moedigen en wegwijs te maken inzake het doen van vrijwilligerswerk door onder meer de communicatie tussen bijstandsgerechtigden en de vrijwilligersvacaturebanken in onze stad te bevorderen; 2. om in het voorjaar van 2016 met een korte notitie te komen inzake het stimuleren en begeleiden van bijstandsgerechtigden in onze stad naar vrijwilligerswerk.	W&I			motie	Begroting 2016	Gijsbersen

Bijlage - Lijst van ingekomen stukken voor W&I december 2015

Lijst van ingekomen collegebrieven voor de raadscommissie Werk en Inkomen van 9 december 2015

Nr.	Onderwerp	Ontvangen d.d.	Advies	opmerkingen
1	Resultaten en vervolgstappen nav rapport internationals in Nederland	12-11-2015	t.k.n.	
2	Right to Challenge	13-11-2015	bespreken	B.1
3	Inzet budget 4 ton oplossing knelpunten voormalige ID-banen	19-11-2015	t.k.n.	
4	Jongerenaanpak	19-11-2015	bespreken	B.2
5	Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel voor accenten 2016	23-11-2015	bespreken	B.3
6	Tussenstand WIMP in de wijken	23-11-2015	t.k.n.	
7	Beantwoording motie parttime ondernemen	23-11-2015	t.k.n.	

27-11-2015

Collegebrief - Right to Challenge

Onderwerp Right to Challenge

Steller M. Folkertsma/E. Bruinewoud

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 06 11323598 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk 5294467
Datum 11-11-2015 Uw brief van Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

De nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) 2015 kent een amendement Right to Challenge; dit amendement biedt bewoners en buurtinitiatieven de mogelijkheid de gemeente uit te dagen om (publieke) taken over te nemen. In deze brief informeren wij u over de wijze waarop wij vorm willen geven aan Right to Challenge; ook willen wij een aantal vragen en dilemma's met u bespreken.

Right to Challenge is een belangrijk instrument om burgerparticipatie en burgerkracht te stimuleren en te faciliteren. We onderstrepen dan ook de grondgedachte van het Right to Challenge, namelijk dat Stadjers en (wijk)ondernemers de gemeente uit kunnen dagen en de middelen en verantwoordelijkheid krijgen om bij te dragen aan de leefbaarheid, het welzijn en de dienstverlening in hun buurt, wijk of stad. Hiermee denken we de kwaliteit van de dienstverlening en ondersteuning te kunnen verbeteren met dezelfde middelen. We willen dan ook graag aan de slag met Right to Challenge.

Het Right to Challenge biedt kansen, maar stelt ons ook voor uitdagingen. Voor welke taken willen we het uitdagingsrecht bijvoorbeeld openstellen, hoe kan de kwaliteit en continuïteit van de ondersteuning worden gegarandeerd, wat zijn de risico's en welke risico's vinden we acceptabel. Deze vragen zijn op voorhand niet gemakkelijk te beantwoorden. Right to Challenge is immers een nieuwe manier van werken, waar in Nederland nauwelijks ervaring mee is. Daarom stellen we dan ook voor om de komende twee jaar (2016 en 2017) werkenderwijs - samen met burgers - vorm te geven aan het uitdagingsrecht. Daarom willen we starten met kleinschalige pilots binnen de Wmo. Mogelijk breiden we dit instrument, indien het succesvol blijkt, in de toekomst uit naar andere domeinen.

Collegebrief - Right to Challenge

Bladzijde 2 van 3

In bijgevoegde notitie hebben we een voorstel uitgewerkt. Deze notitie gaat eerst in op de achtergrond en context van Right to Challenge, welke kansen en uitdagingen we zien, de ervaringen in Engeland met Right to Challenge en de stand van zaken in andere gemeenten. Op basis van deze informatie doen we vervolgens een voorstel op welke wijze we vorm willen geven aan Right to Challenge in Groningen.

We vragen uw raad de wensen en bedenkingen bij dit voorstel mee te geven. Specifiek vragen wij u om in ieder geval in te gaan op de volgende vragen en dilemma's:

- Wij stellen voor het Right to Challenge zowel voor burgers als voor (wijk)ondernemers en zzp-ers open te stellen. Op deze manier willen we de kwaliteit van de dienstverlening en ondersteuning borgen. Het nadeel van het RtC openstellen voor ondernemers en zzp-ers kan zijn dat hierdoor mogelijk burgerinitiatieven verdrongen worden. Hoe kijkt u hier tegen aan?
- Verder stellen wij voor om initiatieven de ruimte te geven door te groeien naar een challenge omdat veel initiatieven nog niet zo ver zijn om daadwerkelijk taken over te nemen van de gemeente; dit heeft tijd nodig. Hiervoor ontvangen de initiatieven aanloopkosten. Er hoeft gedurende deze aanloopperiode dus nog géén sprake te zijn van substitutie van taken van de gemeente en is er nog geen sprake van het verbeteren van de dienstverlening en ondersteuning met dezelfde middelen. Bij het indienen van het initiatief moet wel worden aangegeven welke taken op termijn overgenomen worden van de gemeente. Wat vindt u hiervan en hoe lang zou deze aanloopperiode moeten duren?
- De gemeente is op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk om passende zorg en ondersteuning te organiseren zodat mensen kunnen deelnemen aan de maatschappij en daarbij zo lang mogelijk thuis kunnen blijven. Vraag is welke risico's we durven te nemen of willen nemen (bijvoorbeeld wat betreft veiligheid) en in hoeverre we de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening en ondersteuning willen garanderen. Hoe kijkt u hier tegen aan?
- Dit roept vervolgens de vraag op of we Right to Challenge alleen openstellen voor algemene voorzieningen of ook voor maatwerkvoorzieningen/specialistische zorg. Algemene voorzieningen zijn bijvoorbeeld activiteiten gericht op ontmoeting, klussendienst, maaltijdservice, was- en strijkservice. Maatwerkvoorzieningen zijn bijvoorbeeld huishoudelijke hulp, individuele begeleiding, dagbesteding, respijtzorg. Wanneer we ervoor kiezen om ook maatwerkvoorzieningen open te stellen voor RtC, moeten we ons realiseren dat hierbij de risico's groter zijn dan bij algemene voorzieningen. Bij maatwerkvoorzieningen is de borging van kwaliteit en continuïteit nog belangrijker, maar ook lastiger. Bijvoorbeeld bij persoonlijke verzorging (maatwerk voorziening) is het noodzakelijk dat iemand de zorg daadwerkelijk krijgt. Wanneer dit niet gebeurt kan dit risico's met zich meebrengen. Bij een algemene voorziening, zoals een ontmoetingsplek of klussendienst, is het risico minder groot als een activiteit een keer niet doorgaat.

Collegebrief - Right to Challenge

Bladzijde 3 van 3

- Het laatste dilemma betreft de vraag of bewoners alleen de regie/opdrachtgeverschap over een bepaalde taak hebben bij Right to Challenge, of dat zij deze taak ook zelf uitvoeren (of een combinatie)? Bewoners kunnen professionals inhuren voor het uitvoeren van een bepaalde taak bijvoorbeeld voor huishoudelijke ondersteuning, vervoer of begeleiding. Dat betekent dat er mogelijk verdringing van arbeid ontstaat. Of willen we dat bewoners de taak zelf uitvoeren, en stellen we dan bepaalde (opleidings-)eisen aan bewoners?

We willen de resultaten van de discussie in uw raad gebruiken als input voor de verdere uitwerking van Right to Challenge in de gemeente Groningen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Collegebrief - Right to Challenge

BIJLAGE

Right to Challenge

Versie 03-11-2015

Voorstel hoe gezamenlijk vorm te geven aan het uitdagingsrecht

Versie 0.6

Collegebrief - Right to Challenge

Inleiding

De verhouding tussen overheid en burger verandert. Meer en meer nemen burgers zelf het heft in handen bij zaken waarvoor traditioneel de overheid de verantwoordelijkheid nam. We gaan van deelname van burgers, naar burgerkracht met de overheid als partner en deelnemer.

Op verschillende manieren - door het faciliteren van burgerinitiatieven, met de Verander Labs - wil de gemeente ontdekken hoe zij samen met inwoners en organisaties anders kan samenwerken om tot betere resultaten te komen.

Daarnaast willen we vorm geven aan het Right to Challenge. Dit is een belangrijk instrument om burgerparticipatie en burgerkracht vorm te geven. We onderschrijven de grondgedachte van het Right to Challenge, namelijk dat Stadje de gemeente uit kunnen dagen en de middelen en verantwoordelijkheid krijgen om bij te dragen aan de leefbaarheid, het welzijn en de dienstverlening in hun buurt, wijk of stad. We vinden dat niet alleen bewoners de gemeente kunnen uitdagen maar we vinden dat ook (wijk)ondernemers en zzp-ers aanspraak op dit recht kunnen maken. Dit past in onze ambitie om op een andere manier samen te werken met inwoners en organisaties en de kwaliteit van de dienstverlening en ondersteuning te verbeteren.

We willen dan ook graag aan de slag met Right to Challenge. Er lopen al een aantal initiatieven in de stad die het doel hebben om Right to Challenge vorm te geven, zoals in het Wijkbedrijf Selwerd. Maar wat is Right to Challenge precies en hoe gaan we het de komende tijd vormgeven?

In deze notitie wordt het recht om uit te dagen verkend aan de hand van de volgende vragen:

1. Het Right to Challenge: wat is het, waar komt het vandaan, welke kansen en uitdagingen komen we tegen?
2. Ervaringen met Right to Challenge in Engeland
3. Wat is de stand van zaken in andere gemeenten?

Op basis van deze informatie wordt vervolgens een voorstel gedaan op welke wijze wij het uitdagingrecht de komende jaren vorm willen geven in Groningen.

1. Wat is Right to Challenge?

Right to Challenge in de Wmo

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) 2015 kent een amendement Right to Challenge; dit amendement biedt bewoners en buurtinitiatieven de mogelijkheid de gemeente uit te dagen om (publieke) taken over te nemen. Right to Challenge gaat dus verder dan andere burgerinitiatieven waar het gaat om eigenaarschap en zeggenschap.

Het RtC is (nog) niet uitgewerkt en vastgelegd in een Algemene maatregel van bestuur (Amvb). Right to Challenge is dus nog *niet verplicht*, maar motiveert gemeenten om de mogelijkheid te bieden aan bewoners om taken over te nemen.

Oorsprong van het Right to Challenge

Het Right to Challenge is een concept afkomstig uit het Verenigd Koninkrijk en maakt daar integraal onderdeel uit van een systeem van buurtrechten die zijn beschreven in de Localism-act. In juni 2012 is daar het RtC geïntroduceerd. Het is bedoeld om de invloed van burgers op het lokaal bestuur te vergroten. In de praktijk betekent dit dat zij mee kunnen doen bij aanbestedingen door de overheid, in concurrentie met andere aanbieders.

Collegebrief - Right to Challenge

Na de introductie van het RtC in Engeland, heeft het RtC ook in Nederland voet aan de grond gekregen. Bij de stemming voor de nieuwe Wmo is het RtC als amendement aangenomen; hiermee is het RtC wettelijk verankerd in Nederland.

Definitie Right to Challenge

Door het Ministerie van VWS is de volgende definitie gegeven van Right to Challenge in relatie tot de Wmo 2015:

- Een challenge is een aanbod van een groep georganiseerde bewoners, cliënten en/ of professionals op (een deel van) het aanbod dat de gemeente gecontracteerd heeft in het kader van de Wmo.
- Er is altijd sprake van een maatschappelijk initiatief; (zorg)instellingen kunnen geen challenge indienen, maar als georganiseerde bewoners zich bijv. verenigd hebben in een zorgcoöperatie dan is dit wel mogelijk.
- De challenge biedt (veronderstelde) voordelen ten opzichte van het door de gemeente gecontracteerde aanbod. Deze voordelen kunnen betrekking hebben op de prijs (aanbod wordt meer kostenefficiënt uitgevoerd) en/ of de kwaliteit (aanbod leidt bijv. tot hogere klanttevredenheid);
- Het aanbod waar de challenge betrekking op heeft, komt altijd (deels) in de plaats van door de gemeente gecontracteerd aanbod. Met andere woorden, er kan geen sprake zijn van (volledig) additioneel aanbod.

Right to Challenge in breder perspectief

Right to Challenge past binnen de ontwikkelingen die gaande zijn in de samenleving. Er ontstaan steeds meer initiatieven van burgers om zelf vorm te geven aan hun fysieke en sociale leefomgeving. Sleutelbegrippen daarbij zijn *eigen regie* en *eigenaarschap* gekoppeld aan meer verantwoordelijkheid. De gemeente dient zich tot deze ontwikkelingen nader te verhouden en na te gaan op welke wijze zij burgerparticipatie en burgerkracht kan stimuleren, bevorderen en faciliteren. Right to Challenge is daarbij een belangrijk instrument. Het Landelijke Samenwerkingsverband Actieve bewoners (LSA) ziet Right to Challenge als één van de buurtrechten waarmee burgers meer zeggenschap over hun directe leefomgeving krijgen, doordat zij taken van de gemeente overnemen. In Engeland is het recht om uit te dagen ingekaderd in een breder pakket van buurtrechten; het LSA heeft deze buurtrechten naar de Nederlandse situatie vertaald (<http://www.lsabewoners.nl/wp-content/uploads/2014/02/LSA-Buurtrechten.pdf>). In feite gaat het hierbij om een set van maatregelen gericht op de empowerment van bewoners en buurten.

Kansen

Right to Challenge geeft ruimte aan de creativiteit, deskundigheid en het enthousiasme van burgers en biedt de volgende kansen:

- Meer verantwoordelijkheid en sturingsmacht bij bewoners leggen;
- Een betere uitvoering van publieke taken met meer maatschappelijke waarde en draagvlak onder bewoners;
- Door meer eigenaarschap en minder regels de sociale cohesie en betrokkenheid van bewoners vergroten;
- Verschuiving van zwaardere naar lichtere zorg, met nieuwe combinaties tussen formele en informele hulp;
- Zorgaanbieders worden gestimuleerd om anders te gaan denken en meer vanuit bewoners en met niet-professionele instanties te werken.

Collegebrief - Right to Challenge

Uitdagingen

Right to Challenge biedt kansen maar stelt ons ook voor uitdagingen. Vragen die naar voren komen zijn: waarvoor stellen we het uitdagingrecht open? Hoe kan kwaliteit en continuïteit worden geborgd? Welk effect heeft Right to Challenge op de werkgelegenheid; ontstaat er verdringing van arbeid? Hoe verhoudt Right to Challenge zich tot vrijwillige inzet en mantelzorg? Hoe brengen we initiatieven in aanraking met Right to Challenge en hoe zorgen we ervoor dat deze initiatieven niet stuklopen op bureaucratie? Hoe beoordelen we initiatieven? Wat is de rol en verantwoordelijkheid van de gemeente? En wat betekent dit voor de interne werkwijze van de gemeente?

Deze vragen zijn niet gemakkelijk te beantwoorden; we zullen hierover dan ook in gesprek moeten gaan met elkaar.

2. Ervaringen met Right to Challenge in Engeland

Right to Challenge is ontstaan in Engeland en is verankerd in wet- en regelgeving. Uit de ervaringen in de afgelopen jaren blijkt dat regelgeving alleen niet voldoende is om dit recht succesvol te laten zijn. In Engeland moeten de ingediende challenges direct concurreren met commerciële aanbieders in het inkooptraject. Dit zorgt ervoor dat de nadruk meer ligt op *concurrentie* dan op *samenwerking* tussen burgerinitiatieven, overheid en commerciële bedrijven. Dat er direct (zonder aanlooperperiode) een taak moet worden overgenomen van een commerciële aanbieder heeft ertoe geleid dat van de ruim 4000 aanvragen er nog geen tien zijn toegekend. Omdat het doel van Right to Challenge, het vergroten van burgermacht, niet bereikt werd op deze manier is in samenspraak met Locality (een Britse bewonersorganisatie) eind 2014 een aangepaste aanpak voor Right to Challenge ontwikkeld en gepresenteerd in Nederland (zie <http://www.righttochallenge.nl/> met de voorgestelde aanpak, ervaringen uit Engeland, etc.).

Samengevat bestaat deze aanpak uit de volgende elementen:

1. Samenwerking bewonersinitiatieven en gemeente

Bewonersinitiatieven en gemeente kijken *samen* hoe zij de dienstverlening kunnen inrichten. Daarbij staan de lokale behoeften centraal. De gemeente denkt *vooraf* samen met bewoners (-organisaties) hoe de dienstverlening slim kan worden ingericht en hoe de samenwerking daarbij vorm kan krijgen. De samenwerking is gericht op het belang van bewoners.

2. Afspreken hoe bewoners een bod kunnen indienen

Het moet helder zijn hoe bewoners (-organisaties) een bod kunnen indienen om diensten over te nemen. Daarvoor *moet voldoende ruimte en tijd* zijn opgenomen (in procedures). Er dient vanuit de gemeente een heldere en transparante communicatie te zijn over het huidige gecontracteerde aanbod, financiering en budget en het proces.

3. Heldere besluitvorming

Vervolgens kan een gemeente een besluit nemen over de ingediende voorstellen: wie mag de dienst of het onderhoud de komende tijd uitvoeren? De gemeente besluit hierover - zo mogelijk - in een vorm van nauwe samenspraak met bewoners (-organisaties).

3. Stand van zaken andere gemeenten

In 2014 zijn in verschillende gemeenten in Nederland moties aangenomen met betrekking tot Right to Challenge; verschillende gemeenten studeren momenteel op de invulling van dit recht. Het Ministerie van VWS heeft de stand van zaken met betrekking tot Right to Challenge bij gemeenten

Collegedebrief - Right to Challenge

geïventariseerd en beschreven in een rapport¹. Hieruit komt naar voren dat veel gemeenten nog zoekende zijn. Daarnaast zijn er ook gemeenten die (nog) niet aan de slag zijn met Right to Challenge; zij geven aan al bezig te zijn met het faciliteren van bewoners initiatieven en geen meerwaarde te zien in Right to Challenge. De gemeenten Utrecht, Rotterdam en Eindhoven zijn gestart met experimenten op het gebied van Right to Challenge. Hoewel de aanpak bij de verschillende gemeenten van elkaar verschilt gaat het bij alle genoemde gemeenten om loslaten van verantwoordelijkheid en regels, ruimte creëren, experimenteren en samenwerken.

GroenLinks Zwolle heeft op 20 september 2014 een bijeenkomst georganiseerd waarbij input is gegeven voor een modelverordening. Deze kan gemeenten een handvat bieden bij de invulling van Right to Challenge (https://zwolle.groenlinks.nl/sites/default/files/downloads/page/2014-10-05%20Model%20overordening%20Rtc%20Wmo%202015_0.pdf).

4. Hoe gaan we in Groningen vorm geven aan het recht om uit te dagen

We willen graag aan de slag met Right to Challenge. Hiermee denken we de kwaliteit van de dienstverlening en ondersteuning te kunnen verbeteren met dezelfde middelen. Omdat het RtC is een nieuwe manier van werken is waar in Nederland nauwelijks ervaring mee is, stellen we voor om RtC in de praktijk, door middel van experimenteren, vorm te geven. Daarbij nemen we niet de zuivere Engelse aanpak over, maar gaan we een werkwijze onderzoeken die past bij de Groningse situatie. Daarom gaan we de komende twee jaar (2016 en 2017) aan de slag en willen we samen met burgers en (wijk)ondernemers vormgeven aan het recht om uit te dagen.

Hoe ziet het experiment eruit?

We willen starten met kleinschalige pilots binnen de Wmo en koppelen deze aan de gebiedsopgaves. We roepen burgers, (wijk)ondernemers en zzp-ers op initiatieven in te dienen² die een bijdrage leveren aan de Wmo-doelen³ en die zich lenen voor Right to Challenge. Deze initiatieven krijgen de mogelijkheid om tijdens een aanlooperperiode uit te groeien naar een challenge. Hiervoor ontvangen zij aanloopkosten (een 'startkrediet'); bij de verdere uitwerking van het voorstel wordt onderzocht of deze kosten gefinancierd kunnen worden uit de budgetten van de gebiedsteams. Er hoeft gedurende deze aanlooperperiode dus nog géén sprake te zijn van substitutie van taken van de gemeente. Na de aanlooperperiode vervalt het startkrediet. Dan neemt óf het initiatief een (deel van een) taak over van de gemeente, óf de challenge is niet geslaagd. De maatschappelijke meerwaarde is een belangrijke wegingsfactor bij het bepalen of een initiatief al of niet geslaagd is.

Op basis van een plan wordt bepaald of het initiatief een startkrediet ontvangt voor een aanlooperperiode en de mogelijkheid krijgt om door te groeien naar een challenge. De indieners kunnen vanuit de gemeente begeleiding krijgen bij het opstellen van een plan.

Bewoners en ondernemers die een challenge indienen moeten aangeven waarom zij de uitvoering van een bepaalde activiteit efficiënter of kwalitatief beter kunnen; daarbij moeten ze ook aangeven

¹ 'Right to Challenge en Wmo: kansen voor bewonersaansturing'. Hieruit komt naar voren dat circa 10% van de gemeenten initiatieven heeft genomen om RtC in te voeren

² Voorbeelden van initiatieven zijn: wijkbedrijf Selwerd, Stadskamer 050, Backbone SCN, Kraamkamer Hoogkerk, Respijthuis de Opstap

³ * Het bevorderen van sociale samenhang, de mantelzorg, het vrijwilligerswerk en de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld.

* Het ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische, psychische of psychosociale problemen, zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving.

* Het bieden van opvang (maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, beschermd wonen en verslavingszorg).

Collegebrief - Right to Challenge

welke taak die de gemeente uitvoert - binnen een bepaalde termijn - kan worden vervangen door de ingediende challenge.

Het kan zijn dat bewoners met een andere activiteit dan die de overheid nu uitvoert hetzelfde doel bereiken, bijvoorbeeld meer sociale cohesie of minder eenzame ouderen. Wanneer dit het geval is kunnen taken zoals de overheid ze nu uitvoert mogelijk vervangen worden door 'nieuwe' activiteiten van bewoners. In onderstaand schema kan bijvoorbeeld activiteit A vervallen omdat activiteit C hetzelfde doel bereikt, ondanks dat de activiteit een andere vorm heeft:

Afbakening

Right to Challenge is een mogelijkheid voor bewoners, (wijk)ondernemers en zzp-ers om de gemeente uit te dagen en taken over te nemen. Er zijn echter ook initiatieven die zich niet lenen voor Right to Challenge; voor de pilotfase wordt dan ook de volgende afbakening gemaakt:

- Initiatieven die bijdragen aan de versterking van de sociale basis, maar geen substitutie zijn voor het bestaande aanbod, lenen zich niet voor het RtC. Het aanbod waar RtC betrekking op heeft, vervangt altijd (deels) het door de gemeente gecontracteerde aanbod. De gemeente hoeft daardoor de taak niet meer in te kopen bij een professionele aanbieder. Hiermee onderscheidt het RtC zich van andere burgerinitiatieven; die zijn vaak additioneel.
- Het bundelen van PGB's valt niet onder het RtC. Ten behoeve van een optimale eigen regie kunnen cliënten bij een maatwerkvoorziening een persoonsgebonden budget (PGB) aanvragen. Bij bundeling van zorgvragers met een PGB kan men ook collectief vorm geven aan de zorg zoals men die zelf wil. Hoewel dit geen Right to Challenge is in letterlijke zin - bij Right to Challenge blijft gemeente budgethouder, bij PGB is dit de PGB-houder - komt het er qua achterliggende bedoeling dichtbij. Er wordt namelijk zorg ingekocht door de zorgvragers zelf, naar eigen wensen en behoeften, anders dan het aanbod van de gemeente.
- Het RtC is niet voor taken die wettelijk gezien alleen door de gemeente kunnen worden uitgevoerd.

Wat zijn de risico's

We hebben geen ervaring met deze manier van werken; experimenteren met Right to Challenge kan dan ook risico's met zich mee brengen. Bijvoorbeeld waar het gaat om de aansprakelijkheid en in welke mate de kwaliteit en de continuïteit van de voorziening/ondersteuning gegarandeerd kan worden. Daarom formuleren we een aantal voorwaarden waar een challenge aan moet voldoen; tijdens de pilotfase gaan we ontdekken of deze voorwaarden moeten worden aangepast.

Voorwaarden

Voorwaarden waar een initiatief aan moet voldoen zijn onder andere:

- De initiatiefnemers dagen een huidige lokale voorziening of gemeentelijke taak uit;
- Indien het initiatief niet direct substitutie biedt, dienen de initiatiefnemers wel aan te geven welke taak die de gemeente nu inkoop op termijn kan vervallen;
- Op basis van de kennis en ervaring van de betrokken initiatiefnemers is aannemelijk dat zij de prestatie kunnen leveren;
- Het initiatief wordt gedragen door de wijk of buurt, de initiatiefnemers zorgen voor het draagvlak en kunnen dit ook aantonen;
- Het initiatief schaadt geen andere bewoners;
- Het initiatief heeft een maatschappelijke meerwaarde;
- Het initiatief moet passen binnen de wettelijke kaders van de gemeente (wat betreft veiligheid bijvoorbeeld);

Versie 0,6

Collegebrief - Right to Challenge

- De initiatiefnemers beschikken over een rechtsvorm (bijvoorbeeld een bewonersorganisatie);
- De kosten voor de uitvoering zijn niet hoger dan de huidige kosten.

Wat gaan we ontdekken tijdens deze pilotfase

Tijdens de pilotfase komen de volgende vragen aan bod:

- Hoe we initiatieven in aanraking brengen met Right to Challenge; en hoe we ervoor zorgen we dat deze initiatieven niet stuklopen op bureaucratie;
- Aan welke voorwaarden een initiatief moet voldoen;
- Op welke manier de kwaliteit en continuïteit kunnen worden geborgd;
- Welk effect Right to Challenge heeft op de werkgelegenheid, of er sprake is van verdringing van arbeid;
- Hoe Right to Challenge zich verhoudt tot vrijwillige inzet en mantelzorg;
- Voor welke taken en activiteiten Right to Challenge zich (niet) leent;
- Wat het onderscheid is tussen het RtC, burgerinitiatieven en burgerparticipatie;
- Hoe de maatschappelijke meerwaarde gemeten kan worden;
- Wat de risico's zijn van het laten uitvoeren van Wmo taken door bewoners;
- Wat de rol en de verantwoordelijkheid is van de gemeente;
- Wat RtC betekent voor de interne werkwijze van de gemeente (omdat vaak meer integraal moet worden gewerkt, bewonersinitiatieven houden zich vaak niet aan de indeling van de gemeentelijke domeinen).
- Op welke wijze RtC, na de pilotfase, meegenomen kan worden in het inkooptraject.

Rol van de gemeente

Een positieve houding van de gemeente tegenover RtC is van groot belang, wanneer we willen dat het RtC slaagt. Het gaat om het creëren van gelijkwaardig partnerschap.

De rol van de gemeente is verschillend, afhankelijk van de fase waarin een initiatief/challenge zich bevindt: opsporen, enthousiasmeren, meedenken, samenwerken, adviseren en faciliteren. De belangrijke elementen bij de aanpak van Right to Challenge, gebaseerd op basis van de ervaringen in Engeland (samenwerking, transparante communicatie en besluitvorming) nemen we mee in dit traject.

Vervolg

Op basis van ervaringen tijdens de pilot-fase in onze gemeente worden de kaders van Right to Challenge verder ontwikkeld. Daarbij maken we ook gebruik van ervaringen van andere gemeenten die experimenteren met het RtC.

Mogelijk breiden we dit instrument, indien het succesvol blijkt, in de toekomst uit naar andere domeinen.

Dilemma's/bespreekpunten

Voordat we gaan experimenteren en bewoners en ondernemers oproepen initiatieven in te dienen, zijn er nog een aantal dilemma's waar we tegenaan lopen. Deze willen we graag bespreken.

- Wij stellen voor het Right to Challenge zowel voor burgers als voor ondernemers/zzp-ers open te stellen. Op deze manier willen we de kwaliteit van de dienstverlening en ondersteuning borgen. Het nadeel van het RtC openstellen voor ondernemers en zzp-ers kan zijn dat hierdoor mogelijk burgerinitiatieven verdrongen worden.
- Verder stellen wij voor om burgerinitiatieven de ruimte te geven door te groeien naar een Challenge omdat veel initiatieven nog niet zo ver zijn om daadwerkelijk taken over te nemen van de gemeente; dit heeft aanlooptijd nodig. Hiervoor ontvangen de initiatieven aanloopkosten. Er hoeft gedurende deze bepaalde periode dus nog géén sprake te zijn van substitutie van taken van de gemeente en is er nog geen sprake van het verbeteren van de

Collegebrief - Right to Challenge

dienstverlening en ondersteuning met dezelfde middelen. Vraag is hoe lang deze aanlooperperiode zou moeten duren. Bij het indienen van het initiatief moet wel aangegeven worden welke taken op termijn overgenomen worden van de gemeente.

- De gemeente is op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk om passende zorg en ondersteuning te organiseren zodat mensen kunnen deelnemen aan de maatschappij en daarbij zo lang mogelijk thuis kunnen blijven. Vraag is welke risico's we durven te nemen of willen nemen (bijvoorbeeld wat betreft veiligheid) en in hoeverre we de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening en ondersteuning willen garanderen.
- Dit roept vervolgens de vraag op of we Right to Challenge alleen openstellen voor algemene voorzieningen of ook voor maatwerkvoorzieningen/specialistische zorg. Algemene voorzieningen zijn bijvoorbeeld activiteiten gericht op ontmoeting, klussendienst, maaltijdservice, was- en strijkservice. Maatwerkvoorzieningen zijn bijvoorbeeld huishoudelijke hulp, individuele begeleiding, dagbesteding, respijtzorg. Wanneer we ervoor kiezen om ook maatwerkvoorzieningen open te stellen voor RtC, moeten we ons realiseren dat hierbij de risico's groter zijn dan bij algemene voorzieningen. Bij maatwerkvoorzieningen is de borging van kwaliteit en continuïteit nog belangrijker, maar ook lastiger. Bijvoorbeeld bij persoonlijke verzorging (maatwerk voorziening) is het noodzakelijk dat iemand de zorg daadwerkelijk krijgt. Wanneer dit niet gebeurt kan dit risico's met zich meebrengen. Bij een algemene voorziening, zoals een ontmoetingsplek of klussendienst, is het risico minder groot als een activiteit een keer niet doorgaat.
- Het laatste dilemma betreft de vraag of bewoners alleen de regie/opdrachtgeverschap over een bepaalde taak hebben bij Right to Challenge, of dat zij deze taak ook zelf uitvoeren (of een combinatie)? Bewoners kunnen professionals inhuren voor het uitvoeren van een bepaalde taak bijvoorbeeld voor huishoudelijke hulp, vervoer, begeleiding. Dat betekent dat er mogelijk verdringing van arbeid ontstaat. Of willen we dat bewoners de taak zelf uitvoeren, en stellen we dan bepaalde (opleidings-)eisen aan bewoners?

Collegebrief - Jongerenaanpak

Onderwerp Jongerenaanpak

Steller Anja Janssen/Lonneke Kamp

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 6462 Bijlage(n)

Ons kenmerk 5351268

Datum 18-11-2015 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Ons college vindt het belangrijk dat jongeren goede kansen krijgen om volwaardig deel te nemen aan de samenleving. In het coalitieakkoord 2014-2018 'Voor de verandering', geven we daarom aan dat we jongeren stimuleren en faciliteren hun talenten te ontplooiën, de school af te maken en een baan te vinden. De meeste jongeren lukt dit op eigen kracht, meestal samen met hun ouders.

Binnen de gemeente Groningen en ook in de regio hebben we een goede traditie in samenwerking voor jongeren. Zowel op het gebied van voorkomen van voortijdig schoolverlaten, het bestrijden van jeugdwerkloosheid en het organiseren van de jeugdzorg. Toch vallen er nog steeds jongeren buiten de boot. Er zijn diverse oorzaken die maken dat jongeren achterstanden oplopen die vaak uiterst moeizaam worden ingelopen. Ook uw raad heeft met enige regelmaat het belang aangegeven van goede ondersteuning aan jongeren op weg naar zelfredzaamheid.

Nu de gemeente door de decentralisaties andere verantwoordelijkheden heeft gekregen binnen de Participatiewet, de WMO en de Jeugdwet is het tijd voor een stevige en samenhangende aanpak. Met deze brief informeren wij u over onze nieuwe *jongerenaanpak*, die de verbinding maakt op het snijvlak Onderwijs-Werk-Zorg.

De jongerenaanpak is geen nieuw (beleids)domein, geen nieuwe afdeling, geen nieuw loket voor de jongere. De jongerenaanpak is een *werkwijze* over domeinen en afdelingen heen, bedoeld om focus, samenhang en duidelijkheid te brengen.

De noodzaak voor deze werkwijze is groot. We brengen daarom een versnelling aan door de oprichting van een tijdelijke *Taskforce Jongerenaanpak*.

Collegedebrief - Jongerenaanpak

Bladzijde 2 van 11

Welke jongeren?

We richten ons op kwetsbare jongeren tussen 16-27 jaar, die (nog) niet in staat zijn op eigen kracht sociaal en economisch zelfredzaam te worden.

Het gaat dan om jongeren die moeite hebben met het behalen van een startkwalificatie, dan wel een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt en er niet in slagen daar een duurzame positie in te verwerven. Binnen deze groep hebben we speciale aandacht voor jongeren in de jeugdhulp.

Op basis van het aantal jongeren in het speciaal onderwijs, de eerste twee niveaus van het Mbo en het aantal jongeren in de bijstand komen we tot een ruwe schatting van ongeveer 3000 kwetsbare jongeren tussen de 16-27 jaar in de gemeente Groningen.

Wat is er aan de hand?

Tussen 16 en 27 jaar en met name rond het 18^e jaar verandert er voor jongeren het nodige in wet- en regelgeving met gevolgen voor de financiering, de begeleiding en de handhaving. In de praktijk ervaren jongeren dat verschillende overgangen ertoe leiden dat zij in de knel komen. Met de nieuwe jongerenaanpak willen we voorkomen dat jongeren onnodig hinder ervaren van deze leeftijdsgrenzen.

We schetsen hieronder op hoofdlijnen een aantal problemen binnen de domeinen onderwijs-werk-zorg. U wordt hier overigens met enige regelmaat uitgebreider over geïnformeerd vanuit de afzonderlijke portefeuilles en bij de rekening en begroting.

Onderwijs

Het hoeft geen betoog dat onderwijs een belangrijke voorwaarde is op weg naar sociale en economische zelfredzaamheid. Het recht op onderwijs is niet voor niets een onderdeel van het Verdrag van de Rechten van het Kind. In Nederland hebben we de leerplicht en als gemeente handhaven we daarop. We streven ernaar dat iedere jongere die dat kan, naar school gaat en een startkwalificatie haalt, dus minimaal niveau Havo of Mbo2.

Dat is helaas niet voor elke jongere vanzelfsprekend. Een aantal jongeren heeft moeite zich te motiveren om naar school te gaan, zich daar te handhaven of op de stageplek aan de slag te gaan. Vaak ontbreekt effectieve steun van de ouders of zijn er problemen op diverse leefgebieden die de jongere afhoudt van school, stage of werk.

Tot 18 jaar valt de jongere zonder startkwalificatie onder de leerplichtwet en tot 23 jaar onder regeling RMC. Dat wil zeggen dat wij vanuit de gemeente, samen met het onderwijs en de jongere, ons inspannen om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Op dit moment zijn er ongeveer 450 voortijdig schoolverlaters. Jongeren voor wie een startkwalificatie niet is weggelegd helpen we naar een vorm van dagbesteding, activering en ook werk.

Werk

Met de evaluevaluatie van het Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid bent u onlangs geïnformeerd over de jeugdwerkloosheid in onze regio. U heeft daarin kunnen lezen dat het absoluut aantal werkzoekende jongeren in onze arbeidsmarktregio nog steeds toe neemt. Voor de stad Groningen stond de teller in maart 2015 op ruim 2000 jonge werkzoekenden, waarvan ongeveer 700 jongeren zonder startkwalificatie. In maart 2015 waren er ruim 2000 jonge werkzoekenden. We hebben daarbij moeten constateren dat de jeugdwerkloosheid weliswaar is gedaald, maar nog steeds hoog is.

Voor kwetsbare jongeren geldt dat de problemen die hen belemmeren om onderwijs te volgen ook gelden voor het stagelopen, werk zoeken en werk behouden.

Inkomen

Een groot knelpunt op weg naar zelfredzaamheid is het ontbreken van voldoende financiële middelen. Wanneer ouders/verzorgers onvoldoende steun kunnen bieden, is het risico aanwezig dat jongeren niet goed voorbereid zijn op het omgaan met geld, onvoldoende voorbereid zijn om gebruik te maken van de mogelijkheden om inkomsten te genereren of niet op de hoogte zijn van het recht op toeslagen.

De invoering van de participatiewet leidt ook tot een aantal knelpunten. Zo hebben minder jongeren recht op een Wajong uitkering en kan bij aanvragen van bijstand de zoekperiode van 4 weken na de melding ingrijpende gevolgen hebben voor jongeren zonder vangnet. Sommige jongeren kunnen noodzakelijke kosten voor b.v. voedsel, onderdak en verzekering niet betalen.

Jongeren in jeugdhulp

Jongeren in de jeugdhulp hebben ook te kampen met bovenstaande problemen. Wat hen nog extra kwetsbaar maakt is een onvoldoende sociaal netwerk dat hen kan opvangen. Zij staan er vaak alleen voor. Bij deze groep gaat het meestal om jongeren die uit de residentiële jeugdzorg of een pleeggezin komen, jongeren met psychiatrische problemen, zwerfjongeren, of jongeren met een licht verstandelijke beperking. We constateren dat met name bij deze jongeren een 'lek' zit in de hulp op het moment dat zij 18 jaar worden. De jongere is dan volwassen en in principe wordt de hulpvraag overgeheveld naar de Wmo of als de problematiek dusdanig ernstig/chronisch is naar de Wet langdurige zorg (Wlz). In bepaalde gevallen, waar geen ander wettelijk kader voldoet, loopt de jeugdhulp nog een tijdje door. In het coalitieakkoord 'Voor de verandering' hebben we aangegeven dat we een doorlopende zorglijn willen creëren waarbij zorgplannen worden opgesteld mét en niet over cliënten.

Jongeren van 18-21 jaar die in een inrichting verblijven zijn uitgesloten van het recht op algemene bijstand. Ouders hebben tot 21 jaar een onderhoudsplicht voor hun kinderen. In het algemeen wordt van de ouders dan ook een bijdrage gevraagd in de kosten van het verblijf in de inrichting. Als een beroep op de ouders niet mogelijk is, kan bijzondere bijstand worden verleend.

In de praktijk signaleren we ook dat jongeren vanwege gebrek aan geld soms onnodig lang in een residentiële setting verblijven. Als zij op 16/17 jarige leeftijd niet bij ouders/verzorgers kunnen wonen, is het beter hen te begeleiden naar zelfstandigheid. Deze jongeren komen gezien hun leeftijd niet in aanmerking voor allerlei vormen van financiële ondersteuning en blijven daarom langer dan nodig in een instelling. Waar we in de jeugdhulp proberen zoveel mogelijk het kind integraal te ondersteunen, moet een jongere als hij 18 wordt daarop zelf de regie voeren. De plotselinge verantwoordelijkheid om samenhangende ondersteuning voor zichzelf te regelen op diverse leefgebieden, is voor deze jongeren te groot. Daarbij komt ook dat deze groep jongeren soms 'moe' zijn van de hulpverlening en op het moment dat zij 18 jaar worden daarom niet zondermeer de hulp accepteren die ze nodig hebben. Terecht roept een aantal organisaties¹ in een brandbrief ons op onze ondersteuning goed te organiseren en zorg op maat te bieden.

¹ JeugdWelzijnsberaad, LOC, Zeggenschap in Zorg, Ieder(in) en LPGGz, brandbrief, 9-9-2015

Collegedebrief - Jongerenaanpak

Bladzijde 4 van 11

De nieuwe Jongerenaanpak

Elke jongere is uniek en zijn behoefte aan ondersteuning is afhankelijk van zijn individuele situatie. Toch kunnen we een aantal algemene conclusies trekken. Op basis van het bovenstaande, en gevoed door signalen van jongeren en begeleiders, richten we ons met de jongerenaanpak op:

het organiseren en/of faciliteren van een snelle, effectieve en vooral samenhangende ondersteuning aan kwetsbare jongeren tussen 16-27 jaar zodat zij in staat zijn de regie te pakken op hun eigen leven, waaronder de regie op het organiseren van benodigde hulp.

We hanteren daarbij vier, met elkaar samenhangende, uitgangspunten.

I.
Niet alle kwetsbare jongeren hebben voldoende bagage om zich staande te houden op school of op het werk. We faciliteren daarom extra ondersteuning binnen het onderwijs en/of het werk. Extra ondersteuning die is gericht op de vaardigheden die nodig zijn om te slagen, maar ook extra ondersteuning om jongeren te motiveren voor school en werk, en hen te helpen goede keuzes te maken. Ook bieden we ondersteuning op andere leefgebieden zoals financiën en wonen, als daar belemmeringen zijn.

II.
Van jongeren wordt verwacht dat ze steeds meer de eigen regie nemen naarmate zou ouder worden. Kwetsbare jongeren, vaak zonder sociaal vangnet, bereiden we hierop vroegtijdig voor. Ook anticiperen we, samen met de jongere, vroegtijdig op de hulp die hij vanaf zijn 18^e mogelijk nog nodig heeft.

III.
Voor de jongere moet het duidelijk zijn waar hij terecht kan met zijn vragen. We organiseren onszelf zodanig dat we ononderbroken en transparante ondersteuning bieden aan jongeren. Dat betekent ook dat los van de wijze waarop de jongere bij ons 'binnenkomt' zijn hulpvraag in samenhang met eventuele problemen op andere leefgebieden wordt aangepakt.

IV.
Jongeren doorlopen verschillende levensfasen tussen 16-27 jaar. Zijzelf veranderen snel, de omgeving waarin ze zich bevinden en daarmee ook hun hulpvraag. Wij werken daarom in een netwerksamenwerking met en voor deze jongeren.

Collegedebrief - Jongerenaanpak

Bladzijde 5 van 11

We beginnen daarbij niet op nul, maar we bouwen voort op de bestaande goede samenwerking. We werken flexibel samen met het onderwijs, de WIJteams, de werkgevers en onze partners in de jeugdhulp.

Wat gaan we doen?

De jongerenaanpak is een samenhangende aanpak. Voor de leesbaarheid lichten we de uitgangspunten hieronder afzonderlijk toe. In de praktijk zal de inzet op verschillende onderdelen sterk aan elkaar raken.

I. De jongere krijgt extra ondersteuning bij onderwijs, werk en inkomen

Jongeren zijn in principe zelf, samen met hun ouders, verantwoordelijk voor het volgen van onderwijs en werk. Daarbij hoort ook het regelen van voldoende middelen voor levensonderhoud. Dat is niet altijd eenvoudig. Kwetsbare jongeren ervaren daarbij belemmeringen. Het wordt moeilijk om je te concentreren en gemotiveerd te blijven als problemen zich opstapelen en je voortdurend bezig bent het hoofd boven water te houden. Niet alle ouders zijn in staat om dan de juiste ondersteuning te bieden. Onder andere in het kader van het convenant Voortijdig Schoolverlaten en het arbeidsmarktprogramma Werk in Zicht faciliteren we, samen met het onderwijs, werkgevers en instellingen, al geruime tijd extra ondersteuningstrajecten voor jongeren. Daar is flink op ingezet en er is ondertussen een ruim aanbod. Ook zijn er diverse ondersteuningstrajecten gericht op het voorkomen en oplossen van schulden bij jongeren en hebben we een aantal woonbegeleidingstrajecten.

In de jongerenaanpak richten we ons daarom in eerste instantie niet op het organiseren van nog meer aanbod. Vanuit de jongerenaanpak ligt de focus op het verbeteren van het aanbod door:

- meer inzet op vraaggerichte ondersteuning, waarbij maatwerk, persoonlijke aandacht en afstemming op de eigen vaardigheden en talenten belangrijk is.
- onderwijs en werk zo dicht mogelijk op elkaar te organiseren. Veel van deze jongens en meisjes raken meer gemotiveerd als leren en werken samengaat en er zicht is op werk.
- integrale ondersteuning op diverse leefgebieden binnen de muren van school en werk.

In de bijlage staat ter illustratie een aantal projecten beschreven binnen de jongerenaanpak dat voldoet aan bovenstaande criteria.

II. De jongere is tijdig voorbereid op eigen regie

We bereiden jongeren vroegtijdig voor op het feit dat zij vanaf 18 jaar zelf de regie hebben op hun leven. We nemen die verantwoordelijkheid niet over maar helpen hen daarbij. We pakken dit op dit moment al op door jongeren vanaf hun 16^e jaar een goede oriëntatie te bieden op de vervolgopleiding (binnen het convenant VSV) en door ook hen vanaf 16 jaar binnen Route Arbeid een oriëntatie op werk te bieden.

Collegedebrief - Jongerenaanpak

Bladzijde 6 van 11

Jongeren in jeugdhulp

Voor jongeren in de jeugdhulp is dit niet genoeg. Met de jongerenaanpak willen we deze jongeren op het moment dat hij daartoe in staat is, en niet eerder, de regie laten nemen op zijn eigen leven. Omdat we nog middenin de transformatie zitten, ligt hier nog een stevige opgave. Op dit moment volstaan we daarom met het formuleren van ambities.

Met en voor de jongeren in jeugdhulp, stellen we een *prognose en perspectiefplan* op waarmee we tijdig bepalen (bij 16 jaar) of en welke hulp een jongere na zijn 18e (nog) nodig heeft. De komende tijd bespreken we met interne en externe partners welke acties nodig zijn op basis van zo'n prognose en perspectiefplan. We denken dan aan:

- één gemeentelijke regisseur voor de jongere in de jeugdhulp tot aan het moment hij zelf de regie kan nemen. De regisseur komt uit het domein waar de belangrijkste hulpvraag zit. Deze regisseur kan over gemeentegrenzen heen meebewegen en eventueel overdragen aan een andere gemeente als de jongere verhuist. Belangrijk is dat deze regisseur de weg weet binnen het gehele sociaal domein.
- een hulplijn/escalatiepersoon voor deze jongere. Iemand uit het eigen netwerk of uit het hulpverleningsnetwerk waar de jongere vertrouwen in heeft.
- geïntegreerde plannen van aanpak. Het verplichte plan van aanpak voor kwetsbare jongeren in de bijstand, en de plannen van aanpak vanuit leerplicht/RMC worden zoveel mogelijk gekoppeld aan het prognose en perspectiefplan vanuit de hulpvraag.
- jongerendeals. We willen de haalbaarheid onderzoeken om met jongeren afspraken te maken door hen tegemoet te komen met b.v. huisvesting en inkomen, en tegelijkertijd stevige afspraken te maken over school, stage en werk.

III. Wij zorgen voor ononderbroken en transparante ondersteuning

We accepteren niet dat er een 'lek' zit in de ondersteuning aan kwetsbare jongeren doordat er in wet- en regelgeving bepaalde 'breuklijnen' zitten of doordat wij ons niet slim hebben georganiseerd. Dat betekent dat wij ons maximaal gaan inspannen voor een ononderbroken en transparante dienstverlening.

We werken daarbij aan:

- Communicatie. Voor de jongere moet het helder zijn waar hij binnen de gemeente naar toe kan met zijn (belangrijkste) hulpvraag. De informatie moet goed toegankelijk zijn. We gaan communiceren op een wijze die past bij de jongeren.
- Samenhangende aanpak. Degene waar de jongere het eerst contact mee heeft, zal ook de eventuele problemen op andere leefgebieden bespreken en de jongeren desgewenst effectief doorgeleiden.
- In het hulp- en ondersteuningsaanbod gaan we samen met de aanbieders op zoek naar een vernieuwd aanbod dat flexibel kan inspelen op de hulpvraag van jongeren bij de overgang van 18-/18+.
- Financiering. De ontschotting in het sociaal deelfonds biedt de mogelijkheid om de financiering te regelen over de verschillende domeinen heen. We gaan onderzoeken hoe de middelen voor participatie, jeugd en WMO in samenhang kunnen worden ingezet.

Collegedebrief - Jongerenaanpak

Bladzijde

7 van 11

IV. Wij werken vanuit een netwerksamenwerking

We willen, meer dan voorheen, bij de jongerenaanpak werken vanuit de netwerkgedachte en de co-creatie. We denken daarmee beter te kunnen aansluiten op de behoefte van de jongere. We willen uitnodigen en verbinden en openstaan voor onverwachte ideeën en initiatieven. De werkwijze van 'Wijken voor Jeugd' zien wij als een mooi voorbeeld, en ook het armoedebeleid is sterk met, voor en door Stadlers ingevuld. Daar hebben we van geleerd en daar kunnen op voortborduren. De inbreng via de gebiedsteams is daarbij ook een belangrijke bron.

Kennen

Om jongeren te helpen moeten we hen kennen. Het gaat daarbij om twee zaken: we willen hen in beeld hebben én we willen van henzelf horen waarmee we hen kunnen helpen.

In beeld

We hebben daar de laatste jaren stevig in geïnvesteerd, met name binnen het Convenant Voorkomen Voortijdig Schoolverlaten. We volgen alle leerlingen van de gemeente binnen ons gemeentelijk jeugdvolgsysteem (JVS). Samen met het onderwijs gebruiken we ook een systeem (Intergrid) dat gericht is op de overgang van de ene naar de andere school. Daarnaast worden jongeren geregistreerd bij een bijstandsaanvraag. Daarbij wordt ook aangegeven of een jongere een startkwalificatie heeft. Jongeren in de jeugdhulp worden geregistreerd in een regionaal systeem (Suite4Jeugd). Hierin worden alle jeugdigen met hulp en ondersteuning geregistreerd, bijvoorbeeld ook de jeugdigen die behandeld worden in de jeugd ggz. In samenwerking met de jeugdhulpaanbieders is het van belang om de jongeren die het zelfstandig niet gaan redden op hun 18e en geen netwerk hebben om op terug te vallen hieruit te filteren.

Jongeren die ondersteuning krijgen zijn bij ons bekend. De verbetering zoeken we in:

- afstemming (één plan, één regisseur). Jongeren zijn nu op diverse plekken bekend, maar we weten het niet altijd van elkaar.
- het in beeld krijgen van jongeren die zich niet bij ons melden. Zo is sinds de invoering van de participatiewet de toegang tot de bijstand strenger geworden waardoor er naar verwachting meer jongeren zijn die niet in aanmerking komen voor een uitkering. Dat zou kunnen gelden voor jongeren die voorheen in de Wajong terecht zouden zijn gekomen. We denken verder ook aan zwerfjongeren. De informatie die via de WIJteams wordt verkregen is daarbij zeer belangrijk.

Jongerenparticipatie

Er zijn al diverse initiatieven om jongeren meer te betrekken bij ons beleid en de uitvoering. Zo zetten we bijvoorbeeld jongeren in als ambassadeurs binnen projecten van het armoedebeleid. Ook Jimmy's is een mooi voorbeeld. Deze ervaringen kunnen we goed gebruiken bij de jongerenparticipatie.

Collegedebrief - Jongerenaanpak

Bladzijde 8 van 11

Bij de domeinen Onderwijs-Werk-Zorg betrekken we jongeren o.a. door:

- bij het ontwikkelen van het nieuwe arbeidsmarktbeleid jongeren in te zetten als ervaringsdeskundigen
- een verkenning te doen bij 16-17 jarigen om te zorgen voor een doorgaande hulp- en ondersteuningsaanbod gericht op de overgang naar 18+
- meer in te zetten op 'jongeren helpen jongeren' bij het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.
- te communiceren met jongeren op een wijze die bij hen past, b.v. via social media.
- Met de jongeren de mogelijkheden tot participatie te zoeken b.v. bij Let's Gro
- de mogelijkheden te verkennen tot het instellen van een lokale kinderombudsman.

Taskforce Jongerenaanpak

De Taskforce Jongerenaanpak is een tijdelijk instrument (vooralsnog voor 2 jaar) waarmee we een stevige versnelling willen aanbrengen in de nieuwe jongerenaanpak. De Taskforce bestaat uit een beperkt aantal mensen uit de gemeentelijke organisatie met praktische kennis van onderwijs, werk, inkomen en zorg, en een coördinator met kennis van het beleid op deze domeinen. De taskforce signaleert, adviseert, verbindt en bewaakt. Een oliemannetje dus, maar wel één met doorzettingsmacht.

De taskforce is bevoegd om oplossingen voor een jongere te forceren als de professionals er niet uitkomen.

Met wie werkt de taskforce samen?

- De jongere
De taskforce werkt voor de jongere, maar niet direct met de jongere. De jongere wordt ondersteund door de professional. De taskforce neemt dat niet over. De taskforce kan wél meedenken over de communicatie met jongeren.
- De professional
De taskforce heeft overzicht van het (gemeentelijk) aanbod aan jongeren en weet door wie het wordt aangeboden. De professional kan de taskforce gebruiken om zijn kennis en netwerk te vergroten.
- De Gebiedsteams en de WIJteams
Deze teams kunnen uiteraard ook gebruik maken van het overzicht van de taskforce. Tevens kan de taskforce de knelpunten en opgaven die de gebiedsteams en de WIJteams tegenkomen als het gaat om uitvoering en beleid voor kwetsbare jongeren op de juiste tafel agenderen en ze kan meedenken over oplossingen.
- De partners
Voor partners in de stad kan de taskforce een toegang zijn tot de gemeente. We streven ernaar dat de gemeentelijke organisatie zodanig transparant is dat partners zonder taskforce weten bij wie ze terecht kunnen met hun vragen of ideeën over kwetsbare jongeren. Dat is nog niet altijd het geval. De taskforce kan daarom tijdelijk een toegang zijn om mensen aan elkaar te verbinden en vragen goed door te geleiden. De taskforce handelt daarbij pro-actief om kansen op te halen.
- De organisatie
De Taskforce Jongerenaanpak ondersteunt de organisatie bij het concretiseren van de ambitie die we hierboven hebben verwoord. De taskforce werkt eraan zichzelf op te kunnen heffen.

Collegebrief - Jongerenaanpak

Bladzijde 9 van 11

Met deze brief hebben we u geïnformeerd over onze aanpak voor kwetsbare jongeren. We willen voor hun een samenhangende aanpak organiseren zodat niemand buiten de boot valt en er geen gaten zijn in de ondersteuning. De kern van deze aanpak is het organiseren van verbinding op het snijvlak onderwijs-werk-zorg en het ondersteunen van de jongere zodat hij de regie kan nemen op zijn eigen leven. Met deze jongerenaanpak denken we bij te kunnen dragen aan betere resultaten op het gebied van voortijdig schoolverlaten, jeugdwerkloosheid en jeugdhulp zodat niemand buiten de boot valt. Over deze resultaten krijgt u gerapporteerd bij de rekening en de begroting.

We verwachten dat de Taskforce Jongerenaanpak een versnelling kan aanbrengen in deze aanpak. De taskforce krijgt inzichtelijk waar en op welke wijze onze ondersteuning verbeterd kan worden en kan met doorzettingsmacht veranderingen in gang zetten. Eind 2016 maken we een tussentijdse balans op over de bevindingen van de taskforce en de wijze waarop we samenhang en focus hebben kunnen aanbrengen. U wordt daarover schriftelijk geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Collegebrief - Jongerenaanpak

Bladzijde 10 van 11

Bijlage

Enkele voorbeelden van een samenhangende aanpak, waarbij vanuit de verschillende domeinen (onderwijs, werk en zorg) naar de jongeren wordt gekeken én een combinatie van ondersteuning wordt geboden.

Jongerenadviesteam. Als jongeren zonder startkwalificatie bij de gemeente een uitkering aanvragen, wordt niet alleen de uitkeringsaanvraag bekeken. Er wordt door het adviesteam zowel met de bril vanuit inkomen, als werk en onderwijs naar de jongeren gekeken. Er wordt integraal afgewogen wat de mogelijkheden zijn en wat in het beste belang van die specifieke jongere is. Bij voorkeur terug naar school, maar mocht dat niet mogelijk of wenselijk zijn, dan wordt de jongeren geadviseerd over wat dan de beste vervolgstap kan zijn.

Route Arbeid. Samen met het onderwijs zorgen wij ervoor dat wij de leerlingen van 16-17 jaar van het Praktijkonderwijs en het Speciaal Voortgezet Onderwijs (ProVSO) al vroeg in beeld hebben. Op deze manier kunnen we vroegtijdig bepalen welke specifieke ondersteuning vanuit de verschillende domeinen deze leerlingen nodig hebben om uiteindelijk succesvol richting werk door te stromen. Het gaat dan voornamelijk om leerlingen die vanaf 2015 niet meer onder de Wajong vallen, en dus onder verantwoordelijkheid van de gemeente vallen.

School als Wijk. Om Voortijdig Schooluitval tegen te gaan werken we samen met het onderwijs aan een interne zorgstructuur op het VO en MBO. Hiermee krijgen de jongeren binnen de context van de school integrale ondersteuning. De school zien we als vind- en werkplaats voor leerlingen. De kern van de werkwijze binnen de School als Wijk bestaat uit het ter plekke beschikbaar zijn van ondersteuners vanuit allerlei verschillen achtergronden en met verschillende expertises die nauw samenwerken met de docenten. Inmiddels is gestart op 6 locaties binnen het MBO en op korte termijn wordt er gestart op 2 locaties van het VO.

Binn'stad. Kwetsbare jongeren kunnen, in een kleinschalige setting met extra begeleiding en coaching, een pre-Entree opleiding volgen, inclusief stage, beroeporiëntatie of verwerven BBL. Tevens is er de mogelijkheid om het niveau te verhogen om direct tot een MBO niveau twee opleiding toe te kunnen treden. Ook jongeren die geen uitkering hebben, kunnen daar hulp krijgen bij de sollicitatieclub om een BBL baan te verwerven. Er is een nauwe samenwerking tussen de afdeling Leerlingzaken vanuit onderwijs en het accountteam van de directie werk van de gemeente Groningen. Mocht het nodig zijn, dan zijn er korte lijnen met zorg-/hulpverleners.

Nieuwe perspectieven. Intensieve begeleiding en nazorg van jongeren tussen 12-23 jaar die niet meer naar school gaan, geen werk hebben en met politie en justitie in aanraking zijn gekomen. Trajecten 18- zijn ingekocht via RIGG, vanaf 2016 kunnen de trajecten voor 18+ doorlopen gefinancierd vanuit het jeugdbeleid. Hiermee spelen we in op de 18-/18+ problematiek waar jongeren voorheen tegen aan liepen: de ondersteuning en zorg die zij nodig hebben kan beter gecontinueerd worden op het moment dat zij de leeftijdsgrens van 18 jaar bereiken.

Collegebrief - Jongerenaanpak

Bladzijde 11 van 11

Zwerfjongeren: Van de Straat

Het samenwerkingsverband Van de Straat heeft het initiatief genomen om in Friesland en Groningen een proefveld te starten voor onderwijs op maat aan dak- en thuisloze jongeren. Onderwijs op maat is een combinatie van 'je leven op orde brengen' (zorg) en het halen van een startkwalificatie (onderwijs). De gemeente Groningen wil ook voor de hulp aan dak- en thuisloze jongeren een samenhangende aanpak die alle leefsterreinen beslaat. Wij zien dit project als een mooie kans om deze jongeren, die niet goed passen binnen het klassieke onderwijs, goede kansen te bieden op een zelfstandige positie in de samenleving (werk). Het ministerie van OCW ondersteunt dit proefveld omdat zij ervaringen uit het werkveld wil ophalen en om beleidsontwikkelingen in de praktijk te stimuleren.

Collegebrief - Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel voor accenten 2016

et vriendelijke
groet, Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel
voor accenten 2016

Steller L. Zwanenberg

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 56 95 Bijlage(n) 3
Datum 19-11-2015 Uw brief van

Ons kenmerk 5367119
Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

In onze brief van 9 juli 2015 (kenmerk 5070353) hebben we met u afgesproken wat u de komende jaren van ons krijgt met betrekking tot de uitvoering van het armoedebeleid.

Voor de raadscommissie in december 2015 hebben wij met u afgesproken aan te leveren:

- * rapportage en analyse 'Minima bellen minima'
- * eerste overzicht deelnemersaantallen
- * eerste uitkomsten tevredenheidsonderzoek deelnemers
- * brief met globaal voorstel accenten uitvoering armoedebeleid 2016

De stukken hebben als doel u te informeren over de stand van zaken 2015 en bij u input op te halen voor het uitvoeringsplan 2016. Met deze brief komen wij de met u gemaakte afspraken na.

Stand van zaken armoedeprojecten 2015

Er is veel gebeurd sinds onze gezamenlijke bespreking van het uitvoeringsplan 2015 (april 2015). We zijn doorgegaan met onze innovatieve aanpak uit voorgaande jaren: we bieden een breed scala aan activiteiten en projecten, dat we voortdurend bijstellen. Dat kan alleen met de inzet van een compact projectteam en heel veel uitvoerders in de stad. En bovenal door goed te luisteren wat er nodig is en wat beter kan en daar tijdig en adequaat op te reageren. Deze intensieve aanpak zorgt ervoor dat we weten wat er speelt en dat burgerinitiatieven ons steeds beter weten te vinden. Door deze innovatieve, intensieve uitvoering van het armoedebeleid weten we ook welke aanpak of werkwijze werkt en welke niet. Successen geven we een vervolg of intensiveren we. Dingen die niet werken passen we aan of daar stoppen we mee.

Collegedebrief - Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel voor accenten 2016

Bladzijde 2 van 9

We hebben in 2015 veel ontwikkeld en in pilots uitgeprobeerd. We zijn begonnen met het doorbreken van het taboe op armoede en het verbinden van de stad aan onze grote gezamenlijke opgave om armoede te bestrijden. Vooral het ontwikkelen kost veel tijd: inventarisatie van het probleem en de mogelijke oplossingen met mensen uit de doelgroep en professionals, om vervolgens de juiste uitvoerders te vinden en in stelling te brengen. Niet alles kon tegelijk starten, ook in het laatste kwartaal 2015 starten nog projecten op basis van het uitvoeringsplan 2015.

Meerdere doelen behalen

Wat we doen draagt altijd bij aan meerdere doelen. Dat is de kern van ons armoedebeleid. In de *uitvoering* zien we dit nog meer dan verwacht. Bij de start van de uitvoering hebben we voor ons uitvoeringsplan de projecten en het beschikbare budget verdeeld over Vangnet, Vliegwielen en Verbinding. Terugkijkend vinden we dit een mooie structuur om de veelheid aan activiteiten en projecten in kaart te kunnen brengen, inhoudelijk en financieel.

Clustering

Tijdens de bespreking van het uitvoeringsplan 2015 in de raadscommissie Werk en Inkomen heeft u aangegeven de informatie over de armoedeprojecten graag meer geclusterd te ontvangen. In deze stand van zaken 2015 komen wij aan dit verzoek tegemoet. Daarbij volgen we de lijnen van 'de 3V's' Vangnet – Vliegwielen – Verbinding en de door u in de raadscommissie Werk en Inkomen genoemde aandachtspunten: kinderen, toegankelijkheid van het vangnet en communicatie.

Alle informatie in deze stand van zaken 2015 is medio oktober 2015 opgehaald. Het betreft dus geen verslag over het hele kalenderjaar. Om de leesbaarheid te vergroten hebben we een eerste overzicht van deelnemersgegevens 2015 en informatie over de waardering van deelnemers in de bijlage opgenomen. Ook sturen wij u de evaluatie van de pilot 'minima bellen minima' als bijlage bij deze brief.

Vangnet

Kinderen

Voor kinderen in minimagezinnen hebben wij een vangnet dat hen helpt mee te doen. We zien dit jaar een verdere toename van het aantal kinderen dat hier gebruik van maakt. We hebben dan ook fors ingezet op het verbeteren van de toegankelijkheid van dit aanbod. In de eerste plaats door op het Minimaloket op de gemeentelijke website apart aandacht te geven aan kinderen en onder de noemer 'kindpakket' de informatie over ons aanbod te bundelen. De pilot 'minima bellen minima' (u vindt de evaluatie in de bijlage bij deze brief) richtte zich op alle gezinnen met een uitkering in de stad. Ook de inzet van brugfunctionarissen op vensterscholen in wijken met veel armoede draagt eraan bij dat steeds meer gezinnen de weg vinden naar dit aanbod.

We hebben dit jaar dan ook meerdere verzoeken om extra subsidie gekregen van de uitvoerders Stichting Leergeld en het Jeugdsportfonds. Deze verzoeken hebben wij kunnen honoreren binnen de begroting van het uitvoeringsplan. We onderzoeken op dit moment hoe we samen met de uitvoerders betere prognoses kunnen maken en hoe we dit vangnet voor kinderen meer toekomstbestendig kunnen maken.

Naast dit aanbod om kinderen te stimuleren mee te doen, is er zeker behoefte aan primaire zaken, zoals:

- Voeding: scholen in prioriteitswijken zijn gestart met ontbijt en lunch. Het doel is tweeledig, namelijk om er aan bij te dragen dat kinderen voldoende te eten krijgen, maar ook dat zij gezonde voeding krijgen. Dit blijft een moeilijk onderwerp en vooral het aanbieden van ontbijt een logistiek lastige klus. We proberen ook zoveel mogelijk ouders hierbij te betrekken omdat (gezond) koken met een beperkt budget een hele opgave is. In dit kader zijn we dan ook samen met de collega's van Natuur en Duurzaamheid Educatie gestart met een pilot om van geoogste groenten uit de schoolmoestuin samen een lunch te bereiden. Hiernaast bieden we schoolfruit aan.
- Kleding: de actie via de Stadspas voor setjes gratis tweedehands kinderkleding loopt beter dan we verwachtten: 500 vouchers werden ingeleverd (oktober 2015). Daarnaast hebben we op 17 scholen in totaal 600 setjes gymkleding ingezet zodat het ontbreken van geschikte kleding geen belemmering is om mee te doen aan de gymles.

Laptopregeling

Uw raad heeft bij de bespreking van de rekening 2014 de motie 'een pc voor scholen in het voortgezet onderwijs' aangenomen. Op 1 september zijn we begonnen met de 'laptopregeling'. We hebben vanaf het begin van de regeling extra aandacht besteed aan de bekendheid en de toegankelijkheid ervan, onder meer door de inzet van scholen en de vrijwillige intermediairs van Stichting Leergeld. Het net gestarte Serviceteam (vervolg op de pilot minima bellen minima) is begonnen met het bellen van de huishoudens met kinderen in het voortgezet onderwijs om de laptopregeling onder de aandacht te brengen. Een grote groep van deze mensen was – ondanks brieven – nog niet op de hoogte van het bestaan van deze regeling en is dat dankzij de inzet van het Serviceteam nu wel.

Volwassenen

Naast het vangnet voor kinderen uit minimagezinnen – dat voornamelijk gericht is op 'meedoen' - hebben we voor volwassenen een aanvullend vangnet op het minimageleid. Dit brengt rust in de basis. Voorbeelden hiervan zijn Humanitas thuisadministratie, de pilot LEFO (methodiek om te onderzoeken hoe nazorg kan voorkomen dat mensen opnieuw problematische schulden maken), Goede Gieren (een vernieuwende aanpak om mensen uit hun uitzichtloze schuldenproblematiek te helpen), Stichting Urgente Noden en het particulier initiatief zoals de Stadse Voedselbank. Onze indruk is dat dit vangnet als aanvulling op het minimageleid bijna compleet is. Wat nog ontbreekt, is een aanbod tweedehands kleding als eerste levensbehoefte. Dit jaar zijn we kleinschalig gestart met een aanbod tweedehands kinderkleding via de Stadspas. Vanuit het uitvoeringsplan 2015 zijn we op dit moment bezig met een uitbreiding naar kleding voor volwassenen als onderdeel van ons vangnet.

Toegankelijkheid vangnet

Tijdens de raadscommissie Werk en Inkomen in april 2015 heeft u extra aandacht gevraagd voor de verbetering van communicatie richting minima. Een betere communicatie zorgt voor een betere toegankelijkheid van ons ondersteuningsaanbod.

Collegebrief - Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel voor accenten 2016

Bladzijde 4 van 9

Het Minimaloket op de gemeentelijke website geeft overzicht van onze inkomensondersteunende regelingen voor volwassenen en kinderen. Voor professionals in het maatschappelijk veld hebben we hier een portal over het kindpakket aan toegevoegd. Ons ondersteuningsaanbod voor kinderen loopt grotendeels via scholen en intermediairs, die op dit deel van het minimaloket de juiste informatie vinden.

Bij de ontwikkeling van het kindpakket in 2013/2014 merkten we dat een groep minimagezinnen intensievere ondersteuning nodig heeft. De inzet van en het aantal brugfunctionarissen hebben wij daarom in 2015 verder uitgebreid.

Ook hebben we in 2015 de pilot 'minima bellen minima' uitgevoerd. De evaluatie hiervan vindt u in bijlage 3 bij deze brief. De adviseurs kindpakket – mensen met een werkervaringsplaats met behoud van uitkering – hebben 1.200 gezinnen met een bijstandsuitkering telefonisch gesproken. Tijdens de gesprekken hebben zij de gezinnen geïnformeerd over ons ondersteuningsaanbod én informatie opgehaald op basis waarvan wij onze dienstverlening optimaliseren en intensiveren. Zo weten we nu beter van welke regelingen goed gebruik wordt gemaakt en waarom. Bovendien leverden de gesprekken ons signalen op waar ouders nog meer behoefte aan hebben. Zo gaven sommige ouders aan dat het Minimaloket een verbetering is omdat nu alle informatie bij elkaar staat, maar dat zij het moeilijk vinden de informatie te lezen en te begrijpen. Wij stellen u verderop in deze brief daarom voor de toegankelijkheid van het vangnet in 2016 verder te verbeteren. Ook kregen wij van ouders te horen dat hun kind huiswerkbegeleiding nodig heeft. Wij zijn dit schooljaar gestart met een pilot huiswerkbegeleiding. Bij de accenten voor het armoedebeleid 2016 stellen wij u voor om jongeren van 12 tot 18 jaar in arme gezinnen beter te ondersteunen.

Omdat de pilot in meerdere opzichten een succes was, zijn wij inmiddels gestart met het Serviceteam. Een nieuwe groep mensen met een werkervaringsplaats treedt in contact met onze minima. Zoals wordt aangeraden in de evaluatie gaat het niet meer alleen om huishoudens met kinderen. We zetten daarbij een bredere outreachende benadering in dan alleen telefoongesprekken.

De raadscommissie Werk en Inkomen was op 14 oktober 2015 enthousiast over de doorontwikkeling van de Stadspas. Deze doorontwikkeling maakt onderdeel uit van onze inzet de toegang tot ondersteuning voor minima te verbeteren.

Vliegwiel

Het Vliegwiel helpt mensen de eerste stappen te zetten naar zelfredzaamheid en economische zelfstandigheid. Daarbij focussen we op wat mensen wél kunnen en zetten we in op het verder ontwikkelen van deze talenten. Specifieke doelgroepen, die wij in 2015 ondersteunden zijn laaggeletterden en zelfstandigen in zwaar weer. Juist bij het Vliegwiel is de inzet van ervaringsdeskundigen van grote waarde. Hoewel we in 2015 zeker gebruik hebben gemaakt van ervaringsdeskundigen bij een aantal projecten, vinden we dat we op dit punt een verbeteringslag te maken hebben. Wij stellen dan ook verderop in deze brief voor om in 2016 extra in te zetten op de inzet van ervaringsdeskundigen.

Collegebrief - Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel voor accenten 2016

Bladzijde 5 van 9

Talentontwikkeling

Bureau Cato biedt al ruim twee jaar op verschillende manieren ondersteuning aan minima. De inspiratiegroepen bieden vooral aan hoogopgeleiden een belangrijk startpunt voor meer participeren, bijvoorbeeld de eerste stappen richting (betaald) werk. Ook in 2015 was er veel belangstelling voor de inspiratiegroepen.

We werken graag met sociaal ondernemers, zoals Van Hulley. De naaisters van Van Hulley maken van iemands favoriete, maar versleten overhemd een boxershirt. Het opdoen van werkervaring wordt gecombineerd met een opleiding, waarmee de kansen op de arbeidsmarkt worden vergroot voor deze groep grotendeels allochtone vrouwen. Veel vrouwen hebben na Van Hulley de weg naar het onderwijs en/of de arbeidsmarkt gevonden.

Zelfstandigen in zwaar weer

Het afgelopen jaar zijn verschillende pilots uitgevoerd, waarbij kleine zelfstandigen met een inkomen tot 110% van het minimum werden begeleid. Het gaat hierbij om zelfstandigen die tot dan toe niet door de gemeente werden begeleid. Eén van de pilots is VODO50 (Voor ondernemers, door ondernemers). De groep is gericht gecoacht op het vergroten van ondernemersvaardigheden. De deelnemers vormen onderling een nieuw netwerk om elkaar te ondersteunen en te leren van elkaars expertise. Voor zover we dit op dit moment al kunnen zeggen, lijkt het erop dat dit voor veel deelnemers daadwerkelijk een verbetering van inkomen oplevert. Veel ondernemers blijken elkaar goed te kunnen helpen. We willen daar gebruik van gaan maken door in een vervolg op de pilot meer uit te gaan van ervaringsdeskundigheid en te werken met een buddy-systeem.

Laaggeletterden

De bestrijding van laaggeletterdheid is in 2015 door onze samenwerkingspartners voortgezet. Wij werken hierin samen met de ROC's, Vrouwencentrum Jasmijn, Humanitas en de openbare bibliotheek. Wij ondersteunen hun aanpak en projecten met subsidies vanuit het armoedebeleid. Voorbeelden hiervan zijn: vrijwillige taalcoaches, Taalcafé, de ketenaanpak Alfa College/ Jasmijn. Het ontbreken van voldoende digitale vaardigheden zien wij als een vorm van laaggeletterdheid. De extra inzet die wij in 2015 hebben gedaan om de Stadjerspas beter toegankelijk te maken voor mensen met weinig digitale vaardigheden willen we in 2016 voortzetten en uitbreiden naar het minimaloket. Wij stellen u verderop in deze brief voor om in 2016 extra in te zetten op de verbetering van de toegankelijkheid van het vangnet voor onder meer laaggeletterden.

Stadjerspas

De Stadjerspas is onderdeel van ons Vliegwiél én van onze Verbinding en heeft in 2015 een flink aantal nieuwe deelnemers erbij gekregen. We begonnen het jaar met ongeveer 5.000 account-houders. In oktober waren 8.000 minima lid van de Stadjerspas. De Cliëntenraad Groningen heeft ons dringend geadviseerd om meer gratis aanbiedingen op de Stadjerspas te zetten. De Cliëntenraad constateert dat er een groep minima is die ook een kleine bijdrage niet kan betalen en daardoor buitengesloten wordt van deelname. In het uitvoeringsplan 2016 en de bijbehorende begroting nemen wij dit mee.

Kinderen en jongeren

Voor kinderen en jongeren heeft het onderwijs bij uitstek een vliegwiel-functie. Daarnaast hebben we vanuit de Groningse Kredietbank extra ingezet op preventie. Daarbij zetten we nieuwe methoden in, zoals de inzet van studenten die op scholen in gesprek gaan met jongeren over schulden.

We zijn dit jaar gestart met extra inspanningen voor leerlingen in het voortgezet onderwijs. Daarmee breiden we het 'kindpakket' uit. We hebben geïnventariseerd wat er ontbreekt voor de ontwikkeling naar zelfstandigheid. In 2015 zijn we gestart met een pilot om jongeren uit minimagezinnen te stimuleren een bijbaantje te nemen. Dankzij de inzet van diverse ondernemers was deze pilot een succesvolle start van onze ondersteuning voor jongeren. Vanuit ons eerste contact hebben ondernemers (C&A, Jumbo) aangegeven graag verder met ons te willen samenwerken. Om jongeren uit arme gezinnen aan een bijbaan te helpen. Het is voor deze jongeren in onze studentenstad extra moeilijk om aan een bijbaantje te komen en deze te behouden. Voor het werven van jongeren maken we gebruik van ambassadeurs. Deze jongeren hebben de afgelopen periode diverse masterclasses gevolgd. De kennis en ervaringen brengen ze over aan andere jongeren. We geven de pilot een vervolg in samenwerking met het project OpleidingBinnstad.

We vinden het belangrijk dat ook jongeren meepraten over armoede, nadenken over wat hen zou helpen en het taboe rond armoede doorbreken. We zijn daarom gestart met een jongerenraad (Club Zero). De eerste resultaten hiervan verwachten we in december 2015.

Verbinding

Met het vaststellen van *Perspectief* hebben wij de Verbinding met de stad naast het Vangnet en het Vliegwiel geplaatst. Ons idee daarbij is, dat we als gemeente de hele samenleving nodig hebben om het grote probleem armoede aan te pakken. Verbinding is daarbij geen doel op zich, maar een middel. We hebben in 2015 ontdekt dat we Stadlers en ondernemers het beste kunnen verbinden aan onze grote opgaven van het armoedebeleid door in al onze concrete activiteiten en projecten de verbinding te zoeken. Waar kan de stad bijdragen? Vanuit deze concrete acties wordt het duidelijk wat armoede is. We hebben aan zoveel mogelijk projecten van ons uitvoeringsplan 2015 het element 'verbinding' toegevoegd. De Stadlerspas verbindt ondernemers aan concrete aanbiedingen voor minima. Maar ook onze pilot bijbanen bestaat dankzij de inzet van ondernemers. In 2015 krijgen ongeveer 5.000 kinderen in arme wijken fruit van een ondernemer die ons veel fruit levert voor relatief weinig geld. Vanuit onze ervaringen afgelopen periode stellen wij u verderop in deze brief voor de verbinding met ondernemers in 2016 meer zichtbaar te maken. Wij verwachten dat hierdoor een sneeuwbal effect op gaat treden en we samen nog meer voor de minima in onze stad doen.

Bewustwording

Verbinding is voor een groot deel ook het bewust maken van het feit dat armoede bestaat in de stad Groningen. Op Let's Gro 2015 hebben we een deel van de programmering hiervoor ingezet onder de noemer 'de twee gezichten van de stad'.

We zijn in 2015 begonnen met de training Armoede onder de Loep. Uit diverse onderdelen van de gemeentelijke organisatie, WIJ-teams en scholen deden mensen mee aan deze training.

Collegebrief - Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel voor accenten 2016

Bladzijde 7 van 9

Een deel van deze mensen is nu zelf trainer en kan anderen uitleggen hoe armoede te herkennen is, een belemmering kan vormen in een hulptraject en hoe professionals hiermee om kunnen gaan. Door ervaringen uit te wisselen en de kennis uit de training door te geven, kunnen we ervoor zorgen dat minima beter geholpen worden. Ook hiermee verbeteren we de toegang tot ons vangnet. Wij stellen u dan ook verderop in deze brief voor om in 2016 extra in te zetten om de – zichtbare – verbinding met professionals.

Financiën

We zetten in 2015 de beschikbare middelen (2,7 miljoen) voor armoedeprojecten in langs de 3 V's. De indicatieve begroting 2015 ging uit van een verdeling van 1,1 miljoen voor Vangnet, 1,1 miljoen voor Vliegwielen, 0,5 miljoen voor Verbinding en 0,2 miljoen voor organisatie en onvoorzien.

Eind oktober was de stand van zaken van onze uitgaven dat we op koers liggen. Dit betekent dat we de middelen naar verwachting volledig besteden. We constateren binnen de projectbegroting wel een kleine verschuiving. Globaal gezien hebben we minder middelen uitgegeven aan Verbinding en meer aan Vangnet dan in de indicatieve begroting stond. Op Vangnet was meer nodig door de toename van het aantal deelnemers aan met name de regelingen voor kinderen. Het leggen van verbindingen met de stad kost minder geld dan wij begin dit jaar verwachtten. Onze inzet op Verbinding bestaat voornamelijk uit de inzet van tijd en energie door ons projectteam en vele anderen. De begroting 2016 ontvangt u bij het uitvoeringsplan 2016. Met de kennis die we nu hebben zullen we accurater begroten.

Bij de rekening 2015 informeren wij u over de definitieve uitgaven armoedemiddelen 2015.

Voorstel accenten 2016

Op hoofdlijnen gaan we in 2016 door met onze inzet zoals vastgesteld in het meerjarig actieplan *Perspectief*. We stellen u in deze brief voor om in het jaar 2016 accenten aan te brengen. Extra focus en inspanning te leveren voor enkele subdoelgroepen van ons armoedebeleid. Wij willen over deze accenten met uw raad in gesprek tijdens de raadscommissie Werk en Inkomen in december 2015.

Wij baseren onderstaande accenten op signalen van onze doelgroep, onze uitvoerders en professionals in het veld. De pilot 'minima bellen minima' heeft ons geleerd dat gezinnen beter ondersteund willen worden om gebruik te kunnen maken van ons vangnet. In bovenstaande 'stand van zaken 2015' heeft u kunnen lezen dat we een aantal problemen constateren, die wij graag in 2016 op willen lossen.

Op basis van alle informatie samen stellen wij u voor om komend jaar bij de uitvoering van *Perspectief* extra aandacht te geven aan:

1. De toegang tot het vangnet verbeteren. Met extra aandacht voor ouderen, laaggeletterden, licht verstandelijk beperkten en statushouders;
2. Het toekomstperspectief van jongeren van 12 tot 18 jaar in arme gezinnen verbeteren met als speerpunten preventie, talentontplooiing en verbetering van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt;
3. De inzet van ervaringsdeskundigen;
4. De zichtbare verbinding met ondernemers en professionals.

Ad 1. Verbetering toegankelijkheid vangnet

Minima hebben naast de algemene inkomensondersteunende regelingen van ons minima beleid een aanvullend vangnet op maat nodig om meer rust te brengen in de basis. Naast goede regelingen is ook een goede toegang tot de regelingen cruciaal. Speerpunten zijn maatwerk leveren, toegang verbeteren, voorkomen van wachtlijsten.

We zien dat de toegankelijkheid van onze inkomensondersteunende regelingen in 2015 is verbeterd. Wij stellen u voor om in 2016 onze aanpak verder te intensiveren en specifieke aandacht geven aan laaggeletterden, ouderen, licht verstandelijk beperkten en statushouders. Voor hen is het vaak lastiger om toegang te krijgen tot ons vangnet. We stellen daarom voor om – in overleg met mensen zelf en met professionals – in 2016 de drempel naar ons vangnet te verlagen. De samenwerking met de WIJ-teams blijft daarbij van groot belang. Zij zijn immers een belangrijke schakel tussen bewoners en regelingen. Ook de toegang tot ons ondersteuningsaanbod voor mensen met schulden gaan we verbeteren.

De Cliëntenraad Groningen constateert met ons dat niet alle minima gemakkelijk hun weg vinden naar onze inkomensondersteunende regelingen. Het advies dat wij kregen is om nog beter te kijken wat hiervan de oorzaken zijn. De leden van de Cliëntenraad hebben ons aangeboden hierover mee te denken, wij zijn blij met dit aanbod en gaan daar zeker gebruik van maken.

Ad 2. Jongeren 12-18 jaar

Ons aanbod om kinderen uit minimagezinnen mee te laten doen is breed: Jeugdsportfonds, Stichting Leergeld en het zwemvangnet, sinds dit jaar ook het Jeugdcultuurfonds. We zijn begonnen met het stimuleren van jongeren uit onze doelgroep om een bijbaantje te nemen. Het gaat hier allemaal om aanbod in de vrije tijd.

Wat nog ontbreekt, is ondersteuning rondom school en vervolgopleiding. Vanuit het onderwijs krijgen wij signalen dat jongeren tussen de 12 en 18 jaar uit gezinnen op of onder de armoedegrens vaak minder begeleiding van huis uit krijgen dan wenselijk is. Hierdoor hebben deze jongeren minder kansen dan hun leeftijdsgenoten. Zij kunnen hun talenten niet volledig benutten, het 'afglijden' tot een lager schoolniveau kan daarvan het gevolg zijn. In het najaar van 2015 zijn we gestart met een kleinschalige pilot huiswerkbegeleiding voor deze doelgroep. In 2016 willen we samen met het voortgezet onderwijs en de jongeren zelf bekijken wat zij nodig hebben aan ondersteuning als aanvulling en/ of intensivering van de ondersteuning door het RMC en Werk in Zicht. We willen op deze manier de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt verbeteren, specifiek voor deze jongeren. Waar mogelijk zetten we ook in op het vergroten van de ouderparticipatie. We denken aan de inzet van studenten en ondernemers als rolmodellen.

Ad 3. Ervaringsdeskundigen

We hebben bij diverse armoedeprojecten erg goede ervaringen met het inzetten van ervaringsdeskundigen. Tot nu toe bedoelden we daar vooral (ex-) minima mee, die we onder meer inzetten om de toegankelijkheid van de inkomensondersteunende regelingen te vergroten. We willen de inzet van ervaringsdeskundige minima in 2016 uitbreiden. Maar ook binnen het aanbod ondersteuning zelfstandigen willen we meer inzetten op elkaar helpen, van elkaar leren. Daarbij vragen we succesvolle ondernemers aan te haken en hun (succes)verhalen te delen. Wij denken dat ondernemers als geen ander vanuit hun ervaring en met hun kennis de ondersteuning aan ZZP-ers op of onder de armoedegrens kunnen versterken. Dit kan zijn door eens mee te kijken, een keer advies te geven of wellicht als coach begeleiding te geven. ZZP-ers die vanuit deze begeleiding verder komen, kunnen dan weer anderen adviseren.

Collegebrief - Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel voor accenten 2016

Bladzijde 9 van 9

Ad 4. *Zichtbaar verbinden*

Op alle mogelijke vlakken verbinden we ons armoedebeleid met de stad en andersom. De ondersteuning van minima doen we niet alleen. Er zijn talloze burgerinitiatieven om elkaar te helpen, met prachtige resultaten. De opgave voor 2016 is dit meer zichtbaar te maken. Ter inspiratie voor mensen die nog niet aangehaakt zijn, om ervoor te zorgen dat we samen nog meer voor elkaar kunnen betekenen.

We krijgen signalen dat medewerkers in de tweedelijns zorg graag meer informatie en handvatten willen zodat zij beter om kunnen gaan met armoede bij hun cliënten. In 2016 willen we onderzoeken wat de behoefte precies is en waar we elkaar kunnen versterken. Een van de mogelijkheden is de inzet van ons trainingsaanbod 'Armoede onder de loep'. Ook de versterking van onze samenwerking met de WIJ-teams - kennisuitwisseling, het delen van ervaringen en 'best practices' – is daarbij van belang.

Wij vragen u in de raadscommissie Werk en Inkomen op 9 december 2015 ons voorstel voor de accenten armoedebeleid 2016 te bespreken. Uw reacties zullen wij meenemen in het uitvoeringsplan 2016.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Bijlage 1: waardering armoedeprojecten 2015 door deelnemers
Bijlage 2: deelnemersaantallen armoedeprojecten 2015
Bijlage 3: evaluatie adviseursteam kindpakket 'minima bellen minima'

BIJLAGE 1

Bijlage 1

De waardering van deelnemers

Naast het aantal minima dat wordt bereikt met de projecten is uiteraard de waardering van de deelnemers van belang. Tijdens de raadscommissie Werk en Inkomen in april 2015 heeft uw raad hier aandacht voor gevraagd. Vanaf 2016 gaan wij niet alleen kwantitatieve gegevens (zoals deelnemersaantallen) registreren maar ook structureel de waardering van deelnemers voor onze projecten en activiteiten monitoren. We willen dit zorgvuldig doen vanaf het begin van het jaar.

In 2015 hebben we voor de voorliggende 'Stand van zaken' informatie verzameld uit tussenrapportages van onze uitvoerders. Ook hebben we aan een aantal uitvoerders, waaronder de brugfunctionarissen, specifiek gevraagd naar de waardering van deelnemers. Bij de selectie van onderstaande 'quotes' hebben we dubbele informatie weggelaten (bijvoorbeeld 5 keer 'het fruit is heel goed'). Het gaat om gegevens van begin oktober 2015.

Vangnet

Brugfunctionarissen

Een directeur van een school:

"De brugfunctionaris heeft zijn nut reeds ruim bewezen. De brugfunctionaris is letterlijk een brug tussen huis/school/zorg. Veel zaken hebben de aandacht van de brugfunctionaris en daardoor kan school doen wat die moet doen zonder de ouders met hun problematiek in de kou te laten staan. Ook kan de brugfunctionaris de sleutel zijn voor ouders als het gaat om extra voorzieningen die zij zelf lastig kunnen vinden.

In het kader van armoedebestrijding en hulp voor minima-ouders met jonge kinderen is de brugfunctionaris een schakel die werkt en effectief is voor alle betrokkenen.

Kortom: handhaven!!!!"

Een brugfunctionaris:

"Zelf heb ik tussen de 20 en 25 gezinnen kunnen bereiken. Zowel met advies als het aanvragen van de verschillende mogelijkheden uit het kindpakket. Door de gesprekken met ouders merk ik wat er mist. Ouders komen nu ook makkelijker bij mij om aan te geven waar zij tegenaan lopen. Dit kan soms een heel praktisch klein dingetje zijn dat wij als standaard beschouwen maar waar ouders tegenaan lopen. Denk bijvoorbeeld aan het kopen van pennen of stiften. Wanneer je in de schuldsanering zit zorgt die aankoop al voor minder eten of drinken die week. Maar het kan ook iets groters zijn zoals een goed bed voor een goede nachtrust of geld om te kunnen sporten."

Jeugdsportfonds

Een brugfunctionaris:

"Ik heb nu meerdere malen jeugdsportfonds aangevraagd voor kinderen. Dit is voornamelijk voor voetbal.

Collegedebrief - Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel voor accenten 2016

Er zijn wel meerdere ouders langs geweest met de vraag of hun kind ook kon sporten. Ik adviseer ouders eerst een proefles te doen voordat we de aanvraag doorzetten. Veel van deze kinderen leek een bepaalde sport leuk maar na een proefles was dit niet meer het geval. Zij gaan daarna op zoek naar een andere sport voor hun kind.”

Noodfonds voor gezinnen

Een brugfunctionaris:

“Een moeder vroeg mij over zwemlessen voor haar zoontje. Hij is nog maar 5 dus kan ook nog niet zwemmen via stichting Leergeld. Moeder is analfabeet dus kan zelf de informatie niet vinden. Ik bemiddel in haar geval met het zwembad.

Daarnaast heb ik het noodfonds gevraagd voor een gezin dat met z'n vijven door omstandigheden in een kleine studio is beland. Ze hebben geen ruimte voor een vast bed voor de kinderen waardoor zij op een los matras slapen dat in de ochtend weer rechtop tegen de wand wordt geplaatst.

Naar aanleiding van een gesprek met moeder hebben we bedacht dat een slaapbank misschien de oplossing is. Hiervoor hebben wij het noodfonds aangevraagd. Zowel ouders als kinderen zijn erg blij met deze oplossing.”

Fietsen

Een brugfunctionaris:

“Ik heb voor 5 kinderen de fiets aangevraagd. Deze zijn allemaal geleverd. De kinderen en ouders zijn hier erg blij mee. Ze zijn ook tevreden dat ze de fiets kunnen ruilen wanneer hun kind te groot is geworden voor de oude fiets.

De fietsaanvragen gaan nu via stichting Leergeld. Ik informeer ouders nu hoe zij zich daarbij kunnen aanmelden. Wanneer dit lastig is help ik ze hierbij.”

Zwemvangnet

Een brugfunctionaris:

“Ik loop aan tegen de zwemles vanaf 6 jaar. Sommige kleuters zijn al groot en goed ontwikkeld voor hun leeftijd. Veel ouders, vooral buitenlandse ouders, vinden alle wateren in Nederland maar gevaarlijk. Zij willen hun kind zo snel mogelijk op zwemles zodat die zich kan redden”.

Fruit

“Fruit was gisteren groot succes tijdens de Activiteitenmiddag in de Speeltuin in Vinkhuizen. We hebben al het fruit gesneden en in schalen in de pauze op tafel gezet. Het was na afloop allemaal op. Er waren 62 kinderen die met veel plezier fruit aten.”

Peuterscholen:

“We zijn heel tevreden over de fruitbezorging. Heerlijk fruit en ruim voldoende!!”

“Onze ervaring is dat de hoeveelheid meer dan genoeg is. 2 Soorten fruit werkt ook goed omdat we merken dat kinderen bij minder keuze eerder geneigd zijn iets anders ook te gaan proeven”.

Collegebrief - Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel voor accenten 2016

“Bij ons op het brugwachtertje verloopt het prima een goede bezorging met informatie.”

Basisscholen:

“Het loopt uitstekend. Goed en fris fruit wij zijn er blij mee. En de ouders ook.”

“Hier zijn de kinderen er erg blij mee en de juffen ook ,wij kijken er naar uit wat we krijgen elke week.”

“De bezorging is prima! Wel vinden we het jammer dat de variatie per week wat beperkt is. Bv de eerste week hadden we appels en nectarines, er waren een aantal kinderen die geen nectarines lustten, dan blijven alleen de appels nog over. Wij hadden hiervoor het volgende idee, we zitten net als andere wijken met meerdere speelscholen in de wijk, misschien is mogelijk om op bv in beijum op de Wigwam appels en bananen te brengen en op de Honingboom nectarines en peren en dan kunnen we het onderling uitwisselen.”

“De fruit bezorging is helemaal top! De ouders en wij zelf ook zijn enthousiast. Fruit wat over blijft delen wij uit aan de ouders.”

“ De fruitbezorging gaat prima, iets meer variatie per keer (nu 2) zou leuk zijn. “

Laptopregeling

Een brugfunctionaris:

“Waar ik met ouders op moment tegen aanloop is de aanvraag voor computers. Veel ouders hebben thuis een computer die het niet of nauwelijks doet, denk aan 10 minuten voor het opstarten alleen al. Op school bieden wij veel programma’s, zoals Ambrasoft, aan waardoor een kind thuis verder kan leren. Ook moet je om zaken te regelen tegenwoordig een computer hebben. Wanneer ik ouders het formulier mee geef voor de bijstand van een kapotte computer krijgen zij te horen dat het niet het goede formulier is. Zij krijgen dan een nieuw formulier voor de aanvraag van een laptop voor hun kind. Deze regeling is alleen voor een kind dat naar de middelbare school gaat, wat niet opgaat voor de kinderen bij ons op school.

Daarnaast hebben niet alle ouders al 5 jaar lang een inkomen van 110% van de bijstandsnorm. Sommigen zijn vorig jaar in de armoede beland en moesten alles verkopen of achter laten. Zij kunnen een computer niet veroorloven. Voor deze ouders is er nu niks.”

Vliegwiel

Verhaal van een deelnemer aan de training tot inspiratiecoach (Buro Cato), september 2015: “...en toen zag ik de uitnodiging voor de training tot inspiratiecoach voorbijkomen... in gedachten ga ik terug naar Let's Gro, waar ik voor het eerst kennismakte met Cato [van Buro Cato]. Mijn interesse was gewekt en ik nam deel aan de trainingen die volgden. Tot afgelopen dinsdag. Het klopte, ik was toe aan beweging en aan de laatste puntjes op de i wat betreft mijn eigen ontwikkeling. Vol enthousiasme maak ik een afspraak. Onderweg naar

Collegedebrief - Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel voor accenten 2016

Cato vraag ik me af wat het voor mij betekent om mee te doen. En het antwoord dat erop volgde is; meedoen hieraan, betekent voor mij dat ik vragen durf te stellen aan de ander. En dat ik klaar ben om gezien te worden. Dit en het verhelderende gesprek dat daarna volgde aan tafel met Cato, maakt dat ik zin heb om in te stappen, wetende dat dit me verder zal brengen omdat ik wil leren hoe ik mijn talenten kan inzetten en ook de ander daarbij kan helpen. “

Uit de Nieuwsbrief van naaiatelier Van Hulley:

*Onze **Elheme** volgt de opleiding BBL2 administratief medewerker. En heeft gelijk een mooie baan als administratief medewerker bij Noorderlink. Mooi hoor!*

*Dan de ambitieuze **Shahrazed**: zij is begonnen met het voorbereidende jaar voor HBO/WO. Na dit jaar zou ze graag Sociaal Juridische Dienstverlening willen studeren. Super toch?!*

*Nog zo'n ondernemende vrouw: **Huda**. Zij is bezig haar eigen naaiatelier op te zetten in Roden! Ze werkt inmiddels al zelfstandig in een winkel op een hele mooie plek!*

Vodo050 (voor ondernemers, door ondernemers 050 – extra begeleiding voor ondernemers in zwaar weer)

Een deelnemer:

“wat het mij heeft opgeleverd:

- Groeimogelijkheden door combinaties van opgedane inzichten in eigen kwaliteiten, kostenberekening en tijdsbesteding
- Praktische vaardigheden door workshops over bijv. LinkedIn, verkoop en onderhandelen”

Schuldpreventie Geld in de klas

Uit de evaluatie:

De training in zijn geheel is door leerkrachten als goed beoordeeld. De kinderen hebben voldoende geleerd en de interactie met leerlingen was goed. Ze hebben gewerkt en nagedacht over hoe om te gaan met geld. Veel opgestoken!

Schuldpreventie MoneyWays

“De docenten geven allen aan dat de lessen interactief en afwisselend gevonden te hebben en dat de leerlingen dit ook zo ervaren hebben. Vooral de persoonlijke verhalen van de peer educators en de band die zij met de leerlingen opbouwen maakt dat de lesstof en de thematiek goed aansluiten bij de belevingswereld van de jongeren. De opdrachten sloten bij alle niveaus (praktijk, vmbo, havo, vwo) aan bij het niveau van de leerlingen”

Schuldpreventie –nieuwe methodieken

Collegedebrief - Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel voor accenten 2016

Beide interactieve theatervoorstellingen voor ouders en/of kinderen werden zowel door ouders, leerlingen als docenten als positief, leerzaam en herkenbaar genoemd. Moeilijk onderwerp als geld en schulden worden op een luchtige manier met veel humor bespreekbaar gemaakt.

Bij deze methodiek wordt een gastles op poëtische wijze verzorgd door de stadsdichter. Hierbij wordt poëzie verbonden met financiële educatie. Deze methodiek is goed ontvangen door leerlingen en leerkrachten. Leerlingen hingen aan de lippen van de stadsdichter en hebben allemaal een gedicht gemaakt over (omgaan met) geld.

Stadssoogst (ondersteuning ondernemers in zwaar weer)

Reacties van deelnemers:

“De nieuwe energie die ik gekregen heb heeft mij nieuw opdrachtgevers opgeleverd”

“De trainingen gaven mij nieuwe inzichten in het ondernemen”

“Ontzettend leuk en waardevol om medeondernemers te leren kennen en ervaringen te delen”

“Mijn problemen met de fiscus zijn inmiddels helemaal opgelost”

“Enorm waardevol om verbonden te worden in een groot en nieuw netwerk”

Verbinding

Weggeefkasten

Een brugfunctionaris:

“In de hal van de school staat nu de weggeefkast. Ouders en kinderen kunnen hier speelgoed, boekjes en kinderkleding inleggen die zonde zijn om weg te gooien terwijl een ander dat goed zou kunnen gebruiken. Deze kast loopt erg goed. Elke dag zie je wel een aantal ouders en kinderen bij de kast staan”.

Treslinghuis:

“De weggeefkast is nu al een succes. Hij staat in het Treslinghuis in de hal bij de ingang, laagdrempelig en iedereen loopt er langs. Elke dag verandert het aanbod in de kast, dus het wordt al opgepikt door de bewoners en bezoekers.”

Basisscholen:

“Wat een prachtige kast! Bedankt!! Tineke, ik stuur een foto zodra hij gevuld is.”

“Donderdagmorgen 3 september om 8.30 uur is de kast in het bijzijn van peuters/leerlingen en ouders van school en de peuterspeelzaal geopend.

Collegebrief - Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel voor accenten 2016

Onder luid applaus hebben de oudste leerling, de jongste leerling van school en een peuter van de peuterspeelzaal Pinokkio de kast geopend, door middel van het doorknippen van een lint. Daarna mocht uit elke groep één leerling een stuk speelgoed of kleding in de kast leggen. De volgende dag werd De Weggeefkast officieel vrijgegeven voor gebruik. We hebben voor leerlingen en ouders wat spelregels opgesteld voor het gebruik van de kast o.a. maximale inleg per week is 3 stuks en maximale mag per week 1 stuk meegenomen worden, leerlingen mogen alleen onder begeleiding van een volwassene spullen in de kast leggen en er iets uithalen. Twee ouders hebben het beheer over de kast en zijn in de eerste instantie het aanspreekpunt.

De kast is voor sommige jonge leerlingen erg spannend en aantrekkelijk, ze denken dat het een pik-in-kast is ;-). Het gebruik van de kast staat op onze school nog in de kinderschoenen, we moeten het de tijd geven en indien nodig aanpassingen in regels etc. doen. ”

Training Armoede dichtbij

In de evaluatie geven bijna alle trainers aan de training goed en bruikbaar te vinden. Leuk om dit met zo'n diverse groep te kunnen doen en deze kennis te gaan verspreiden. De groep had nog groter en breder gekund. Het zou goed zijn om de trainingen te starten met een aantal groepen, zoals Werk en Inkomen (medewerkers klantcontact), WIJ-teams, brugfunctionarissen en vervolgens de teams van deze scholen.

Een trainer:

Leuk! Eerste training wordt gegeven. – Wij-team Oosterpark

Bijbanenproject

Een deelnemer/ambassadeur met bijbaan:

“Wat toch kleine dingen veel kunnen veranderen!”

Bijlage 2: verwachting deelnemersaantallen armoedeprojecten 2015

Verwachting

De projecten in het uitvoeringsplan armoedebeleid 2015 zijn niet tegelijk gestart. Sommige projecten liepen door vanuit 2014, waarvan een deel is afgerond en een deel nog niet. Andere projecten zijn pas net gestart. Door deze fasering hebben we met de uitvoerders niet één datum afgesproken voor de (eind)rapportage van hun project(en). We hebben de afgelopen periode opgehaald hoeveel deelnemers er tot nu toe in 2015 waren. Dit hebben we geëxtrapoleerd tot het eind van het jaar. We geven in deze bijlage dan ook een *verwachting* van het aantal mensen dat wij in 2015 bereiken.

Dubbeltellingen

De gegevens van alle projectuitvoerders samen, geven ons geen inzicht in het aantal individuen dat wij met onze totale inzet bereiken dit jaar. Dit komt doordat we dubbeltellingen niet kunnen voorkomen. Zo kan een kind meedoen aan het zwemvangnet én het Jeugdsportfonds én de spelcontainers. Dit kind tellen we bij alle drie deze activiteiten mee. De enige manier om dubbeltellingen te voorkomen is van alle deelnemers aan onze projecten het BSN centraal (bij de gemeente) te registreren.

Vangnet

Kinderen

Er wordt veel gebruik gemaakt van de regelingen die er zijn. De verwachting is dat in 2015 circa 2.800 kinderen ondersteuning ontvangen via stichting Leergeld (1.100), het Zwemvangnet (550), Jeugdsportfonds (1.010) en/of het Jeugdcultuurfonds (145). Het werkelijke aantal kinderen dat we bereiken via de regelingen is lager dan 2.800 omdat sommige kinderen van meer dan één regeling gebruik maken.

Met onze steun krijgen circa 5000 kinderen fruit op school en hebben via het project gezonde voeding bijna 1.000 kinderen kunnen genieten van gezonde voeding in de vorm van ontbijt of lunch op school.

Er zijn 600 sets sportkleding op verschillende scholen beschikbaar gesteld, zodat alle kinderen kunnen meedoen aan de gymlessen. Ook hebben gezinnen 500 vouchers voor tweedehands kledingstukken voor kinderen via de Stadspas ingezet en hebben we 700 tweedehands kinderfietsen verstrekt.

Er zijn op 15 scholen brugfunctionarissen actief, zij helpen ouders om de juiste wegen naar ondersteuning te vinden. Met het project fietsenklus, waarbij kinderen onder begeleiding leren om hun fiets te repareren, worden jaarlijks circa 1000 kleine en 500 grote fietsenklussen verricht. Het belteam van Minima bellen Minima heeft in de eerste helft van het jaar 1200 gezinnen voorgelicht over de regelingen van het kindpakket.

Volwassenen

De Voedselbank heeft in 2015 zo'n 2.000 klanten, Resto van Harte ontvangt dit jaar circa 2.500 gasten. Humanitas ondersteunt in 2015 ongeveer 400 mensen bij de thuisadministratie. Toentje draait met 30 vrijwilligers en levert 700 kratten groente voor de Voedselbank.

Vliegwielen

In het kader van de schuldpreeventie zijn verschillende projecten uitgevoerd. Hiermee zijn vele jongeren en volwassenen bereikt door middel van gastlessen, theatervoorstellingen en zijn in samenwerking met Nibud 1000 Nibudagenda's verspreid. Ook zijn 50 leerlingbegeleiders/mentoren getraind. De inspiratiegroepen van Cato hebben in 2015 circa 120 deelnemers begeleid. De Humanitas taalcoaches begeleiden 400 deelnemers.

De pilot Goede Gieren/ innovatieve schuldhulpverlening is eind augustus gestart, het streven is om 10 mensen te begeleiden.

Collegebrief - Stand van zaken armoedeprojecten 2015 en voorstel voor accenten 2016

Verbinding

Stadjerspas.nl is gegroeid tot circa 8000 deelnemers in 2015. Meer dan 40 kleine bedrijven bieden op eigen kosten kortingen aan. Met steeds meer grotere bedrijven en organisaties worden samenwerkingsverbanden gevonden in het kader van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Voorbeelden hiervan zijn Pathé, FC Groningen en Jumbo supermarkten.

Tijdens Let's Gro staan 18 programmaonderdelen in het teken van armoede.

Veenbrand organiseert in december een manifestatie op de Vismarkt om de bewustwording van het bestaan van armoede bij Stadjers te vergroten.

3
BILAGE

ASIS VOOR BELEID

OS
ONDERZOEK
IN STATISTIEK
GRONINGEN

Gemeente
Groningen

Minima bellen minima

Evaluatie adviseursteam Kindpakket

Minima bellen minima

Evaluatie adviseursteam Kindpakket

Klaas Kloosterman

Onderzoek en Statistiek Groningen, oktober 2015
<http://www.os-groningen.nl/>

Onderzoek en Statistiek Groningen heeft als kernactiviteiten instrumentontwikkeling voor en uitvoering van beleidsgericht onderzoek, het toegankelijk maken van grote hoeveelheden data uit verschillende bronnen, gegevensanalyse, projectevaluatie en dienstverlening bij overheidsmarketing.

Minima bellen minima

Inhoud

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	5
1. Inleiding	8
2. Opzet van het adviseursproject Kindpakket	9
2. Het Kindpakket en de doelgroep	12
2.1 Beschrijving van de doelgroep	12
2.2 Het Kindpakket	13
3. Resultaten	16
3.1 Leeftijdscategorie 0 t/m 3 jaar	16
3.2 Leeftijdscategorie 4 t/m 6 jaar	17
3.3 Leeftijdscategorie 7 t/m 12 jaar	18
3.4 Leeftijdscategorie 12 t/m 17 jaar	18

Minima bellen minima

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

Een op de vijf kinderen komt uit een minimegezin. Voor deze gezinnen en hun kinderen zijn een aantal regelingen ontwikkeld (het Kindpakket). Veel gezinnen kennen die regelingen niet of slecht en maken er dan ook geen gebruik van.

In de periode november 2014 tot en met juli 2015 zijn ruim 1.200 minimahuishoudens met kinderen telefonisch voorgelicht over de regelingen binnen het Kindpakket. Het adviseursteam dat deze voorlichting verzorgde, bestond uit ervaringsdeskundigen: (ex-)bijstandsgerechtigden met een werkervaringsplaats bij de gemeente Groningen.

Er is gekozen om met (ex-)bijstandsgerechtigden te werken in dit adviseursteam omdat we denken dat zij zich als ervaringsdeskundigen goed kunnen verplaatsen in de doelgroep, dat ze goed weten wat er speelt aan problematiek en dat ze de goede toon kunnen vinden om de doelgroep aan te spreken.

In Groningen wonen ongeveer 3.500 minimahuishoudens met minimaal één kind jonger dan 18 jaar. Voor dit project werd onder minimahuishoudens verstaan: een huishouden met minimaal één persoon met een bijstandsuitkering. Twee derde van deze huishoudens is een eenoudergezin. Onder de minimegezinnen komen huishoudens met een niet-Nederlandse achtergrond gemiddeld genomen bijna tien keer vaker voor dan Nederlandse huishoudens.

Bereik van het adviseursteam

Het adviseursteam wilde zoveel mogelijk minimahuishoudens bereiken met haar telefonische voorlichting. Bij veel huishoudens lukte dit niet omdat mensen hun telefoon niet opnamen (bij een onbekend anoniem telefoonnummer: 450 huishoudens) of omdat er geen (correct) telefoonnummer bekend was (1.300 huishoudens).

Bij het merendeel van de huishoudens zonder 'werkend' telefoonnummer is bij de mensen thuis aangebeld om toch een telefoonnummer te bemachtigen, waarna deze huishoudens alsnog door het adviseursteam werden gebeld. Dat leverde nog eens 89 extra geslaagde telefoontjes op (gesprekken waarbij voorlichting werd gegeven).

Uiteindelijk zijn 2.633 huishoudens gebeld door het adviseursteam (tabel 1). Van deze huishoudens namen 450, ook bij herhaalde pogingen, de telefoon niet op. Bij 918 huishoudens bleek het telefoonnummer niet te kloppen (men kreeg een onbekende aan de lijn). 1.265 keer kreeg het adviseursteam wél de juiste persoon (of zijn/haar partner) te spreken. Met 1.206 huishoudens is daadwerkelijk over het Kindpakket gesproken. Met 59 (wel telefonisch bereikte) huishoudens is niet over het Kindpakket gesproken, waarschijnlijk hebben zij aangegeven daar geen behoefte aan te hebben.

Inhoud van de gesprekken

De gesprekken van het adviseursteam met de minimahuishoudens richtten zich op vier punten:

1. Is de doelgroep op de hoogte van de regelingen binnen het Kindpakket?
2. Maakt de doelgroep gebruik van die regelingen?
3. Zo nee, gaan minima ze na de gegeven voorlichting van het adviseursteam wel gebruiken?
4. Hoe oordeelt de doelgroep over de regelingen binnen het Kindpakket waarvan ze al wel gebruikmaken.

Het vierde onderdeel – het oordeel over de regelingen – kwam tijdens de gesprekken te weinig aan bod om daar echt conclusies aan te kunnen verbinden. De reden voor dit te weinig aan bod komen, had vooral te maken met het feit dat de voorlichting zoveel tijd in beslag nam: "Als je het hele gesprek (het voorlichten over regelingen) al gehad hebt, is de koek op. Mensen zijn dan wel klaar."

Minima bellen minima

Gebruik van de regelingen van het Kindpakket

Gemiddeld genomen maakt ongeveer een derde van de doelgroep gebruik van de voor hen bedoelde regelingen. Als huishoudens zijn voorgelicht door het adviseursteam, geeft ongeveer 90% van de huishoudens (die nog geen gebruikmaakten van regelingen) aan dit alsnog te gaan doen.

Allochtonen maken een vergelijkbaar gebruik van het Kindpakket als gezinnen met een Nederlandse achtergrond. Eenoudergezinnen maken ongeveer 1,25 keer zoveel gebruik van het Kindpakket als gezinnen met twee ouders.

Huishoudens met kinderen in de leeftijd van 0 t/m 3 jaar

Van de regelingen voor kinderen tot en met drie jaar zijn het gratis lidmaatschap van de Openbare Bibliotheek en de regeling VVE door ruim de helft van huishoudens aangevraagd. Van 'Kinderkleding' maakt slechts 14% gebruik. Redenen voor het beperkte gebruik zijn: onbekendheid met de regeling en teveel aan regelgeving in verhouding tot wat het oplevert. Van diegenen die nog geen gebruik maakten van deze drie regelingen zei ongeveer 90% dat ze dat na de gegeven voorlichting zeker van plan waren te gaan doen. Die intentie spraken ook de ouders in de andere leeftijdsgroepen in dezelfde mate uit.

Huishoudens met kinderen in de leeftijd 4 t/m 6 jaar

Van deze regelingen worden vooral de Bibliotheek (72%) en de TOS-regeling (54%) goed gebruikt. Minder bekend zijn de regelingen Kinderkleding en Fietsregeling.

Huishoudens met kinderen in de leeftijd 7 t/m 12 jaar

Ook hier veel gebruik van het gratis lidmaatschap van de Openbare Bibliotheek. Kinderkleding en Fietsregeling zijn minder bekend. Ook hier geldt dat ouders die nog geen gebruikmaken zeggen dit alsnog te gaan doen.

Het Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds en het Zwemvangnet constateren inderdaad een behoorlijke stijging in aanvragen.

Van de voorziening 'Jimmy's' waar oudere kinderen en pubers terecht kunnen voor advies over allerlei zaken, maakt geen van de kinderen gebruik. Voor zover bekend bij de ouders dan.

Huishoudens met kinderen in de leeftijd 13 t/m 17 jaar

Gemiddeld genomen worden regelingen binnen deze leeftijdscategorie iets minder gebruikt. Volgens de ouders wordt van Jimmy's en de Chat site voor jongeren met schuldenproblematiek vrijwel geen gebruikgemaakt.

Adviseursteam

De leden van het adviseursteam kijken met voldoening terug op de periode waarin zij minima wegwijs maakten binnen het Kindpakket:

"Een van de beste werkervaringsplekken die je maar kan verzinnen. En dat blijkt ook wel omdat vrijwel iedereen is doorgestroomd naar een baan. Dat je vanuit een grote afstand tot de arbeidsmarkt zoiets kan doen, is ook vrij uniek."

De meeste leden van het team zijn inderdaad uitgestroomd naar een betaalde baan, al dan niet op tijdelijke basis of via een uitzendbureau. De begeleiding van het adviseursteam was inhoudelijk (kennisoverdracht regelingen), procesmatig (gesprekstraining) en begeleidend (van een werkervaringsplaats proberen door te stromen naar betaald werk).

"Vanaf het begin had je het gevoel dat je hier heel serieus werd genomen, o.a. door de begeleiding van het team. Zij hebben zoveel hart voor de zaak om je ook echt verder te helpen. Een deel van het succes van dit project is zeker te danken aan hun betrokkenheid."

Ook onderling ontstond een hechte band onder de medewerkers:

"De sfeer was heel bijzonder, onder elkaar ook. Met z'n allen de schouders eronder. Als iemand het even moeilijk had: 'Hé, zullen we even

gaan roken? De sfeer was heel goed. Achteraf beseft je hoe bijzonder dat was."

Conclusies en aanbevelingen

1. Veel minimagezinnen zijn niet of slecht op de hoogte van de regelingen binnen het Kindpakket. Zij maken dan ook geen gebruik van die regelingen.
De mensen die zijn gebeld of voorgelicht door het adviseursteam, geven in ruime meerderheid aan dat ze, nu ze zijn voorgelicht, wél gebruik gaan maken van die regelingen.

Aanbeveling 1

De methodiek van het adviseursteam, het telefonisch voorlichten van minima door ervaringsdeskundigen, (ex-)bijstandsgerechtigden is veelbelovend en kan ook ingezet worden om alle minima (ook de huishoudens en alleenstaanden zonder kinderen) voor te lichten over inkomensondersteunende maatregelen. Een dergelijk project, onder de naam Serviceteam, is ondertussen opgestart.

Aanbeveling 2

Het verdient aanbeveling om vast te stellen in hoeverre huishoudens die na de telefonische voorlichting aangeven wél gebruik te gaan maken van het Kindpakket, dit ook daadwerkelijk gaan doen. Een eerste oriëntatie laat inderdaad een stijging in het gebruik zien, maar dit moet nader worden onderzocht.

2. Het is niet gelukt alle minimahuishoudens voor te lichten over het Kindpakket. Van ongeveer 400 huishoudens is geen telefoonnummer bekend. Van ruim 900 huishoudens klopt het bij de gemeente bekende nummer niet (meer). Een behoorlijk aandeel van de minima (450 huishoudens) neemt (een hen onbekend nummer) niet op.

Aanbeveling 3

Om goed met klanten te kunnen communiceren is het voor de

gemeente wenselijk om over een zo accuraat mogelijk telefoonbestand te beschikken.

3. De doelgroep, minimagezinnen met kinderen, geeft aan dat ze de manier van het telefonisch voorlichten door ervaringsdeskundigen over het algemeen als prettig ervaart.
4. De leden van het adviseursteam geven aan dat ze hun werkervaringsplek als heel betekenisvol en zinvol ervaren. Betekenisvol in de zin dat ze met een redelijke mate van zelfstandigheid goed werk leveren, zinvol in de betekenis dat het merendeel van de leden van dit team tijdens of kort na dit project is uitgestroomd naar betaald werk.

Minima belien minima

1. Inleiding

Zowel landelijk als in Groningen zien we vanaf 2010 een forse stijging van het aantal minima. Van alle schoolgaande kinderen komt een op de vijf (20%) uit een minimahuishouding. In een aantal wijken/buurten ligt dit percentage nog hoger. Een onwenselijke ontwikkeling, vindt het stadsbestuur van Groningen. Om kinderen uit minimagezinnen zo weinig mogelijk hinder te laten ondervinden van de financiële situatie van hun ouders, kunnen deze kinderen gebruikmaken van een aantal regelingen en voorzieningen. Deze regelingen vormen samen het Kindpakket.

Uit eerder onderzoek¹, maar ook in de dagelijkse praktijk blijkt dat veel minima geen, of slechts gedeeltelijk gebruikmaken van de voor hen bestemde regelingen. Onbekendheid met regelingen en onbekendheid met de wijze waarop regelingen kunnen worden aangevraagd, lijken een belangrijke rol te spelen bij het niet-gebruik.

Groningen kent al een paar jaar het gebruik om samen met minima armoedebeleid te ontwikkelen², nu kiest de gemeente ervoor om (ex-) bijstandsgerechtigden in te zetten om minimahuishoudens met kinderen voor te lichten over het Kindpakket. Dat voorlichten door deze ervaringsdeskundigen gebeurt door mensen thuis te bellen. Indien nodig, volgt daarop een huisbezoek en/of doorverwijzing naar een instantie als het STIP.

In de periode november 2014 tot en met juli 2015 heeft dit adviseursteam contact gezocht met minimahuishoudens met in ieder geval één gezinslid jonger dan 18 jaar. Het adviseursteam werd gevormd door (ex-) bijstandsgerechtigden die gedurende dit project via een werkervaringsplaats aan de gemeente waren verbonden.

Onderzoek en Statistiek Groningen is gevraagd het gebruik van het Kindpakket te evalueren. Een aantal vragen staan daarbij centraal:

1. In hoeverre is de doelgroep op de hoogte van de regelingen binnen het Kindpakket?
2. In hoeverre maakt de doelgroep gebruik van de regelingen afkomstig uit het Kindpakket?
3. Gaan minima anders over het gebruik van de regelingen denken na de voorlichting door het adviseursteam?
4. Hoe beoordeelt de doelgroep de regelingen binnen het Kindpakket?

Onderstaande rapportage geeft een antwoord op de bovenstaande vragen. Daarbij maken we gebruik van de registratie van het adviseursteam. Aanvullend daarop hebben we diepte-interviews gehouden met drie medewerkers van het adviseursteam. Zij kleuren vanuit hun dagelijkse ervaringen met het bellen het beeld dat ontstaat vanuit de bestandsanalyse van de registratie van het adviseursteam, verder in.

Leeswijzer

We beginnen met een beschrijving van het Kindpakket en de doelgroep voor wie de regelingen bedoeld zijn.

Vervolgens geven we een antwoord op de vier hierboven gestelde vragen.

¹ http://www.os-groningen.nl/images/stories/rapport/Ongebruikte_rechten.pdf

² http://www.os-groningen.nl/index.php?option=com_content&view=article&id=188

2. Opzet van het adviseursproject Kindpakket

Vanaf 1 januari 2014 heeft de Gemeente Groningen één digitaal loket³ waar alle regelingen en voorzieningen voor mensen met een minimuminkomen bij elkaar zijn gezet. Ook de regelingen die vallen onder het Kindpakket, zijn hier terug te vinden.

De praktijk leert dat minima vaak niet op de hoogte zijn van de regelingen en voorzieningen van het minimaloket. Of wel op de hoogte zijn, maar er weinig mee doen. Omdat ze het vaak ingewikkeld vinden die regelingen aan te vragen, of omdat ze bezig zijn met 'overleven'. Vragen als: "Hoe geef ik mijn kinderen te eten? Hoe betaal ik de tandartsrekening, hoe kom ik aan luiers, tandpasta, een bril voor mijn kind?" zijn aan de orde van de dag. Deze gedachten belemmeren de ouders vaak verder te kijken dan de dag van vandaag.

Pilot Kindpakket

In november 2013 ging de 'pilot Kindpakket' van start in de wijken Selwerd en Paddepoel. Er werden tachtig individuele gesprekken gevoerd met ouders over hun situatie als minimegezin. De pilot leidde tot twee duidelijke conclusies:

- de helft van de minimegezinnen met kinderen kan niet rondkomen van hun inkomen,
- ouders met een minimuminkomen zijn vaak niet goed geïnformeerd over de regelingen en voorzieningen. Ook weten ze vaak niet waar ze ondersteuning en begeleiding kunnen krijgen bij het aanvragen ervan.

Adviseursproject Kindpakket

De uitkomsten uit de pilot waren aanleiding een voorlichtingsproject te starten om de groep minimegezinners te informeren over die regelingen die specifiek op hen (en vooral voor hun kinderen) van toepassing zijn, de regelingen uit het Kindpakket. Twee onderscheidende kenmerken karakteriseren dit project:

1. de informatie aan minimegezinnen gebeurt mondeling en op individuele basis (door middel van een telefoongesprek)
2. de informatie wordt overgedragen door een 'ervaringsdeskundige', iemand die tot voor kort ook in een uitkerings situatie vertoefde.

De gedachte achter deze uitgangspunten is dat een individuele voorlichting door iemand die uit eigen ervaring kan spreken én de taal van de doelgroep spreekt, het meest effect zal sorteren.

Aanpak van het project

Binnen het project hebben vijftien uitkeringsgerechtigden na een selectieprocedure een werkervaringsplaats met behoud van uitkering aangeboden gekregen van de gemeente Groningen. Sommigen hebben jaren geen betaald werk verricht, vier medewerkers zijn alleenstaande moeder. Allemaal hebben ze een MBO- of HBO-achtergrond. Het zijn kritische, creatieve en meedenkende werkers.

Werkwijze

Het eerste contact tussen de adviseur en de ouder is telefonisch. Tijdens het telefoongesprek wordt uitgelegd waar het gezin voor in aanmerking kan komen. Wat er allemaal in het Kindpakket zit. En hoe en waar de ouder de voorzieningen zou kunnen aanvragen. Tijdens het gesprek wordt verwezen naar het 06-nummer van het Kindpakket en de steunpunten (STIP) in de wijken.

³ <http://gemeente.groningen.nl/minimaloket>

Minima bellen minima

Huisbezoek

Als blijkt dat een gesprek door de telefoon moeilijk verloopt, wordt een huisbezoek gepland. Een reden kan zijn: allochtone afkomst, lage opleiding, teveel achtergrondgeluid of een slechte telefoonlijn. Twee van de adviseurs gaan dan op huisbezoek. Voordat het bezoek plaatsvindt, wordt afgestemd met het sociaal wijkteam (WLJ).

Na drie bevestigingen en nog geen contact, wordt door de adviseurs bij de ouders thuis aangebeld. Als er open wordt gedaan, wordt gevraagd naar de juiste contactgegevens, waarna er later in de week wordt teruggebeld. Ouders die niet open doen, krijgen een flyer in de briefbus met daarop de contactgegevens van het adviseursproject Kindpakket.

Ervaringen van de ouders met deze methodiek

De adviseurs hebben ervaring en affiniteit met de doelgroep. Ze kunnen zich inleven in de ouders die ze aan de telefoon spreken. Een citaat is daarbij veelzeggend: "Ik ben nog nooit zo goed te woord zijn gestaan door een ambtenaar van de gemeente Groningen."

Een van de adviseurs formuleert het als volgt:

"Ze reageerden meestal enthousiast, je komt met positief nieuws, dat kreeg je ook vaak teruggekoppeld. Er zijn best wel veel mensen die dingen niet weten. Die kun je daar heel blij mee maken!"

"Vrijwel altijd zijn mensen positief. Een enkele keer hoor je: 'Ja hoor, jullie bij de gemeente hebben makkelijk praten...'. Als wij dan vertellen dat we in hetzelfde schuitje hebben gezeten als zij, en dat we dit werk doen, ook om aan onze eigen situatie te werken, draaien ze heel hard bij. Daar hebben ze veel respect voor en de toon is gelijk anders."

Ervaringen van de adviseurs

De adviseurs zijn graag aan het werk. Ze ervaren dat er vertrouwen is in hun eigen kunnen. Ze voelen ruimte om hun kwaliteiten te ontdekken en deze uit te proberen. Administratieve, planmatige en organisatorische taken worden door het team aangepakt. Bij het werkoverleg is een adviseur de voorzitter en een ander de notulist. Adviseurs wijzen elkaar op hun verantwoordelijkheden en geven elkaar waar nodig feedback. Er hangt een ongedwongen werksfeer.

Aan het eind van het project is uitgebreid gesproken met drie adviseurs over de door hen opgedane ervaringen. Wij vroegen hen onder meer of ze een idee hadden waarom veel ouders zo weinig gebruikmaken van de voor hen bestemde regelingen.

"Als ouder moet je veel tijd en energie steken in het uitzoeken hoe regelingen werken, waar je moet aanvragen. Veel ouders kunnen dat niet opbrengen. En je moet soms ook nog inzage geven in je hele administratie. Dat ligt gevoelig. Een wildvreemde die je financiën inspecteert en die vervolgens bepaalt of jouw kind recht heeft op een fiets."

Een andere adviseur vult aan:

"Regelingen zijn vaak best wel ingewikkeld. Ingewikkeld in de zin van: voor wie gelden ze precies? Hoe moet je ze aanvragen? Bij wie (welk loket) moet je ze zijn? Daar komt bij dat al die aspecten regelmatig veranderen. Regelingen worden net even anders, krijgen een andere naam. Moeten op een andere manier worden aangevraagd. Als wij het al niet 100% weten. Medewerkers van SoZaWe niet. Ga er dan maar vanuit dat minima het spoor helemaal bijster zijn."

De vraag is wat ouders doen met de aangeboden informatie

"De meeste mensen zijn toch wel aangenaam verrast door wat ze van ons te horen krijgen. Ongeveer de helft van de gezinnen maakt gemiddeld

OS

genomen gebruik van de voor hen bestemde regelingen. Van de gezinnen die geen gebruik maken van die regelingen, zeggen negen van de tien na een gesprek met ons dat ze dat in de nabije toekomst wel zullen gaan doen."

En is dat ook het geval?

*"Daar zal nog naar moeten worden gekeken. Zeggen iets te doen en daadwerkelijk iets doen zijn twee verschillende dingen. Wat je wel tegenkomt, is dat mensen ja zeggen, maar als je ophangt, doen ze er niks mee. Vaak spelen psychische factoren een rol. Je merkt het bij nazorg, bel je twee weken later op: 'Ja sorry, ben het helemaal vergeten...'
Zeg ik: 'U hoeft zich niet te verontschuldigen, het is voor u.' Dat ze zich zo schuldig en klein voelen, geeft ook een beetje aan hoe ze in de maatschappij staan. Sommigen voelen zich alsof ze teveel zijn voor de wereld: Laat maar, het is teveel. In dat soort gevallen is een verwijzing naar MJD of Humanitas ook belangrijk."*

11

Minima bellen minima

2. Het Kindpakket en de doelgroep

2.1 Beschrijving van de doelgroep

Het Kindpakket is bedoeld voor minimaalhuishoudens met minimaal één lid onder de 18 jaar. Door het adviseursteam werden alle minimagezinnen gebeld die een uitkering ontvangen via de gemeente, meestal een WWB (bijstands)uitkering. De uitkomsten van dit onderzoek kunnen dus ook alleen worden gegeneraliseerd naar de populatie uitkeringsgerechtigden met kinderen.

In december 2014 woonden in Groningen 3.490 huishoudens met én een WWB-uitkering én minimaal een kind jonger dan 18 jaar. Bij deze huishoudens is een telefoonnummer gezocht. Van deze groep zijn 2.633 huishoudens (76 procent van het totaal) daadwerkelijk gebeld. Van 384 huishoudens, ongeveer 11 procent van de WWB'ers met kinderen, is bij de gemeente geen telefoonnummer bekend (zie tabel 1).

De groep gebeld, niet gesproken over Kindpakket

Van de 2.633 huishoudens die zijn gebeld, zijn uiteindelijk 1.206 daadwerkelijk voorgelicht over het Kindpakket. De groep huishoudens die wel is gebeld, maar niet is voorgelicht, bestaat uit

- huishoudens/personen die herhaaldelijk de telefoon niet opnemen; bijvoorbeeld huishoudens die geen inkomend gesprek van een anoniem nummer accepteren;
- huishoudens/personen bij wie een onjuist telefoonnummer stond vermeld in de lijst waarover het adviseursteam de beschikking had;
- huishoudens/personen die geen belangstelling hadden voor de aangeboden voorlichting.

Bij de meeste mensen die de telefoon niet opnamen of bij wie een verkeerd nummer stond vermeld, is een adviseur aan de deur geweest. Op basis van dat bezoek werd 89 keer nog een geslaagd telefoontje (voorgelicht over Kindpakket) gepleegd en zo kwamen deze huishoudens alsnog terecht in de groep van 1.206 personen die daadwerkelijk zijn voorgelicht.

In tabelvorm ziet het er als volgt uit.

Tabel 1: Ondernomen belacties bij minima met kinderen

Belbestand	Aantal	
Daadwerkelijk gesproken over Kindpakket	1.206	
Gebed (niet gesproken over Kindpakket)	1.427	
	Neemt niet op	450
	Nummer klopt niet	918
	Anders (onbekend)	59
Niet gebeld (geen telefoonnummer)	384	
Niet gebeld (reiden onbekend)	473	

De verdeling naar type huishouden bij de gebelde minimaalhuishoudens met kinderen vinden we terug in tabel 2.

Tabel 2: WWB'ers met kinderen naar type huishouden

Type huishouden	Aantal
Eenoudergezin	67%
Samenwonend met kinderen	32%
Anders	1%

Ongeveer tweederde van de minimahuishoudens zijn eenoudergezinnen. Dit beeld komt overeen met dat vanuit de armoedemonitor 2014 van de gemeente Groningen.⁴

Etnische achtergrond

In tabel 3 is gekeken naar de etnische achtergrond van de huishoudens die zijn gebeld. De elf etnische groepen die het vaakst voorkomen, zijn gerangschikt naar omvang.

Tabel 3 moet als volgt worden gelezen: van de huishoudens die daadwerkelijk zijn gebeld, hadden er 1.419 een Nederlandse achtergrond. Die 1.419 is één procent van het totaal aantal huishoudens met een Nederlandse achtergrond in Groningen. Ongeveer één procent van de huishoudens met een Nederlandse achtergrond behoort dus tot de minimagezinnen.

Tabel 3: Gebelde huishoudens naar etnische achtergrond

Etnische achtergrond	Aantal gebelde huishoudens	Totaal huishoudens in Groningen	Percentage op totaal
Nederland	1.419	96.954	1%
Nederlandse Antillen	178	1.942	9%
Suriname	126	1.814	7%
Marokko	84	536	16%
Irak	72	430	17%
Turkije	63	755	8%
Nederlands-Indië	50	1.443	3%
Sovjetunie	41	621	7%
Somalië	36	200	18%
Iran	34	579	6%
Syrië	31	173	18%

⁴ http://www.os-groningen.nl/index.php?option=com_content&view=article&id=296

Voor huishoudens met bijvoorbeeld een Marokkaanse achtergrond geldt een heel andere situatie. Zestien procent van deze huishoudens (met kinderen) moet rondkomen van weinig geld en is om die reden gebeld. Je kunt ook zeggen dat Marokkaanse huishoudens met kinderen zestien keer zo vaak tot de groep minima met kinderen behoren als huishoudens met een Nederlandse achtergrond.

2.2 Het Kindpakket

De regelingen die samen het Kindpakket vormen, staan beschreven op het digitale minimaloket⁵ en worden hieronder puntsgewijs beschreven. Sommige regelingen zijn bestemd voor bepaalde leeftijdsgroepen, andere voor alle kinderen van 0 tot 18 jaar. Een overzicht vindt u in tabel 4.

⁵ <http://gemeente.groningen.nl/minimaloket/overzicht-van-regelingen-voor-kinderen-kindpakket>

Minima bellen minima

Tabel 4 Regelingen (per leeftijdscategorie) die door het adviseursteam zijn uitgevraagd.

	0 t/m 3	4 t/m 6	7 t/m 12	13 t/m 17
Openbare Bibliotheek	X	X	X	X
VVE	X			
Kinderkleding	X	X	X	
Fietsregeling		X	X	X
Jeugd- en cultuurfonds		X	X	X
Spelcontainers		X	X	X
Sport- en spelactiviteiten		X	X	X
TOS		X	X	X
Zwemvangnet		X	X	X
Stichting Leergeld		X	X	X
Jimmy's			X	X
Chat site Jongeren en Geld				X

De regelingen uit het Kindpakket in het kort:

Gratis lidmaatschap Bibliotheek

Kinderen uit minimagezinnen kunnen gratis lid worden van de Bibliotheek.

VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie)

Vier keer per week kunnen kinderen (2,5 - 4 jaar) een ochtend of een middag een speciaal programma volgen. Ze ontmoeten leeftijdgenootjes en leren knutselen met verf, papier, lijm en klei. Ook leren de peuters liedjes, doen ze spelletjes en krijgen ze verhalen voorgelezen. Deelname is mogelijk na verwijzing consultatiebureau.

Kinderkleding

Voor €20,- per kind kan men kleding uitzoeken bij een of meer geselecteerde kringloop- en kinderkledingwinkels.

Fietsregeling

Kinderen vanaf zes tot achttien jaar uit minimagezinnen kunnen via Stichting Leergeld een tweedehandsfiets krijgen.

Jeugd- en cultuurfonds

Dit fonds betaalt mee aan contributie en sportspullen óf lessen muziek, dans, zang, tekenen en andere culturele activiteiten.

Spelcontainers

Speelvoorziening in prioriteitswijken. (Veilig) spelen onder begeleiding.

Sport en spelactiviteiten

Gratis activiteiten of activiteiten die weinig geld kosten. Deze staan vermeld op de regelmatig geüpdate zogenaamde Activiteitenladder.

TOS

Compensatie van de ouderbijdrage aan het schoolfonds die ouders betalen voor schoolgaande kinderen.

Zwemvangnet

Vergoeding van de zwemlessen voor kinderen van zes jaar of ouder uit minimagezinnen.

Stichting Leergeld

Stichting Leergeld helpt kinderen met korting op sport, muziek, dans en schoolspullen.

Jimmy's

Jimmy's is de plek in Groningen waar jongeren samenkomen en samen werken. Jimmy's biedt informatie en/of ondersteuning aan jongeren.

Chatsite jongeren en geld

Jongeren kunnen met elkaar van gedachten wisselen over geld en geldproblemen op deze chat site.

Digitaal registratieformulier
 Tijdens het gesprek werden de resultaten door de adviseur ingevoerd met behulp van een digitaal formulier (zie figuur 1). Het werken met dit formulier zorgt ervoor dat de informatie afkomstig van de minimegezinnen opgeslagen wordt in een database en gemakkelijk kan worden geanalyseerd.

Figuur 1: Een van de pagina's van het digitaal invoerformulier.

**ONDERZOEK
STATISTIEK
KONINKRIJK DER NEDERLANDEN**

stadgersonline

Regelingen voor kinderen in de leeftijd 4-6 jaar

Mak je kind of kinderen in de leeftijd van 4,5 jaar gebruik van de onderstaande regelingen?

Zo nee, waarom maakt u geen gebruik van de regelingen?

WGAZ = Wij nemen gebruik maken van de regeling
 GGZ = Gezondheidszorg maakt gebruik van de regeling
 NIJ = Niet van toepassing
 NB = Niet beschikbaar

	Ja	WGAZ	GGZ	NVT	NB
Openbare bibliotheek	☐	☐	☐	☐	☐
Vaardigheid	☐	☐	☐	☐	☐
Recreatieve activiteiten	☐	☐	☐	☐	☐
Speeltoestellen	☐	☐	☐	☐	☐
Sport en speeltoestellen	☐	☐	☐	☐	☐
TOS	☐	☐	☐	☐	☐
Zuidwings	☐	☐	☐	☐	☐
Sterring/leergeld	☐	☐	☐	☐	☐

Opmmerkingen (max. 250 tekens)

OS

Verstuur

Minima bellen minima

3. Resultaten

Informatie vanuit de gevoerde gesprekken

Tijdens de gesprekken met de minimagezinnen hielden de adviseurs bij of gezinnen al dan niet op de hoogte waren van de verschillende onderdelen van het Kindpakket. Ook het eventuele gebruik van deze regelingen en andere gegevens werden vastgelegd. De informatie die deze ingevoerde gegevens opleveren, vormt de basis van de rest van dit hoofdstuk.

Etnische achtergrond

Bij alle leeftijdsgroepen is gekeken of er verschil was in bekendheid met en gebruik van de regelingen van het Kindpakket, als we kijken naar de etnische achtergrond van de huishoudens. Dit is niet of nauwelijks het geval.

De weg naar het Kindpakket wordt dus door allochtone ouders in gelijke mate gevonden als door ouders met een Nederlandse achtergrond. De vraag of beide groepen ouders in gelijke mate de door de gemeente verstrekte informatie tot zich nemen, of dat informatie bij allochtone gezinnen vooral in onderlinge netwerken wordt doorgegeven, kan op basis van deze gegevens niet worden beantwoord. Het is ook mogelijk dat allochtone ouders minder gemakkelijk toegang hebben tot informatie op de gemeentelijke website, maar op basis van bij hen wel aanwezige informatie eerder overgaan tot handelen (aanvragen van regelingen).

Type huishouden

We hebben ook gekeken of de huishoudsamenstelling van invloed is op het gebruik van het Kindpakket. Dat is inderdaad het geval, zij het in beperkte mate. Eenoudergezinnen maken gemiddeld genomen 1,25 keer zo vaak gebruik van het Kindpakket dan gezinnen met twee ouders.

Oordeel over regelingen

Het was de bedoeling minima ook te vragen een oordeel te geven over de regelingen waar ze al wel gebruik van maken. Naar dit oordeel werd in de praktijk te weinig gevraagd om daar zinvolle conclusies aan te verbinden. De adviseurs gaven twee redenen aan waarom hier nauwelijks naar is gevraagd. Ten eerste was het voorlichtende deel van het gesprek vaak zo intensief – gesprekken duurden zo maar een half uur tot drie kwartier – dat het vragen naar een oordeel over regelingen ‘er vaak niet meer in zat’. Ook vonden een aantal adviseurs dat het vragen naar een oordeel logisch gezien minder paste binnen een gesprek dat de bedoeling had om minimagezinnen voor te lichten.

Per leeftijdscategorie zijn er verschillende regelingen beschikbaar (zie tabel 4). Aan de hand van die categorieën zullen we dan ook de resultaten van de gesprekken met de ouders weergeven.

3.1 Leeftijdscategorie 0 t/m 3 jaar

Binnen het Kindpakket zijn een drietal regelingen bedoeld voor de leeftijdscategorie 0 t/m 3 jaar. Het gratis lidmaatschap van de Openbare Bibliotheek, de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) en het voor maximaal 20 euro aanschaffen van Kinderkleding. De vraag naar de bekendheid met en het gebruik van deze regelingen leverde onder meer het volgende op (tabel 5).

Tabel 5. Percentages huidige en potentieel toekomstige gebruikers regelingen (0 t/m 3)

Regeling	Maakt gebruik	Geat gebruik maken
Bibliotheek	56%	93%
VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie)	51%	89%
Kinderkleding	14%	90%
Gemiddeld	40%	91%

telefoon gesprekken over het algemeen positief uitlieten over de besproken regelingen.

3.2 Leeftijdscategorie 4 t/m 6 jaar

Voor de leeftijdscategorie 4 t/m 6 jaar kent het Kindpakket maar liefst acht regelingen. In de eerste kolom van tabel 6 staan de percentages van de huishoudens met kinderen die al gebruikmaken van de regelingen.

Tabel 6: Percentages huidige en potentieel toekomstige gebruikers regelingen (4 t/m 6)

Regeling	Maakt gebruik	Gaat gebruik maken
Bibliotheek	72%	87%
Kinderkleding	13%	90%
Fietsregeling	14%	95%
Spelcontainers	27%	93%
Sport- en spelactiviteiten	32%	93%
TOS	54%	98%
Zwemvangnet	40%	98%
Stichting Leergeld	37%	97%
Gemiddeld	36%	94%

Van deze regelingen doen vooral de Bibliotheek (72%) en de TOS-regeling (54%) het goed. Niet zo bekend zijn de regelingen Kinderkleding en de Fietsregeling.

Voor de Fietsregeling geldt dat de inkomensstoets die door Stichting Leergeld wordt gedaan na een aanvraag (door de school van het kind) mogelijk een belemmering is om een tweedehands fiets via deze regeling aan te vragen.

Gaat gebruik maken

Ook voor deze leeftijdscategorie geldt dat veel ouders aangeven dat ze de

Bibliotheek
Ouders van baby's van ongeveer drie maanden kunnen van de gemeente een BoekStart-waardebon krijgen. Hiermee kunnen ouders het Boekstartkoffertje ophalen als ze hun baby gratis lid maken van de Bibliotheek.

We zien in tabel 5 dat veel minimahuishoudens (56%) gebruik maken van deze mogelijkheid. De adviseurs hadden de indruk dat het gratis lidmaatschap van de Bibliotheek als regeling eigenlijk bij alle leeftijdscategorieën wel goed bekend en ook geliefd was.

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

Ongeveer de helft (51%) van de minimahuishoudens die hiervoor in aanmerking komen, maakt gebruik van deze regeling. Dit is een goede score. Ouders moeten namelijk eerst een verwijzing halen bij het consultatiebureau. Het bureau geeft daarmee aan dat het goed is voor de ontwikkeling van dit kind dat het gebruikmaakt van de VVE. Die regeling is niet gratis. Deelname van kinderen uit minimegezinnen kan worden bekostigd uit de Bijzondere Bijstand. Ook dat moet door de ouders worden aangevraagd.

Kinderkleding

Van de mogelijkheid om gratis Kinderkleding aan te schaffen maakt slechts 14 procent gebruik. Redenen voor het beperkte gebruik zijn onbekendheid met de regeling en teveel aan regel in verhouding tot wat het oplevert.

Gaat gebruik maken

De tweede kolom in tabel 5 'Gaat gebruik maken' toont het percentage gezinnen dat voorheen nog geen gebruikmaakte van de regelingen, maar na de gegeven voorlichting zegt dit wél te gaan doen. Voor alle regelingen geldt dat ongeveer negen op de tien ouders aangeven die regeling te zullen aanvragen. Of huishoudens ook daadwerkelijk meer gebruik gaan maken moet natuurlijk nog blijken. Feit is wel dat ze op zich gedurende de

Minima bellen minima

regelingen zullen gaan aanvragen nu ze op de hoogte zijn gebracht van het bestaan ervan.

3.3 Leeftijdscategorie 7 t/m 12 jaar

De regelingen binnen het Kindpakket voor de leeftijdscategorie 7 t/m 12 jaar zijn grotendeels gelijk aan die van de groep 4 t/m 6 jaar. Toegevoegd zijn onder meer de regelingen Zwemvangnet, eigenlijk een vervolg op het vroegere schoolzwemmen en Jimmy's, dat informatie en/of ondersteuning biedt aan jongeren.

Tabel 7: Percentages huidige en potentieel toekomstige gebruikers regelingen (7 t/m 12)

Regeling	Maakt gebruik	Gaat gebruik maken
Bibliotheek	79%	85%
Kinderkleding	11%	95%
Fietsregeling	10%	94%
Jeugdfonds	23%	87%
Spelcontainers	30%	88%
Sport- en spelactiviteiten	27%	97%
TOS	64%	96%
Zwemvangnet	58%	84%
Stichting Leergeld	44%	95%
Jimmy's		
Gemiddeld	35%	84%

Ook binnen deze groep is het gratis lidmaatschap van de Openbare Bibliotheek het meest gebruikt. Van de minimahuishoudens maakt 79 procent gebruik van deze regeling. Kinderkleding en Fietsregeling zijn ook hier minder bekend.

Van de voorziening 'Jimmy's' waar oudere kinderen en pubers terecht kunnen voor advies over allerlei zaken, maakt geen van de kinderen gebruik, voor zover bekend bij de ouders dan.

3.4 Leeftijdscategorie 12 t/m 17 jaar

Ook kinderen in de middelbare schoolleeftijd komen in aanmerking voor ondersteuning vanuit het Kindpakket. Kinderkleding is niet meer van toepassing op deze leeftijdscategorie. Speciaal voor deze leeftijdsgroep is de 'Chatsite jongeren en geld' toegevoegd. Op deze site kunnen jongeren met anderen van gedachten wisselen over financiële kwesties.

Tabel 8: Percentages huidige en potentieel toekomstige gebruikers regelingen (7 t/m 12)

Regeling	Maakt gebruik	Gaat gebruik maken
Bibliotheek	73%	73%
Fietsregeling	11%	94%
Jeugdfonds	22%	93%
Spelcontainers	15%	75%
Sport- en spelactiviteiten	22%	78%
TOS	64%	97%
Zwemvangnet	57%	76%
Stichting Leergeld	31%	94%
Jimmy's	9%	
Chatsite voor jongeren met schulden	8%	
Gemiddeld	31%	85%

Ook bij de (ouders van) pubers zijn de tegemoetkoming voor het lidmaatschap van de Bibliotheek en de TOS populair. Van Jimmy's en de Chat site wordt volgens de ouders weinig gebruikgemaakt. Wel moet vermeld worden dat ouders waarschijnlijk niet altijd op de hoogte zijn van het gebruik van de laatste twee regelingen door hun

OS

kinderen. Daarnaast zijn deze voorzieningen uitdrukkelijk toegankelijk voor alle (ook niet minima) jongeren.

Gaat gebruik maken

Voor de regelingen uit deze leeftijdsgroep geldt dat ouders iets minder vaak (toch nog gemiddeld in 85 procent van de gevallen) aangeven dat ze de regelingen zullen aanvragen. Voor de twee laatste regelingen is dat ook niet echt aan de orde. Van Jimmy's en de Chatsite maken jongeren zelf wel of geen gebruik en niet de ouders. Hooguit kunnen ouders hun kinderen op het bestaan ervan wijzen.

19

BASIC VOOR BELEID

Bezoekadres
Kreupelstraat 1
9712 HW Groningen

Postadres
Postbus 30026
9700 RM Groningen

T (050)9676630
E info@os.groningen.nl
I www.os-groningen.nl
W @basisvoorbeleid

Bijlage - Advies Cliëntenraad aangaande de stand van zaken armoedebeleid 2015 . . .

College van Burgemeester en Wethouders
i.a.a. leden van de Gemeenteraad

datum: 7 december 2015

Onderwerp:

Advies Cliëntenraad aangaande de "Stand van zaken armoedebeleid 2015 en voorstel voor accenten 2016"

Geacht College,

Op 2 november j.l. (en een aanvulling op 5 november j.l.) heeft de Cliëntenraad de concept stukken over de 'stand van zaken armoedebeleid 2015 en voorstel voor accenten 2016' van de beleidsmedewerkers ontvangen. Op 6 november j.l. hebben de beleidsmedewerkers een toelichting gegeven op deze stukken. In de definitieve regeling is één opmerking van de Cliëntenraad opgenomen met betrekking tot de Stadspas.

In de bovenstaande notitie zijn heel veel zaken opgenomen. De armoedeprojecten zijn een veelvoud aan projecten en zijn te divers om, in deze reactie, overal op in te gaan.

De Cliëntenraad heeft, na interne bespreking, wel een aantal adviezen en opmerkingen:

Advies:

1. Onderzoek welke projecten nu daadwerkelijk bijdragen aan het verminderen van de armoede.
2. Onderzoek welk deel van het beschikbare budget daadwerkelijk terecht komt bij de mensen in armoede
3. Zet beschikbare budgetten op een andere manier in
4. Leg de accenten voor 2016 voor een deel anders.

Toelichting:

In ons advies van 8 april 2015 over het armoedebeleid van de gemeente hebben we reeds geconstateerd "dat alle betrokkenen dezelfde intentie hebben, inclusie. De samenleving meer in evenwicht brengen". Deze intentie bleek ook duidelijk in het recentelijk gesprek dat de Cliëntenraad gevoerd heeft met ambtenaren die belast zijn met het ontwikkelen en uitvoeren van het gemeentelijk armoedebeleid. De Cliëntenraad kan zich in dit gedachtegoed terugvinden.

De Clientenraad is verheugd om te zien dat er het afgelopen jaar verbeterpunten waar te nemen zijn in uitvoering van het armoedebeleid. We denken daarbij met name aan de Stadspas en het adviesteam Kindpakket, waardoor het vangnet toegankelijker is geworden voor een deel van de doelgroep. Ook initiatieven als de laptopregeling, toegankelijkheid, zelfstandigen in zwaar weer en bestrijding laaggeletterdheid waarderen wij.

Onderzoek welke projecten nu daadwerkelijk bijdragen aan het verminderen van de armoede
Ondanks alle initiatieven geven de cijfers aan dat in Groningen nog steeds een op de vijf kinderen in armoede leeft. In Beijum zelfs een op de twee kinderen. De Clientenraad vraagt zich af hoe dat komt? Hoe is waarneembaar dat de armoedeprojecten van het afgelopen jaar een bijdrage hebben geleverd aan het terugdringen van het aantal mensen dat in armoede leeft? Is er onderzoek gedaan naar de effectiviteit van de diverse projecten? Wat zijn de waarneembare resultaten tot nu toe? Is het aantal volwassenen en kinderen die onder de armoedegrens leven afgenomen? Hebben deze mensen hun (financiële) rust en zekerheid gekregen? Wij hebben het niet kunnen waarnemen of in de stand van zaken armoedeproject 2015 terug kunnen vinden. In tegendeel bij de Let's Gro bijeenkomst bij de

Bijlage - Advies Cliëntenraad aangaande de stand van zaken armoedebeleid 2015 . . .

Voedselbank over het op termijn overbodig maken van de Voedselbank werd een verontrustend beeld geschapen. Mensen die in onze stad in armoede leven hebben alles behalve (financiële) rust en zekerheid. Ze hebben te weinig inkomen en daardoor schulden met alle zorgen van dien en zijn – als ze de schaamte voorbij zijn- aangewezen op charitas instellingen als de voedselbank. In plaats dat ze voldoende financiële ondersteuning krijgen uit het vangnet. Mensen voelen zich klein en gaan hieraan kapot.

Onderzoek welk deel van het beschikbare budget daadwerkelijk terecht komt bij de mensen in armoede
Daarnaast vraagt de Cliëntenraad zich af welk deel van het beschikbare budget nu daadwerkelijk bij de mensen in armoede terecht komt en welk deel van het budget opgaat aan 'overhead' (organisaties, instellingen, ontwikkelen systemen etc.). Een deel van het budget wordt bijvoorbeeld gebruikt voor het ontwikkelen van een systeem voor de Stadspas. De Cliëntenraad is er zich van bewust dat niet alle effecten direct meetbaar zijn, aangezien het vaak stapjes zijn in een groter geheel.

Zet beschikbare budgetten op een andere manier in

Een deel van het 'vliegwiél-budget' wordt gebruikt voor talentontwikkeling. De Cliëntenraad is van mening dat dit deel neerkomt op een oneigenlijk gebruik van de gelden uit het armoedebeleid. Dit deel van het budget is niet voor het bestrijden van de armoede bedoelt, maar veel meer op het laten participeren (en richting werk te gaan). Er wordt o.i. volledig voorbij gegaan aan de sociaaleconomische realiteit en de scheefgroeiende verhoudingen op de arbeidsmarkt tussen hoog- en laag opgeleiden. In dit kader komen bezuinigingen op de sociale zekerheid extra hard aan, vooral bij mensen die nu al afhankelijk zijn van het armoedebeleid.

De Cliëntenraad is van mening dat dit deel van de kosten gefinancierd hoort te worden uit het Participatiebudget. Dit soort initiatieven hoort veel meer op dat terrein thuis. Dat maakt tevens de weg vrij om het budget voor het armoedebeleid op een andere manier in te zetten.

Leg de accenten voor 2016 voor een deel anders

De Cliëntenraad zou graag zien dat er een accentverschuiving komt om een groter deel van het beschikbare budget terecht te laten komen bij de mensen die in armoede leven.

Het verbeteren van de toegang tot het armoedebeleid is overigens een noodzakelijk iets. De Cliëntenraad heeft al eerder aangegeven dat de regelingen slecht vindbaar en bekend zijn. Een initiatief als een bel-team voor het kindpakket zou ook (veel) breder ingezet kunnen worden. De ervaring is dat mensen dan beter bereikt worden (ook bv zelforganisaties kunnen hier een rol in spelen)

Het initiatief van de brugfunctionaris wordt erg gewaardeerd door de Cliëntenraad aangezien deze gezinnen in armoede ondersteunt om hulp beter bereikbaar te maken en wij pleiten ervoor om deze concrete hulp uit te breiden.

Een ander punt is om mensen die bij de GKB in de schuldhulpverlening zitten of kortingen krijgen op hun uitkering, niet beneden 90% van het bestaansminimum te laten geraken en de kinderbijslag in deze ongemoeid te laten.

De Cliëntenraad gaat ervan uit u met dit advies van dienst te zijn en gaat graag verder met u in gesprek om de adviezen verder uit te werken.

Met vriendelijke groet,

John Wind
(Voorzitter Cliëntenraad Groningen)